

Nuorten Osakesäästäjien vastuullinen sijoittaminen

Kyselytutkimus Suomen Osakesäästäjät ry:n Nuorille Osakesäästäjille

Santtu Toivola & Tommi Raatikainen

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2022

Liiketalouden ala

Tradenomi (AMK), liiketalouden tutkinto-ohjelma

Toivola, Santtu & Raatikainen, Tommi

Nuorten Osakesäästäjien vastuullinen sijoittaminen. Kyselytutkimus Suomen Osakesäästäjät ry:n Nuorille Osakesäästäjille

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2022, 91 sivua.

Liiketalouden ala. Tradenomi, liiketalouden tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Vastuullinen sijoittaminen on noussut globaaliksi trendiksi, jonka seurauksena sijoittajat ovat alkaneet kiinnittämään enemmän huomiota sijoituskohteiden vastuullisuuteen. Sääntely, vastuullisuusraportointi ja erilaiset vastuullisen sijoittamisen periaatteet ajavat sijoituskohteita vastuullisemmaksi samalla kun sijoittajat arvostavat entistä enemmän vastuullisia sijoituskohteita. Tämän seurauksena yritykset pyrkivät kohti vastuullisempaa toimintaa. Myös sijoituspalveluita tarjoavat yhteisöt reagoivat vastuullisten sijoituskohteiden kysynnän lisääntymiseen tarjoamalla hyvin laajasti erilaisia vastuullisia sijoitusinstrumentteja.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Osakesäästäjät ry. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitä vastuullisesta sijoittamisesta tiedetään, vaikuttaako vastuullisuus sijoituskäyttäytymiseen ja näkykö se sijoituspäätöksissä. Lisäksi tutkimuksen avulla pyrittiin lisäämään ja kartoittamaan toimeksiantajan tietämystä jäsentensä vastuullisesta sijoittamisesta.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä kyselytutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla, joka tehtiin Webropol-kyselyohjelmistolla. Tutkimus kohdistettiin Nuorille Osakesäästäjille, joka on Suomen Osakesäästäjät ry:n alajärjestö. Sähköinen kyselylinkki lähetettiin jäsenkirjeen yhteydessä 5 297 jäsenelle. Kysely suoritettiin aikavälillä 28.3.2022-3.4.2022. Kyselytutkimuksen vastaajamäärä oli 83. Aineiston analyysi tehtiin Webropolin lisäksi Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Analyysimenetelmänä käytettiin suoria jakaumia ja ristiintaulukointia. Tulokset esiteltiin taulukoita ja kuviota apuna käyttäen.

Tutkimuksen tuloksista ilmeni, että suurin osa tutkimukseen osallistuneista piti vastuullisuutta tärkeänä. Kuitenkin naisille vastuullisuus oli tärkeämpää kuin miehille. Tutkimukseen osallistuneet sijoittivat tai halusivat sijoittaa vastuullisesti edistääkseen kestävästä kehitystä. Miehille tärkeimpiä syitä oli tuottojen parantaminen ja riskien vähentäminen. Puolestaan naisille vastuullisuus vastasi arvoja. Suurin osa vastaajista tunsi vastuullisen sijoittamisen käsitteitä ja menetelmiä, mutta miehet olivat tietoisempia kuin naiset. Tärkeänä löydöksenä tutkimuksesta ilmeni, että suurin osa vastaajista koki pystyvänsä saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteet sijoittamalla vastuullisesti. Suurimmalle osalle tutkimukseen osallistuneista vastuullisuudella oli merkitystä sijoituspäätöksiin.

Avainsanat (asiasanat)

sijoittaminen, vastuullinen sijoittaminen, sijoituskäyttäytyminen, kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Toivola, Santtu & Raatikainen, Tommi

Responsible Investment for Nuoret Osakesäästäjät.

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, May 2022, 91 pages

Business Administration. Degree Programme in Business Administration. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Responsible investing has become a global trend. Therefore, investors have begun to pay more attention to the responsibility of investments. Regulation, responsibility reporting and different principles of responsible investing make investments more responsible while investors value more responsible investments. For this reason, companies are working towards more responsible operation. Communities, which provide investment services are also responding to the growing demand for responsible investments by offering a wide variety of responsible investment instruments.

The thesis was commissioned by Suomen Osakesäästäjät ry. The aim of the study was to determine what is known about responsible investing, whether responsibility affects investment behavior and if it is reflected in investment decisions. In addition, the study aimed to increase and identify the commissioner's knowledge of the responsible investment of its members.

The thesis was carried out as quantitative research. The research material was collected using a questionnaire. The study was targeted for Nuoret Osakesäästäjät which is a subsidiary of the Suomen Osakesäästäjät ry. A link to the electronic survey was sent to 5,297 members. The survey was open to respondents from March 28 to April 3, 2022. A total of 83 respondents participated in the study. An Excel spreadsheet program and Webropol survey system were used to analyze the data. Direct distributions and cross-tabulation were used as methods of analysis. The results were presented with the help of tables and figures.

The results of the study showed that most of the participants considered responsibility important. However, responsibility was more important for women than for men. The participants in the study invested or wanted to invest responsibly to promote sustainable development. For men, the main reasons were to improve returns and reduce risks. For women, responsibility was in line with their values. Most respondents were familiar with the concepts and methods of responsible investing. However, men were more aware than women. An important finding of the study was that most of the respondents felt that they were able to achieve their personal goals by investing responsibly. For most of the participants in the study, responsibility was important in their investment decisions.

Keywords/tags (subjects)

investment, responsible investment, investment behavior, quantitative research, survey

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Johdatus vastuulliseen sijoittamiseen	6
2.1	Sijoittaminen	6
2.2	Vastuullinen sijoittaminen	7
2.3	Yritysvastuu	9
2.4	ESG.....	12
2.5	Vastuullisuutta tukevat globaalit viitekehykset	18
3	Vastuullisen sijoittamisen menetelmät	22
4	Vastuullisen sijoituskohteen arviointi	30
4.1	Työkalut vastuullisten rahastojen arvioimiseen	30
4.2	Työkalut vastuullisen yrityksen arviointiin.....	35
5	Tutkimuksen toteutus	37
5.1	Tutkimuksen tavoite ja rajaus	37
5.2	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	38
5.3	Tutkimusmenetelmät.....	39
5.4	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	42
6	Tutkimustulokset	45
6.1	Demografiset tekijät.....	46
6.2	Sijoittamiseen vaikuttavat tekijät	50
6.3	Vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavat tekijät	52
6.4	Analyysi	62
7	Johtopäätökset	72
8	Pohdinta	75
	Lähteet	78
	Liitteet	84
	Liite 1. Saateteksti	84
	Liite 2. Kyselylomake	85
Kuviot		
	Kuvio 1. Yritysvastuun sisältö.....	10
	Kuvio 2. Esimerkkejä ESG:stä	12
	Kuvio 3. Vastuullisuuden muodostuminen	18
	Kuvio 4. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet	22

Kuvio 5. Esimerkki väriluokituksista	31
Kuvio 6. Esimerkki vastuullisten indeksien sisällöstä.....	33
Kuvio 7. Vastaajien tulot vuodessa	49
Kuvio 8. Vastaajien sijoitusten arvo	49
Kuvio 9. Vastaajien motiivi sijoittamista kohtaan.....	50
Kuvio 10. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys	51
Kuvio 11. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti.....	52
Kuvio 12. Käsitteen ESG tunteminen	53
Kuvio 13. ESG-kriteerien tärkeys.....	54
Kuvio 14. Vastuullisen sijoittamisen menetelmät	55
Kuvio 15. Vastuullisen sijoittamisen menetelmien käyttäminen sijoituspäätöksissä	56
Kuvio 16. Vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät väittämät.....	57
Kuvio 17. Vastuullinen sijoittaminen vastaajien omasta näkökulmasta	58
Kuvio 18. Vastuullisuuskriteerien huomioon ottaminen ennen sijoituspäätöstä	59
Kuvio 19. Tiedonhankinta sijoituskohteiden vastuullisuudesta	60
Kuvio 20. Henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaminen sijoittamalla vastuullisesti.....	61
Kuvio 21. Vastuullisen sijoittamisen menetelmät ja sukupuoli	70
Kuvio 22. Käsitteen ESG tunteminen ja sukupuoli.....	71
Kuvio 23. Käsitteen ESG tunteminen ja sijoituskokemus	72

Taulukot

Taulukko 1. Vastaajien ikäryhmät.....	46
Taulukko 2. Vastaajien asuinalue.....	47
Taulukko 3. Vastaajien korkein suoritettu tutkinto	47
Taulukko 4. Vastaajien elämäntilanne	48
Taulukko 5. Vastaajien sijoituskokemus	48
Taulukko 6. Sijoituskohteen vastuullisuuden tutkimiseen käytetty aika	61
Taulukko 7. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja sukupuoli	62
Taulukko 8. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja ikä	63
Taulukko 9. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja sijoituskokemus.....	64
Taulukko 10. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja vastuullisuuskriteerit.....	65
Taulukko 11. Vastuullisen yhtiön arvostaminen ja vastuullisuuskriteerit.....	66
Taulukko 12. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti ja sukupuoli.....	66
Taulukko 13. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa ja ikä	67

Taulukko 14. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti ja sijoituskokemus	68
Taulukko 15. Vastuullisen sijoituskohteen suosiminen ja sukupuoli.....	69
Taulukko 16. Vastuullisen sijoituskohteen suosiminen ja korkein suoritettu tutkinto	70

1 Johdanto

Vastuullisuus on noussut viime vuosien aikana globaaliksi megatrendiksi, jonka merkitys kasvaa jatkuvasti yritysten ja heidän sidosryhmien keskuudessa. Tämän seurauksena myös vastuullinen sijoittaminen on nostanut suuresti suosiotaan. Sääntely, vastuullisuusraportointi ja erilaiset vastuullisen sijoittamisen periaatteet ajavat sijoituskohteita vastuullisemmaksi samalla kun sijoittajat arvostavat entistä enemmän vastuullisia sijoituskohteita. Tämän seurauksena yritykset pyrkivät kohti vastuullisempaa toimintaa. Myös sijoituspalveluita tarjoavat yhteisöt reagoivat vastuullisten sijoituskohteiden kysynnän lisääntymiseen tarjoamalla hyvin laajasti erilaisia vastuullisia sijoitusinstrumentteja.

Opinnäytetyö tehdään määrällisenä kyselytutkimuksena, jossa tutkitaan nuorten sijoittajien sijoituskäyttäytymistä vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitä vastuullisesta sijoittamisesta tiedetään, vaikuttaako vastuullisuus sijoituskäyttäytymiseen ja näkykö se sijoituspäätöksissä. Sijoittaminen on hyvin laaja käsite ja siihen liittyy useita eri sijoitusinstrumentteja, käsitteitä sekä tyylejä. Opinnäytetyön aihe on rajattu vastuulliseen sijoittamiseen. Vastuullisuus on teemana hyvin ajankohtainen sekä jatkuvan kehityksen kohteena nyt ja tulevaisuudessa. Samoin vastuullinen sijoittaminen kehittyy ja yleistyy jatkuvasti, jonka vuoksi ajankohtainen tutkimus vastuullisesta sijoituskäyttäytymisestä tuo lisäarvoa alaa kohtaan. Työn toinen rajaus on tehty nuoriin alle 30-vuotiaisiin sijoittajiin. Nuoret edustavat tulevaisuutta ja näin heillä on mahdollisuus toimia suunnannäyttäjinä kohti vastuullisempia sijoituspäätöksiä. Nuorten avulla pystytään selvittämään vastuullisen sijoituskäyttäytymisen kehittymistä tulevaisuudessa. Lisäksi Silvola ja Landaun (2019, 26) mukaan useiden sijoitusorganisaatioiden kyselyissä on käynyt ilmi, että varsinkin nuoret ovat kiinnostuneet vastuullisesta sijoittamisesta.

Vastuullisesta sijoittamisesta löytyy aikaisempia tutkimuksia viime vuosilta. Esimerkiksi Varman teettämästä kyselytutkimuksesta selviää, että yli puolet (62 %) suomalaisista yksityissijoittajista pitää sijoituskohteen vastuullisuutta tärkeänä valintakriteerinä (Varma tutki: Suomalaiset haluavat sijoittaa vastuullisesti, mutta harva valitsee sijoituskohteen vastuullisuuden perusteella 2021). Puolestaan Vähämaa, Silvola ja Buchanan suorittivat tutkimusprojektin, josta selvisi, että yli puolet (60 %) suomalaisista yksityissijoittajista ottaa ESG-tekijät huomioon sijoituspäätöstä tehdessä. Eriytyisesti vastuullisesti sijoittavia ovat naiset, suurissa kaupungeissa asuvat sekä koulutetut sijoittajat. (Vähämaa & Silvola 2021.) Myös Nordean kyselytutkimuksesta ilmenee Kostiaisen mukaan,

että naiset ovat miehiä kiinnostuneempia vastuullisista sijoituskohteista (Nordea kysely: Vastuullisuus ei ole kaikille sijoittajille kynnykskysymys 2021). Lisäksi Finanssialan tilaamasta kyselytutkimuksen tuloksista ilmenee, että alle 30-vuotiaat pitävät ilmastovaikutuksia kaikkein tärkeimpänä kriteerinä sijoituskohdetta valitessa. Tuloksista ilmeni myös, että alle 30-vuotiaat ovat kiinnostuneita seuraamaan sijoitusten tuoton lisäksi niiden vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. (Vastuullinen sijoittaminen 2020, 5, 8.)

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Osakesäästäjät ry. Se on maanlaajuinen yhteisö sijoittajille ja sen tarkoituksena on auttaa suomalaisia vaurastumaan. Suomen Osakesäästäjät ry tarjoaa sijoittajille riippumatonta koulutusta, informaatiota ja rahanarvoisia jäsenetuja. Lisäksi sen pyrkimyksenä on olla aktiivisesti sijoittajien arjessa ja siihen liittyvässä julkisessa keskustelussa. Osakesäästäjät koostuvat 37 paikallisyhdistyksestä, joihin kuuluu yhteensä yli 35 000 jäsentä sekä oma alajärjestö nuorille sijoittajille. (Suomen Osakesäästäjät n.d.) Tämän tutkimuksen kohderyhmänä on yhdistyksen alajärjestö Nuoret Osakesäästäjät, jossa jäseniä on noin 5 000. Opinnäytetyön toimeksiantajan Suomen Osakesäästäjien tarkoituksena on olla esillä sijoituskeskusteluissa ja lisätä tietoisuutta sijoittamisesta. Suomen Osakesäästäjät tekevät aktiivisesti tutkimuksia itse ja yhteistyössä muiden kanssa. Lisäksi yhdistys arvostaa laadukasta tietoa, joka edistää suomalaisen sijoittajan asemaa yhteiskunnassa. (Tutkittua tietoa sijoittajalle n.d.)

Tämän opinnäytetyön avulla pyritään lisäämään tietämystä nuorten sijoituskäyttäytymisestä yleisesti. Erityisesti tutkimuksen avulla pyritään lisäämään ja kartoittamaan toimeksiantajan tietämystä jäsentensä vastuullisesta sijoittamisesta. Tutkimus kannattaa tehdä, koska aihe on ajankohtainen ja tuo toimeksiantajalle arvokasta tietoa ja dataa Nuorten Osakesäästäjien vastuullisesta sijoittamisesta. Tutkimuksen tulokset auttavat ymmärtämään kohderyhmän vastuullista sijoittamista, jolloin toimeksiantaja voi hyödyntää näitä tuloksia toiminnassaan. Ajankohtainen tutkimus nuorten vastuullisesta sijoituskäyttäytymisestä antaa arvokasta tietoa pörssiyrityksille ja palveluntarjoajille. Tällä ajankohtaisella tutkimustiedolla on alaa kehittävä vaikutus, jota voidaan hyödyntää oman toiminnan kehittämisessä sekä markkinoinnissa.

2 Johdatus vastuulliseen sijoittamiseen

Vastuullisen sijoittamisen ymmärtämiseksi on hyvä selvittää, mitä itse sijoittaminen tarkoittaa ja miten sitä tehdään vastuullisesti. Vastuullisuuden ympärillä käytetään monia eri käsitteitä, joista suurin osa on myös muuttunut vuosien aikana. Kappaleessa käsitellään sijoittamisen lisäksi yritysvastuuta, jotta saame käsityksen siitä, mistä vastuullisesti toimiva yritys muodostuu ja miten se näkyy sijoittajalle. Tämän lisäksi vastuullisuutta tukee monet globaalit viitekehykset, jotka tukevat sijoittamista ja yrityksiä kohti vastuullisempaa maailmaa.

2.1 Sijoittaminen

Sijoittaminen on toimintaa, jossa on tarkoitus tehdä tuottoa käymällä kauppaa pörssissä tai pitämällä hallussa erilaisia omaisuuslajeja tai rahoitusinstrumentteja. Sijoittaja pyrkii aina kerryttämään lisää pääomaa eli saamaan tuottoja. Tästä pääsemme keskeiseen tekijään sijoittamisessa eli tuottovaatimukseen suhteessa riskiin. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoittamiseen sisältyy riski pääoman osittaisesta tai kokonaisesta menettämisestä. Sijoittamisessa tuotto ja riski kulkevat käsi kädessä. Mitä suurempaa tuottoa tavoittelee, sitä suurempi riski on otettava. Vastaavasti mitä pienempää tuottoa tavoittelee, sitä pienempi riski tulee otettua. Sijoittaminen ei ole kovinkaan yksinkertaista ja siihen liittyy useita eri käsitteitä, sijoitusinstrumentteja ja -tyylejä. Sijoittamisen määrittely muuttuu vieläkin haastavammaksi, kun siihen lisätään määreitä. Näitä määreitä voi olla esimerkiksi eettinen, vastuullinen tai täysin perinteinen sijoittaminen. Perinteisessä sijoittamisessa ei suljeta pois mitään markkina-alueita, vaan pyritään maksimoimaan sijoitusten tuotto jollakin tietyllä aikavälillä tuoton ja riskin suhde huomioiden. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen 2020, 18–19.)

Sijoittajat voidaan jakaa piensijoittajiin ja institutionaalisiin sijoittajiin. Piensijoittajat käyvät kauppaa huomattavasti pienemmällä rahasummalla kuin institutionaaliset sijoittajat. Instituutioita ovat esimerkiksi eläke- ja vakuutusyhtiöt, pankit sekä sijoitusrahastot. Lisäksi sijoittajalla on mahdollisuus tehdä sijoituksia suoraan tai epäsuorasti. Suorissa sijoituksissa sijoittaja on itse vastuussa sijoituksestaan ja näin ollen kantaa siitä myös riskin. Toisaalta suorita sijoituksia tehdessä, sijoittajalla on täysi päätäntävalta omistuksista, joten sijoittaja on oikeutettu omistuksia vastaaviin tuottoihin ja etuihin. Epäsuorat sijoitukset ovat investointeja tuotteisiin, joiden tehtävänä on yhdistää sijoit-

tajien rahat omaisuuden myymiseen tai ostamiseen. Epäsuorassa sijoituksessa luotetaan sijoitusvaroja hoitavien ihmisten asiantuntemukseen eli annetaan muiden ostaa ja myydä omaisuuttaan ilman suoraa omistusta tai vastuuta. Tällöin sijoittaja saa vain osan sijoitusten tuomista mahdollisista voitoista, koska ne jaetaan kaikkien muiden vastaavien sijoittajien kesken. (Hallipelto 2021, 148.) Esimerkiksi rahastosijoittaminen on epäsuoraa sijoittamista ja tällöin sijoittaja omistaa epäsuorasti osuuden niistä yhtiöistä, joihin kyseinen rahasto sijoittaa (Rahastot vai osakkeet? n.d.).

2.2 Vastuullinen sijoittaminen

Vastuullinen sijoittaminen on saanut alkunsa eettisestä sijoittamisesta, jossa sijoitussalkusta poistetaan sellaisia toimialoja ja yrityksiä, jotka eivät vastaa sijoittajan omaa arvomaailmaa. Voimakkaasti rajattu sijoitusportfolio on ominaista eettisessä sijoittamisessa ja tästä syystä salkun tuotto voi jäädä heikoksi pitkällä aikavälillä. Vastuullinen sijoittaminen tarjoaa ratkaisun tähän ongelmaan, sillä se antaa sijoittajalle mahdollisuuden yhdistää arvot ja eettiset näkökulmat yhdessä eri menetelmien kanssa. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen 2012, 11–12.) Vastuullisessa sijoittamisessa sijoittaja ottaa huomioon ympäristönäkökulmia, sosiaalisen vastuun alaisia asioita sekä hyvän hallintotavan asioita niin, että sijoitussalkun riski- ja tuotto profiili paranevat (Hyrskke ym. 2020, 22). Vastuullisessa sijoittamisessa olennaisinta on ympäristö, sosiaalinen vastuu ja hyvä hallintotapa, jotka yhdessä muodostavat käsitteen ESG (*environmental, social, governance*). ESG-analyyseissä usein tyypillisiä arvioitavia ympäristövaikutuksia voivat olla esimerkiksi energiatehokkuus, jätteet, päästöt ja ilmastonmuutos. Sosiaalista vastuuta arvioitaessa otetaan huomioon esimerkiksi yleiset ihmis- ja työelämän oikeudet sekä tuotevastuu. Hyvän hallintotavan osalta voidaan esimerkiksi arvioida korruption ja lahjonnan vastaista toimintaa, hallituksen riippumattomuutta, koostumusta ja valintaa sekä johtoryhmän ja toimitusjohtajan yleistä toimintaa ja veronmaksua. (Silvola & Landau 2020, 18.)

Vastuullisuus on toimintatapa, jolloin sijoittajan on otettava vastuu edellä mainituista teemoista. Strategioita ja tyynejä on monia myös vastuullisessa sijoittamisessa ja niistä on otettava tarkasti selvää ennen lopullista sijoituspäätöstä. Hyrskkeen ja muiden (2020, 22) mukaan vastuullisuus on hyvin laaja käsite ja eri toimijat voivat painottaa eri asioita, jolloin sijoittajan on otettava ESG huomioon kokonaisuutena eikä vain näkökulmana. Erilaiset tekijät vaikuttavat vastuullisen sijoituskohteen arviointiin ja siihen, miksi sijoittaja haluaa sijoittaa vastuullisesti. Tekijöitä ovat esimerkiksi sijoittajan arvot, toimintaympäristö sekä tuottotavoite. Yleisin tekijä vastuulliseen sijoittamiseen

on sijoittajan arvot. Myös sijoituskohteella eli yrityksellä on omat arvonsa, joten sijoittaja pystyy arvioimaan, miten heidän arvomaailmansa kohtaavat. Lisäksi toimintaympäristö eli ympäröivä yhteiskunta sekä sen kulttuuri ja lainsäädäntö vaikuttavat oleellisesti sijoituskäyttäytymiseen. Sidosryhmien vaatimukset ja odotukset voivat myös vaikuttaa siihen, miten vastuullinen sijoituskohte valitaan. Sijoitustoiminnan perimmäinen tarkoitus on saada tuottoa sijoitetulle pääomalle. Hyvän tuoton tavoittelu ja riskien hallitseminen tai sen vähentäminen ovat myös vastuullisen sijoittamisen ominaispiirteitä. (Hyrskke ym. 2020, 46–48.)

Vastuullinen sijoittaminen antaa vähintään samat mahdollisuudet hyvän tuoton saavuttamiselle kuin perinteinenkin sijoittaminen. CFA Institutin julkaiseman raportin (2020) mukaan instituutiot odottavat vastuullisen sijoittamisen tuovan korkeampaa riskikorjattua tuottoa (Future of sustainability in investment management: From ideas to reality 2020, 26). Puolestaan Osuuspankin mukaan vastuullisuus ei tarkoita tuotosta luopumista, jolloin vastuullisilla yhtiöillä on vähintäänkin samanlaiset mahdollisuudet tuottaa lisäarvoa sijoittajalle kuin muillakin yhtiöillä (Vastuullisuus sijoittamisessa n.d.). Sijoitustoiminnassa on olennaisesti mukana myös riski pääoman menettämiselle. Sijoittajan tutustuttaessa syvällisesti yhtiön toimintaan ja toimialan edellytyksiin, hän pystyy arvioimaan sijoituskohteen tuotto-odotuksen lisäksi myös riskiä. Esimerkiksi yhtiön ottaessa huomioon kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen, kertoo se samalla sijoittajalle, että yritys huomioi ympäristövaikutukset toiminnassaan. (Hyrskke ym. 2020, 52.) Riskit ovat aina olemassa ja niiltä on lopulta mahdoton kokonaan suojautua. Lisäksi sijoittajan näkökulmasta uusia kasvavia riskejä ovat ilmatoriskit, sääntelyn lisääntyminen, demografiset- ja sosiaaliset muutokset sekä yksityisyyteen ja tietoturvaan liittyvät huolet. Yritysten tulee hallita nämä riskit, jotta voidaan välttyä vieläkin tiukemmalta ja monimutkaisemmalta sääntelyltä ja valvonnalta. Lisäksi koronavirus on aiheuttanut monille aloille ja yrityksille huomattavia taloudellisia vaikeuksia ja rajoitteita. Vastuu on toisin sanoen yrityksillä, joiden tulee hallita nämä ESG-riskit. (MSCI ESG Investing 2022, 2.)

Vastuulliset sijoituskohteet ovat keränneet suuria määriä rahaa viime vuosien aikana. Niihin sijoitettiin yli 100 miljardia euroa vuonna 2021. Summa on yli kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna. ESG-kriteereiden mukaan sijoitettu rahamäärä on kymmenkertaistunut vuodesta 2018 vuoteen 2020. (Visram 2021.) ESG-rahastoihin sijoitettiin puolestaan vuoden 2021 kesä-marraskuussa lähes 4 kertaa enemmän kuin ei ESG-kriteerit huomioon ottaviin rahastoihin (TRV Risk Monitor 2022, 25). Tulevaisuus vastuulliseen sijoittamiseen liittyen on kuitenkin epävarmaa, mutta merkit

viittaavat siihen, että se tulee kasvattamaan suosiotaan. Muun muassa Yhdysvalloissa nuorten aikuisten odotetaan kaksinkertaistavan Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden koon pelkästään ESG-sijoituksilla seuraavan kolmen vuosikymmenen aikana. Lisäksi monet muut tutkimukset osoittavat, että nuoret aikuiset ovat jatkuvasti entistä tietoisempia sijoitustensa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan sekä ympäristöön. (MSCI ESG Investing 2022, 2.) Myös Euroopan unioni pyrkii jatkuvasti sääntelyn avulla kehittämään rahoitusmarkkinoita kohti vastuullisempaa tulevaisuutta. Esimerkiksi vuonna 2021 voimaan astunut EU:n kestävän rahoituksen avoimuutta koskeva asetus edellyttää rahoituslaitoksia jakamaan ESG-kriteereihin liittyviä tietoja sijoitustuotteistaan. Asetuksen tavoitteena on lisätä rahavirtojen suuntautumista kohti vastuullisia sijoituskohteita pitkällä aikavälillä ja samalla lisäten vastuullisten sijoitustuotteiden läpinäkyvyyttä. (Tuppurainen 2021.)

2.3 Yritysvastuu

Yritysvastuu koostuu yrityksen arvoista, keskeisistä sidosryhmistä sekä viestinnästä. Sen tarkoitus ja osa-alueet ovat muokkaantuneet paljon vuosien aikana. Keskustelua yritysten arvoista ja yhteiskunnallisesta roolista käydään monin eri termein ja käsittein. Vaikka vastuullisen liiketoiminnan ympärillä käytetään monia eri termejä, niin usein kuitenkin yritykset tarkoittavat pitkälti samoja asioita. Yritysvastuu on saanut alkunsa käsitteestä *corporate social responsibility* (CSR), joka on muokkaantunut muotoon *corporate responsibility* (CR). Suomessa käytetään yleisesti käsitteitä vastuullinen liiketoiminta, yritysvastuu tai yrityksen yhteiskuntavastuu. (Liappis, Pentikäinen & Vanhala 2019, 6.)

Milton Friedman (1970) totesi, että yrityksen sosiaalinen vastuu (CSR) tarkoittaa voiton tuottamista lain sallimissa rajoissa. Yrityksen toimenkuvaan ei kuulu hyväntekeväisyys, vaan voitot tulisi jakaa osakkeenomistajille, jotka saavat itse päättää voittovarojen käytöstä. Lisäksi Friedman kyseenalaisti, mitä tarkoittaa, että yritystoiminnalla on velvollisuuksia. Ainoastaan ihmisillä voi olla velvollisuuksia. Friedmanin mukaan, yritysjohtaja estää yksilön päätöksenteon, jos se jakaa voittovarat hyväntekeväisyyteen eikä osakkeenomistajilleen. (Friedman 1970.) Puolestaan Porter ja Kramer (2011) toivat esille näkemyksensä yrityksen sosiaalisesta vastuusta. Heidän mukaansa jaettu arvo ei ole sosiaalista vastuuta, hyväntekeväisyyttä tai kestävyyttä, vaan uusi tapa saavuttaa taloudellista menestystä. Näin ollen yrityksen tulisi tuottaa arvoa koko yhteiskunnalle eikä vain omista-

jilleen. (Porter & Kramer 2011, 4–5.) Edellä mainitut artikkelit toimivat hyvänä esimerkkinä yritysvastuusta ja siihen liittyvistä eri näkemyksistä. Todellisuudessa vastuullinen liiketoiminta on jossakin näiden kahden eri näkemyksen välimaastossa.

Hyrskkeen ja muiden (2012, 130) mukaan yritysvastuu on merkittävä osa pörssiyritysten toimintaa. Se on täsmentynyt sekä muokkaantunut vuosien aikana ja nykyisin vastuullisesti toimivilta yrityksiltä odotetaan tietysti kansallisten lakien noudattamista, mutta myös lainsäädännön vaatimukset ylittävää liiketoimintaa yhteiskunnan, ihmisten ja ympäristön suojaamiseksi. Toisin sanoen yritysvastuu on toimintaa, jossa otetaan huomioon ympäristövastuu ja sosiaalinen vastuu yhdessä taloudellisten tavoitteiden rinnalla. (Liappis ym. 2019, 7.) Alla olevaa kuviota 1 tarkastelemalla voidaan hahmottaa yritysvastuun sisältö.

Kuvio 1. Yritysvastuun sisältö (Liappis ym. 2019, 7, muokattu)

Vastuullinen liiketoiminta pohjautuu yrityksen arvoihin ja yrityskulttuuriin. Arvot ohjaavat toimintaa, jolloin yrityksen kulttuuri, toimintatavat ja päätöksentekoprosessit tulee olla linjassa yrityksen arvojen kanssa. Näiden jälkeen tulee varsinaiset yritysvastuun sisältöelementit eli taloudellinen vastuu, ympäristövastuu ja sosiaalinen vastuu. Yritysvastuu konkretisoituu vasta kun siitä viestitään sidosryhmille. Viestinnän avulla tehdään yrityksen vastuulliset teot, tuotteet ja palvelut näky-

viksi. Aktiivinen viestintä sidosryhmiä kohtaan on todella tärkeää ja vain tällä tavoin saadaan vastuullisuustoimet heijastumaan yrityksen kilpailukykyyn. Sidosryhmillä tarkoitetaan niitä osapuolia, jotka voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan ja joihin vastaavasti yritys voi vaikuttaa. Sidosryhmiä ovat esimerkiksi omistajat, sijoittajat, asiakkaat ja työntekijät. (Liappis ym. 2019, 8–9.) Pörssiyritysten vastuullisuusraportointi liittyy olennaisesti vastuullisuuden viestintään. Kerromme vastuullisuusraportoinnista myöhemmin luvussa 4.1.

Kilpinen (2022, 35) uskoo, että vastuullisuus on nousemassa yritysten elinehdoksi. Parhaimmillaan se on olennainen osa yhtiön liiketoimintaa, toimintakulttuuria, toimintatapoja sekä arvoja. Vastuullisen toiminnan avulla on mahdollista vähentää liiketoiminnan riskejä sekä kehittää uusia toimintatapoja, tuotteita tai palveluita. Vastuullisella yritystoiminnalla on myös suuri rooli työmarkkinoilla. Tutkimuksien mukaan työelämään hakeutuvat nuoret arvostavat sellaisia työnantajia, joiden arvot sopivat nuorten omaan arvomaailmaan. (Hyrskke ym. 2012, 129–130.) Esimerkiksi vuosittain julkaistava Young Professional Attraction Index -tutkimus selvittää, mikä nuorille työnhakijoille on tärkeintä työnantajaa valitessa. Vuoden 2021 tutkimustuloksista ilmenee, että vastuullisuus sisältäen tasa-arvon, ympäristön ja eettisyyden on kymmenen tärkeimmän asian joukossa työnantajaa valittaessa. (Miten tulla houkuttelevaksi työnantajaksi? 2021, 7.) Yrityksille asetetaan valtavasti eri odotuksia eri sidosryhmien kautta. Odotukset tulisi lunastaa lainsäädäntöä ja kansainvälisiä normeja noudattaen ilman, että oma yrityskulttuuri tai toimintatapa kärsisi. Yrityksillä ei siis ainoastaan ole velvoitteita osakkeenomistajia kohtaan vaan myös muita sidosryhmiä kohtaan. (Hyrskke ym. 2012, 132–133.)

Edelman-luottamusbarometrin (2022) mukaan ainoastaan yritykset koettiin luotettaviksi toimijoiksi verrattuna valtioihin, mediaan ja kansalaisjärjestöihin. Tutkimukseen osallistui yli 36 000 vastaajaa 28 eri maasta. (Edelman Trust Barometer 2022, 2, 5.) Suomi ei ollut osallisena tutkimuksessa, mutta tästä huolimatta voidaan päätellä, kuinka suuri vaikutus yritysten toimilla voisi olla ympäröivään yhteiskuntaan kerta heillä on jo kansan luottamus. Puolestaan OP:n suuryritystutkimuksesta (2022) selviää, että kolme neljästä vastaajasta on sitä mieltä, että yritysten tehtävänä on myös ratkaista yhteiskunnallisia ongelmia, kuten esimerkiksi ympäristöasioita. Tutkimukseen osallistui 119 kotimaista yritystä. (Taitopelin aika 2022, 35.) Yritykset ovat siis huomanneet, kuinka

suuri merkitys heidän toimillaan voi olla yhteiskuntaan ja samaan aikaan heitä pidetään myös hyvin luotettavina. Olemme tilanteessa, jossa vastuullisuus nousee jopa tuloksen tekemisen yläpuolelle.

2.4 ESG

Edellisessä kappaleessa käsiteltiin yrityksen yhteiskuntavastuuta, joka jakautuu kolmeen eri vastuuseen, joita ovat taloudellinen-, ympäristö- ja sosiaalinen vastuu. Tässä kappaleessa käsitellään käsitettä ESG, joka tulee sanoista *environmental*, *social* ja *governance* eli ympäristö, yhteiskunta ja hyvä hallintotapa. Käsitteiden sisältöelementit ovat siis lähes samat ja niillä tarkoitetaan myös pitkälti samoja asioita. Ainoastaan taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa eroavat käsitteinä. Liappiksen ja muiden (2019) mukaan yritysten yhteydessä puhutaan taloudellisesta vastuusta ja sijoittajien yhteydessä hyvästä hallintotavasta. Käytännössä kuitenkin se mikä näkyy yrityksille yritysvastuuna, näkyy sijoittajille ESG-kriteereinä. (Liappis ym. 2019, 6, 72.)

ESG on saanut alkunsa yritysvastuusta, joka toimii lähtökohtana yrityksille, jotka ottavat toiminnassaan huomioon yrityksen yhteiskunnalliset vaikutukset. Yritysvastuun tehtävänä on tehdä yrityksestä vastuullinen ja ESG-kriteerit puolestaan tekevät yritysvastuun saavutuksista mitattavia. (What's the difference between CSR and ESG? 2020.) Vastuullisen sijoittamisen foorumi Finsif määrittelee E:n, S:n ja G:n seuraavalla tavalla (ks. kuvio 2).

E	S	G
Standardit ja sertifikaatit	Henkilöstöpolitiikka	Hallituksen riippumattomuus
Ympäristöohjelmat	Ihmisoikeudet	Hallituksen palkitseminen
Ilmastonmuutostyöskentely	Lasten oikeudet	Toimitusjohtaja ja johtoryhmä
Energiatehokkuus	Työelämän oikeudet	Palkitsemisjärjestelmät
Luonnon monimuotoisuus	Tuotevastuu	Veronmaksu
Kiertotalous	Lähiyhteisön huomioiminen	Korruptio- ja lahjontavastainen toiminta

Kuvio 2. Esimerkkejä ESG:stä (Mitä vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa? n.d.)

Maailman talousfoorumin mukaan eniten talouden tilaan seuraavan kymmenen vuoden aikana vaikuttavia tekijöitä ovat epäonnistuminen ilmastonmuutoksen estämisessä, sään ääri-ilmiöt ja

luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen (The Global Risks Report 2022, 14). Vuonna 2012 viiden kohdan listalla ei ollut yhtäkään ympäristötekijää. Silloin eniten talouteen vaikuttaviksi teki-
jöiksi koettiin esimerkiksi pula puhtaasta vedestä ja terveellisestä ruoasta sekä jokin suuri taloudel-
linen epäonnistuminen, joka johtaisi mahdolliseen finanssikriisiin. (Global Risks 2013, 13, 46–47.)
Ympäristöön sekä maapallon kantokykyyn ja sen elinkelpoisuuteen liittyvät kysymykset eivät enää
tänä päivänä ole taloudesta ja yhteiskunnasta irrallaan olevia kysymysmerkkejä, vaan ne vaikutta-
vat suoraan talouden, ihmisten ja yhteiskunnan hyvinvointiin. Näistä syistä kirjain E (*environment*)
on hyvin merkittävä ja sillä on oikeasti väliä sijoituspäätöksiä tehdessä. (Kurittu 2021, 173–174.)

Heikkenevä ympäristö heijastuu suoraan yhteiskuntaan ja ihmisiin eli kirjaimeen S (*social*). Yhteis-
kunnan hyvinvointiin vaikuttaa ihmisten tekemät päätökset sekä oikeuksien ja turvallisuuden kun-
nioittaminen. Voi olla myös tilanteita, jossa tulee miettiä, millaisella alueella voidaan asua, onko
vettä tarpeeksi vai onko sitä liikaa tai mikä maaperä on kelvollinen viljelyyn. Jos kahdella ensim-
mäisellä kirjaimella on merkitystä sijoittajalle, silloin pitäisi kiinnittää huomiota myös viimeiseen
kirjaimeen eli G (*governance*). Sillä tarkoitetaan yritysten hallintoa ja johtamista eli hyvää hallinto-
tapaa. Päätökset ja valinnat määrittävät, miten yritykset toimivat sekä millaisia positiivisia ja nega-
tiivisia vaikutuksia yrityksen toimista aiheutuu E:lle ja S:lle. (Kurittu 2021, 174.) Käsitellään vielä
kaikki kolme kirjainta erikseen, jotta saamme paremman ja laajemman kuvan ESG:stä.

Ympäristövastuu

Hajauttaminen on yksinkertaisin ja tärkein osa sijoittamisen riskienhallintaa. Sillä tarkoitetaan sitä,
että sijoitetaan varat eri toimialoille, eri yhtiöihin ja maihin. Ympäristöasiat, erityisesti ilmaston-
muutos, on mahdotonta hajauttaa salkusta pois. Se vaikuttaa nyt ja tulevaisuudessa kaikkiin yrityk-
siin tavalla tai toisella. Ilmastoriski voi syntyä ja vaikuttaa yrityksiin monin eri tavoin:

- lainsäädännölliset ja poliittiset riskit (esimerkiksi lainsäädännön kiristyminen ja kunni-
anhimoiset ilmastotavoitteet)
- fyysiset riskit (esimerkiksi kuivuus tai sään ääri-ilmiöt, kuten tulvat ja myrskyt)
- markkinariskit (esimerkiksi sidosryhmien suuret vaatimukset ja odotukset)
- tuote- ja maineriskit (esimerkiksi liian suuret päästöt ja yhtiön huono asenne ilmas-
tonmuutosta kohtaan). (Kurittu 2021, 174–175.)

Taloudellisesti ilmatoriskit vaikuttavat yhtiöihin sen mukaan, kuinka alttiita he ovat niihin ja millä tavoin niihin on osattu varautua. On aloja, joissa ilmatoriskit ovat jo realisoituneet, kuten esimerkiksi kahvin viljelyssä, jossa kuivuus, sateet ja lämpötilan kasvut ovat aiheuttaneet huomattavia vaikeuksia. Suurin osa eri aloista kohtaa ilmastonmuutoksen konkreettiset vaikutukset vasta tulevaisuudessa. On kuitenkin vaikea sanoa millä tavoin ilmatoriskit lopulta iskevät. Monet yritykset puhuvat ilmastoskenaariosta, joka tarkoittaa ilmatoriskien todennäköisyyksien arviointia. Sitä käytetään, kun pyritään tunnistamaan mahdollisia ilmatoriskejä ja niiden vaikutusten realisoitumista pitkällä aikavälillä. Tulevaisuudessa voi olla hyvinkin mahdollista, että esimerkiksi pankit hinnoittelevat ilmastovaikutukset lainan marginaaliin tai vastaavasti vakuutukset jätetään kokonaan myymättä aluille, joita uhkaa sään ääri-ilmiöt. (Kurittu 2021, 175–176.)

Liappiksen ja muiden (2019) mukaan varsinainen ympäristövastuu alkaa vasta silloin, kun yrityksen ympäristötoimet ylittävät lainsäädännön vaatiman minimitason eli yritys tekee myös vapaaehtoisia ympäristötoimia, joilla edistetään luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Kestävän kehityksen ydin pohjautuu muun muassa luonnonvarojen kestäväään käyttöön. Luonnonvaroihin niin uusiutuviin kuin uusiutumattomiinkin kohdistuu suuri paine kulutuksen muodossa, jolloin voidaan puhua ylikulutuksesta. Yrityksien on omassa toiminnassaan otettava huomioon ylikulutuksen vähentäminen, jolloin heidän tulisi tarjota kestävämpiä palveluita ja tuotteita kuluttajille sekä muille yrityksille. Yrityksillä on tämänkin osalta mahdollista olla suunnannäyttäjiä, koska he pystyvät ohjaamaan kulutusta huomattavasti nopeammin kuin esimerkiksi lainsäätäjät. (Liappis ym. 2019, 100.)

Vastuullisesti sijoittavan tulee tietää, millaisen riskin ilmastonmuutos voi aiheuttaa sijoitettuihin yhtiöihin. Tästä syystä vaatimukset ilmatoriskien raportointiin ovat nousseet suuresti. Sijoittajan tulee kuitenkin tiedostaa, että raporteissa ilmoitetut hiilijalanjäljet ovat eri asia kuin ilmastoskenaariot tai siirtyminen vähähiiliseen talouteen. Hiilijalanjälki kertoo tämänhetkisen tilanteen, vaikka sijoittajan olisi tärkeää tietää myös tulevaisuuden valmiuksista. Loppujen lopuksi ilmastonmuutos on mahdollisuus, koska siihen sopeutuminen luo tarpeita uusille palveluille ja tuotteille tai jopa uusille liiketoimille. (Kurittu 2021, 176–177.)

Yhtenä suunnannäyttäjänä yritysten ympäristötoimille toimii Pariisin ilmastopöytäkirja. Sen tavoitteena on rajoittaa ilmaston lämpeneminen alle 2 asteeseen sekä pyrkiä sellaisiin toimiin, että lämpeneminen saataisiin rajattua 1,5 asteeseen (Pariisin ilmastopöytäkirja n.d.). Muun muassa Suomesta useita pörssiyrityksiä on sitoutunut ilmastopöytäkirjan mukaisiin päästötavoitteisiin. Esimerkiksi Keskon tavoitteena on olla kokonaan hiilineutraali vuonna 2025, jonka lisäksi se pyrkii vähentämään oman toiminnan ja kuljetuksen päästöt nollaan vuoteen 2030 mennessä (Kestävä kehitys 2021, 40).

Olemme nyt käyneet läpi pääpiirteet ESG:n kirjaimesta E, johon kuuluu myös muita aiheita. Ilmastomuutoksen lisäksi tärkeitä asioita ovat esimerkiksi energiatehokkuus, luonnon monimuotoisuus ja kiertotalous. Vastuullisesti sijoittavan tulisi arvioida ja ottaa huomioon nämä kaikki sijoituspäätöksiä tehdessä. Lisäksi sijoittajan tulisi arvioida yrityksen ympäristötekoja lainsäädännön yllätykseltä osalta, koska vain silloin yritys on oikeasti ympäristöllisesti vastuullinen.

Yhteiskuntavastuu

Ympäristöasioita voidaan mitata helposti numeerisesti, kun taas sosiaalisen vastuun alaisia asioita on vaikea määrittää yksiselitteisesti. Mitä tarkoittaa riittävästi hyvinvointia tai ihmisoikeuksia? On yleisesti helpompaa mitata sosiaalisen vastuun alaisia asioita epäonnistumisten kautta, kuten tavoitteena vähemmän tapaturmia, kuolemia tai sairauksia. Sosiaalinen vastuu kattaa paljon eri asioita ihmisistä yhteiskuntaan. Siihen kuuluvat ihmisoikeudet, hyvät ja turvalliset työolot, tuotevastuu, vastuullinen markkinointi ja myynti, paikallisten sääntöjen ja oikeuksien noudattaminen sekä hyvinvoinnin kunnioittaminen. Nämä ovat asioita, mitkä pitäisi olla 2020-luvulla itsestään selvyyksiä, kuitenkin saamme lukea uutisia pakkotyövoimasta, surkeista työoloista, häirinnästä ja syrjinnästä. Matka on siis vielä kesken. (Kurittu 2021, 188.)

Jos mietimme Helsingin pörssissä olevia yhtiöitä, niin ihmisoikeuksien loukkaukset eivät välttämättä koske niitä, mutta tilanne voi olla täysin toinen toisella puolella maapalloa. Ihmisoikeuksilla tarkoitetaan esimerkiksi mielipiteen ja sananvapautta, naisten, lasten ja työntekijöiden oikeuksia sekä vähemmistöjen oikeuksia. Yhtiöiden toimiala ja toimintamaa vaikuttavat suuresti siihen, mitkä ihmisoikeuksiin liittyvät asiat heihin kohdistuvat. Jos yritys toimii maassa tai toimialalla, jolla on huono maine ihmisoikeuksien osalta, pitäisi tällöin sijoittajan tiedostaa nämä riskit ja miettiä

onko kyseiseen kohteeseen sijoittaminen riskin arvoista. Sijoittajilla ei ole kovinkaan montaa keinoa selvittää, miten yhtiöt noudattavat ihmisoikeuksia. Kuitenkin yksi tapa on selvittää, onko yhtiö sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact periaatteita. Tämän lisäksi sijoittajalla on mahdollisuus tutkia yhtiöiden vastuullisuusraporteista, millä tavoin he noudattavat tai edistävät ihmisoikeuksia. (Kurittu 2021, 189–191.) YK:n Global Compactista kerromme tarkemmin lisää luvussa 2.5.

Yksi tärkeä osa yhteiskuntavastuuta on työntekijöiden hyvinvointi. Sijoittajalla voi olla halu sijoittaa yhtiöön, jossa työntekijät viihtyvät tai jossa itse olisi valmis työskentelemään. Työntekijät kuitenkin muodostavat yrityksen, ilman niitä ei olisi yrityksiä. On siis tärkeää, että yritys pitää myös työntekijöistään huolen tarjoamalla turvalliset olosuhteet, jossa työskentelee hyvinvoiva työyhteisö. Kuritun (2021, 194) mukaan, jos haluaa sijoittaa yhtiöihin, joilla on nämä asiat kunnossa, voi sijoittaja perehtyä esimerkiksi erilaisiin Great Place to Work -kilpailuihin. Esimerkiksi pörssi-yhtiö Talenom on listattu neljä kertaa peräkkäin yhdeksi Suomen parhaista työpaikoista (Vuosikertomus 2021, 23).

Myös yhtiöiden tuotteet ja palvelut voivat olla ongelmallisia. Lääkeyhtiöille on tärkeää lääkkeiden saatavuus ja tuoteturvallisuus. Tuotteiden turvallisuus on myös olennainen osa autoja, ruokaa tai sähkölaitteita valmistaville yhtiöille. Yhtiöillä on myös vastuu kenelle tuotteita ja palveluita myydään ja millaiseen käyttöön ne menevät. Monilla toimialoilla on kuitenkin positiivinen vaikutus yhteiskuntaan, koska ihmiset ovat niistä riippuvaisia. Näitä toimialoja ovat esimerkiksi energia, logistiikka, tietoverkot ja terveydenhuolto. Yhteiskunnallisia vaikutuksia on myös asevalmistajilla ja tupakkayhtiöillä. Näiden vaikutukset ovat kuitenkin negatiivisia. Näiden yhtiöiden aiheuttamat haittavaikutukset yhteiskuntaan ovat suurin syy tällaisten toimialojen poissulkemiseen. Eivät kaikki ruokayhtiötkään vastuullisia ole, jos mietitään kuinka suuri osa ruoasta, on pitkälle prosessoitua, paljon sokeria sisältäviä. Esimerkiksi sokeri on suurimpia syitä lihavuudelle ja sitä pidetään lähes yhtä haitallisena ja riippuvuutta aiheuttavana tekijänä kuin tupakka. Tällä tavoin ajateltuna, pitäisikö siis myös sokeria valmistavat yhtiöt poissulkea liian suurien yhteiskunnallisen haittavaikutusten takia. (Kurittu 2021, 196–197.)

Nämä kysymykset jäävät sijoittajalle pohdittavaksi. Voidaan kuitenkin todeta, että kirjain S on ESG:stä heikoin. On paljon yhtiöitä, jotka aiheuttavat yhteiskunnalle haittaa tai eivät välitä toisten

oikeuksista, mutta silti pärjäävät pörssissä, vaikka kaikki tiedostavat ongelmat. Huonoista työoloista, ihmisoikeuksien piittaamattomuudesta tai muista huonosti hoidetuista sosiaalisen vastuun alaisista asioista kiinni jääneiden pörssiyhtiöiden osakekurssit korkeintaan putoavat ja niitä poisuljetaan rahastoista. Tästä huolimatta yhtiöiden kurssit aina nousevat. Kuitenkin, jos yhtiö haluaa olla kannattava pitkällä aikavälillä, on sen oltava myös sosiaalisesti ja yhteiskunnallisesti vastuullinen. Yksittäisen sijoittajan sijoituspäätöksiin nämä asiat vaikuttavat vain, jos niillä on sijoittajalle itselleen merkitystä. (Kurittu 2021, 197.)

Hyvä hallintotapa

Ympäristö- ja sosiaalisen vastuun alaiset asiat koskettavat eri tavoin eri toimialoja, ne voivat olla osittain toimialasidonnaisia. Hyvä hallintotapa puolestaan koskee kaikkia yhtiöitä, jolloin se ei ole sidonnainen tietyn toimialan kanssa, eikä se suuresti myöskään poikkea yhtiöstä toiseen. Käytännössä hyvä hallintotapa muodostuu monista eri osista, joista suuri osa vaikuttaa siihen, miten vastuullinen yhtiö lopulta menestyy. Hyvään hallintotapaan kuuluu esimerkiksi hallituksen riippumattomuus ja monimuotoisuus, johtamisrakenne ja riskienhallinta, korruption ja harmaantalouden torjunta, tietoturva huolehtiminen, eettiset linjaukset sekä palkitsemiskäytännöt. (Kurittu 2021, 199–200.) Liappiksen ja muiden (2019) mukaan hyvä hallintotapa on kokonaisuus, jolla voidaan hahmottaa yritystoiminnan välilliset ja välittömät vaikutukset sidosryhmiin ja yhteiskuntaan. Siihen kuuluu myös yrityksen vallankäyttö suhteessa sidosryhmiin. Hyvä hallintotapa sisältää lähtökohdan, jonka mukaan yrityksen tehtävänä on tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen, mutta kuitenkin ottaen huomioon muut taloudelliset vaikutukset ja roolit vallankäyttäjänä. (Liappis ym. 2019, 73.) Kurittu (2021, 199) puolestaan kertoo, että kehittyneimmissä yhtiöissä osakkeenomistajien etu ei ole yhtiön olemassaolon ainoa idea, vaan yritykselle on myös tärkeää huomioida ympäristö ja yhteiskunta osana päätöksentekoa.

Hyvää hallintotapaa suomalaisissa pörssiyhtiöissä edistää Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n ylläpitämä hallinnointikoodi. Se on kokoelma, joka täydentää lainsäädännön tuomia velvoitteita. Hallinnointikoodin tavoitteena on edistää ja ylläpitää suomalaisten pörssiyhtiöiden hallinnointikäytäntöjen korkeaa laatua ja kansainvälistä vertailukelpoisuutta. Sen tarkoituksena on tehdä pörssiyhtiöiden toimintatavoista yhtenäisiä sekä edistää palkitsemisen ja hallinnoinnin avoimuutta. Sijoittajan näkökulmasta hallinnointikoodi lisää sijoituskohteen läpinäkyvyyttä ja helpottaa sijoittajan mahdollisuutta arvioida sijoituskohteen noudattamia käytäntöjä. Sijoittajalla on

myös hallinnointikoodin avulla mahdollisuus saada hyvä yleiskuva kotimaisten pörssiyritysten hallinnointia koskevista käytännöistä. (Hallinnointikoodi 2020, 7.)

Hallitus ja johtoryhmä tekevät kaikki suuret päätökset yhtiön toimintatavoista, tavoitteista ja niiden saavuttamisesta, joten ne heijastuvat ja vaikuttavat myös E:hen ja S:ään olivat päätökset sitten hyviä tai huonoja. Näistä syistä G on tärkein ja merkittävin kirjain ESG:stä. Yhtiöissä on tietyt toimintatavat, joiden mukaan on toimittava. Tästä huolimatta yhtiön toimintakulttuurin merkitys on huomattavasti suurempi kuin yhdenkään kirjoitetun ohjesäännön. Toimintakulttuurit ohjaavat ihmisten arkea ja tästä syystä johdon toimilla ja esimerkeillä on väliä. (Kurittu 2021, 218.)

2.5 Vastuullisuutta tukevat globaalit viitekehykset

Globaalit viitekehykset yhdessä edistävät vastuullista sijoittamista sekä kestäväää liiketoimintaa. YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) määrittävät vastuullisen sijoittamisen. Global Compact -aloite ohjaa vastuullista liiketoimintaa ja YK:n kestävään kehityksen tavoitteet kuvastavat globaaleja kestävyysaasteita, jotka asettavat tavoitteita eri toimijoiden ratkaistavaksi. Sijoittamalla vastuullisiin kohteisiin voidaan tukea Global Compact -aloitetta ja kestävään kehityksen mukaisia tavoitteita. Nämä kaikki yhdessä ohjaavat eri toimijoita globaalisti kohti kestäväää liiketoimintaa ja vastuullisempaa sijoittamista. (Silvola & Landau 2019, 26–28.)

Kuvio 3. Vastuullisuuden muodostuminen

Kuten kuviosta 3 yläpuolella ilmenee, kestävä liiketoiminta ja vastuullinen sijoittaminen tarvitsevat onnistuakseen sijoittajia, yrityksiä, yksityistä ja julkista sektoria sekä näitä tukevia kansainvälisiä viitekehyksiä. Käsitellään seuraavaksi nämä kolme kuviossa ilmenevää kansainvälistä viitekehystä.

Global Compact

Keskeinen vastuulliseen yritystoimintaan kohdistuva aloite on vuonna 2000 laseerattu YK:n Global Compact -aloite. Sen tavoitteena on saada yritykset edistämään ja toteuttamaan kymmentä periaatetta yritystoiminnassaan. (Liappis ym. 2019, 68.) Periaatteet ovat:

1. yritysten tulee tukea ja kunnioittaa kansainvälisiä ihmisoikeuksia
2. yritysten tulee huolehtia, että he eivät ole osallisina ihmisoikeuksien loukkauksiin
3. yritysten tulee vaalia yhdistymisvapautta sekä kollektiivisen neuvotteluoikeuden tehokasta tunnustamista
4. yritysten tulee tukea pakkotyön poistamista
5. yritysten tulee tukea lapsityövoiman käytön tehokasta poistamista
6. yritysten tulee tukea työmarkkinoilla ja ammatinharjoittamisen yhteydessä tapahtuvan syrjinnän poistamista
7. yritysten tulee tukea varovaisuusperiaatetta ympäristöasioissa
8. yritysten tulee tehdä aloitteita, jotka edistävät vastuullisuutta ympäristöasioissa
9. yritysten tulee kannustaa ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämistä ja leviämistä
10. yritysten tulee toimia kaikkia korruption muotoja vastaan, mukaan lukien kiristys ja lahjonta. (Kymmenen periaatetta n.d.)

Edellä mainituista kymmenestä periaatteesta kuusi ensimmäistä koskee ihmisoikeuksia ja työelämänoikeuksia. Periaatteet seitsemän, kahdeksan ja yhdeksän koskevat ympäristöä ja viimeinen eli kymmenes periaate koskee korruption estämistä. Global Compact -aloite on kehittynyt historian aikana maailman käytetyimmäksi yritysvastuuta edistäväksi yhteistyömuodoksi. Aloite toimii yrityksille ikään kuin työkaluna kohti vastuullisuuden toteutumista. Se perustuu yritysten julkiseen vastuullisuuteen ja läpinäkyvyyteen sekä siihen, että periaatteet allekirjoittanut yritys kokee myös periaatteiden toteutumisen olevan omien halujen ja tarpeiden mukaisia. Allekirjoittaneilta yrityksiltä vaaditaan vuosittaista raportointia periaatteiden toteutumisesta. (Liappis ym. 2019, 69–70.) Vuoden 2022 helmikuuhun mennessä aloitteen on allekirjoittanut Suomesta 165 eri toimijaa. Tähän joukkoon kuuluu muun muassa yrityksiä, yhteisöjä ja eri järjestöjä. Noin kolmannes allekirjoittaneista on pörssiyrityksiä. (See Who's involved n.d.)

PRI

Vastuullisen sijoittamisen piiriin kuuluu useita järjestöjä ja organisaatioita, joiden tehtävänä on jakaa tietoisuutta vastuullisesta sijoittamisesta sekä luoda sille periaatteet ja ohjeistukset. Yksi tärkeimmistä periaatteista on vuonna 2006 julkistettu YK:n tukema vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI). Käytännössä näiden periaatteiden julkaisun jälkeen voitiin puhua vastuullisesta sijoittamisesta sen omalla nimellään eikä sijoittajien tarvinnut enää määritellä ESG-asioita huomioon otettavana sijoitustoimintana. Periaatteet soveltuvat hyvin instituutiosijoittajille sekä varainhoitajille, koska ne antavat mahdollisuuden valita eri lähestymistapoja sekä toimintamahdollisuuksia unohtamatta toimijoiden sijoitusstrategiaa. Tämä tarkoittaa sitä, että ESG-tekijät huomioon ottaen sijoittajan ei tarvitse muuttaa omaa tuotto- ja riskiprofiiliaan, vaikka periaatteet olisi allekirjoitettu. (Hyrskke ym. 2020, 242–243.) Sijoittajien, rahastojen ja YK:n järjestöjen yhteistyössä kirjattavat periaatteet, joihin allekirjoittajat sitoutuvat ovat:

1. tulemme sisällyttämään ESG-asiat osaksi sijoitusanalyysseja ja päätöksentekoprosesseja
2. tulemme olemaan aktiivisia omistajia ja sisällyttämme ESG-asiat omistuskäytäntöihimme
3. pyrimme saamaan asianmukaisia tietoja ESG-asioista yhteisöiltä, joihin sijoitamme
4. edistämme periaatteiden hyväksymistä ja käyttöönottoa sijoitustoimialalla
5. työskentelemme yhdessä tehostaaksemme periaatteiden käyttöönottoa
6. raportoimme toiminnastamme ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä. (Principles for Responsible Investment 2021, 6.)

Periaatteet ovat saavuttaneet suuren suosion kansainvälisten instituutio- ja rahastosijoittajien keskuudessa (Hyrskke ym. 2020, 248). Huhtikuuhun 2021 mennessä allekirjoittaneita oli maailmanlaajuisesti yli 3 800. Rahamäärällisesti katsottuna periaatteet koskevat maailmanlaajuisesti yli 100 biljoonan euron sijoituspääomaa. (Principles for Responsible Investment 2021, 5.)

Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden rinnalla monissa maissa toimii kansallinen SIF, joka tulee sanoista *Sustainable Investment Forum*. Se on nimensä mukaisesti vastuullisen sijoittamisen foorumi, jossa keskustellaan eri vastuullisuuteen liittyvistä aiheista. Suomen omaa vastuullisen sijoittamisen foorumia kutsutaan nimellä Finsif, joka perustettiin vuonna 2010. Finsif:iin kuuluu yli 70 kotimaista jäsentä, joka sisältää lähes kaikki merkittävät suomalaiset instituutiosijoittajat, varainhoitajat sekä palveluntarjoajat. Näiden kaikkien yhteenlaskettu sijoitusvarallisuus oli syyskuussa

2019 yli 530 miljardia euroa. Finsif ei ota yhdistyksenä kantaa eri vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoihin, vaan jokainen jäsen saa toteuttaa omalla tavallaan vastuullista sijoittamista. Kaikille avointen seminaarien lisäksi, Finsif järjestää useita kertoja vuodessa jäsenilleen keskustelutilaisuuksia, joihin osallistuu myös yrityksiä ja kansalaisjärjestöjä. Tilaisuuksissa keskustellaan sijoittajia kiinnostavista teemoista, joita ovat vuosien varrella olleet esimerkiksi ilmastonmuutos ja aseteollisuus. Tämän lisäksi Finsif julkaisee materiaalia vastuullisesta sijoittamisesta, kuten oppaita ja markkinaselvityksiä, sekä tukee vastuullisen sijoittamisen akateemisia tutkimuksia stipendeillä. (Hyrskke ym. 2020, 250.)

Kestävä kehitys

YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (*Sustainable Development Goals* eli SDG) hyväksyttiin vuonna 2015 YK:n jäsenmaiden puolesta vuosille 2016–2030 (Agenda 2030). Tavoitteiden tarkoitus on turvata kestävällä tavalla ympäristön hyvinvointi sekä poistaa maailmasta äärimmäinen köyhyys. Päävastuu Agenda 2030 toimeenpanosta on valtioilla, mutta sen saavuttamiseen tarvitaan myös paikallishallintoja, yrityksiä, yksityistä ja julkista sektoria sekä yleistä yhteiskuntaa. Kestävä kehityksen tavoitteista monet yritykset ovat löytäneet suunnannäyttäjän vastuullisuustyölleen sekä vastuullisuusraportoinnilleen. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 59.) Kestävä kehityksen tavoitteet käsittävät monia eri maapallon kestävyteen ja elinolosuhteisiin liittyviä olennaisia kysymyksiä. Tavoitteet sisältävät 17 periaatetta yleisellä tasolla, joiden lisäksi 169 alatavoitetta. (Liappis ym. 2019, 50.) Kestävä kehityksen tavoitteet on esitelty kuviossa 4.

Kuvio 4. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet n.d.)

Yleisesti pörssiyhtiöt valitsevat 17 tavoitteesta heille olennaisimmat tavoitteet sen mukaan, mihin he voivat parhaansa mukaan vaikuttaa. Esimerkiksi pörssiyhtiö UPM:n vuoden 2020 vuosikertomuksesta ilmenee, että he ovat valinneet 17 tavoitteesta kuusi tavoitetta sekä 12 alatavoitetta. UPM perustelee päätöksen sillä, että valittuihin kuuteen tavoitteeseen he voivat vaikuttaa eniten minimoimalla negatiiviset vaikutukset tai vastaavasti lisäämällä positiivisia vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan. (Luomme biotalouteen perustuvaa tulevaisuutta 2020, 22.) Pörssi-yhtiö Fortum puolestaan kertoo vuoden 2020 kestävän kehityksen raportissaan, että he ovat valinneet 17 tavoitteesta kymmenen heille tärkeää tavoitetta. Fortum perustelee, että he näkevät valituissa tavoitteissa liiketoiminnallisia mahdollisuuksia. (Kestävä kehitys 2020, 11.)

3 Vastuullisen sijoittamisen menetelmät

Vastuullisella sijoittamisella on useita erilaisia lähestymistapoja, eikä sillä ole tästä syystä yhtä tiettyä määritelmää. Sijoittajat määrittelevät itselleen sopivimman lähestymistavan riippuen eri teki-

jöistä, joita voivat olla esimerkiksi sijoitusstrategia, sijoitusvarallisuus tai tavoitteet. Suoria sijoituksia tehtäessä, sijoittaja voi itse päättää, mitä vastuullisen sijoittamisen lähestymistapaa käyttää. Rahastoihin sijoittaessa, sijoittajan varat sijoitetaan eteenpäin noudattaen rahastoyhtiön laatimaa sijoitusstrategiaa. Rahastosijoittaja voi kuitenkin pyrkiä vaikuttamaan rahastojen ESG-kriteereihin, esimerkiksi käymällä vuoropuhelua yhdessä rahastonhoitajan kanssa. Vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja voidaan käyttää rinnakkain, eikä ne sulje pois toisiaan. Parhaan lähestymistavan tai niiden yhdistelmän sijoittaja löytää huolellisella tutustumisella ja vertailemalla niitä omiin vastuullisuuskriteereihin. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 8.)

Amel-Zadehin ja Serafeimin (2018) tekemän kansainvälisen tutkimuksen mukaan maailmanlaajuisesti suosituimmat vastuullisen sijoittamisen menetelmät ovat aktiivinen omistajuus (37 %) ja ESG-integrointi (34 %). Eurooppalaiset sijoittajat yhdessä suurien sijoittajien kanssa suosivat erityisesti edellä mainittuja menetelmiä. Poissulkeminen (30 %) ja temaattinen sijoittaminen (21 %) olivat tutkimuksen mukaan seuraavaksi suosituimpia. Poissulkemista suosivat erityisesti suuret sijoittajat sekä yhdysvaltalaiset sijoittajat. Vastauksia kertyi 337 kappaletta ja vastaajalla oli mahdollisuus vastata useampaan kuin yhteen vaihtoehtoon. Kaikki vastaajat olivat lähtökohtaisesti instituutiosijoittajia. (Amel-Zadeh & Serafeim 2018, 94–95, 101.) Vastaavanlaisia tuloksia ilmeni Finsifin julkaisemasta Suomen vastuullisen sijoittamisen markkinaselvityksestä. Sen mukaan yleisimmät vastuullisen sijoittamisen lähestymistavat vuonna 2019 olivat ESG-integrointi (93 %) ja poissulkeminen (80 %). Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen (67 %) oli kolmanneksi suosituin ja neljänneksi suosituin oli kestävän kehityksen mukaiset teemasijoitukset (47 %). Vastaajat olivat sijoittajia, palveluntarjoajia ja varainhoitajia, joista yli 60 % sijoitusvarallisuus oli yli miljardi euroa. (Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2019 2020, 6, 18.)

Aktiivinen omistajuus

Aktiivinen omistajuus perustuu ajatukseen, jossa omistaja tuo yhtiön hallitukselle ja johdolle ilmi omia tavoitteitaan. Tavoitteiden avulla pyritään vaikuttamaan yhtiön strategiaan ja sen seurauksena myös operatiiviseen toimintaan. Aktiivinen omistaja tarkkailee yhtiötä sekä ESG-tavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa puuttuu toiminnassa ilmeneviin epäkohtiin. Vastuullinen sijoittaja voi aktiivisena omistajana osallistua yhtiökokouksiin ja käydä vuoropuhelua yhtiön johdon kanssa edistääkseen yhtiön vastuullisuutta. (Silvola & Landau 2020, 38.)

Aktiivista omistajuutta harjoittaa erityisesti suuret instituutiosijoittajat, sillä heillä on suuren omistajuuden myötä paljon vaikutusvaltaa yhtiössä. Instituutiosijoittajat voivat myös vaikuttaa yhtiön toimintaan tapaamalla omistamansa yrityksen toimivaa johtoa ilman yhtiökokousta. Tämä helpottaa instituutiosijoittajia saamaan ääntään kuuluville, joka ei ole piensijoittajalle niin yksinkertaista. (Hyrskke ym. 2020, 125.) Kuitenkin Kurittu (2021) toteaa, että piensijoittajalla on myös mahdollisuus vaikuttaa yhtiön toimintaan. Piensijoittajalle pelkästään yhden osakkeen omistaminen tarjoaa suomalaisissa yhtiöissä osallistumisoikeuden yhtiökokoukseen sekä äänestämisoikeuden siellä päätettäviin asioihin. Tämän lisäksi osakkeenomistaja voi tehdä hallitukselle ehdotuksen ennen yhtiökokousta, jossa ajoissa saapunut ehdotus käsitellään. Näillä keinoilla yksityiset piensijoittajatkin saavat äänensä kuuluviin ja mahdollisuuden vaikuttaa yhtiöiden toimintaan osakkeenomistajina. (Kurittu 2021, 90.)

Piensijoittajat voivat kuitenkin yhdessä vaikuttaa yhtiön toimintaan. Yhteisvaikuttaminen on viime aikoina lisännyt suosiotaan ja osoittautunutkin hyvin tehokkaaksi tavaksi luoda muutosta yhtiössä. Yhtiön toimintaan voivat vaikuttaa yhdessä esimerkiksi useat sijoittajat, varainhoitajat, palveluntarjoajat ja kansalaisjärjestöt. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 13.) Hyvänä esimerkkinä yhteisvaikuttamisaloitteesta on vuonna 2017 perustettu Climate Action 100+, joka muodostuu yli 500 sijoittajasta. Aloitteessa sijoittajat pyrkivät yhdessä vaikuttamaan 160 yhtiöön, jotka aiheuttavat maailman eniten kasvihuonekaasupäästöjä. Tavoitteena on sitoutua Pariisin ilmastopöytäkirjaan sekä lisätä yhtiöiden vähähiillistä toimintaa. Aloite on saanut aikaan toimia kohdeyhtiöissä, sillä jo yli 40 % mukana olevista yhtiöistä on sitoutunut ilmastotavoitteisiin. Tavoitteena on nostaa luku 70 % vuoteen 2030 mennessä. (2020 Progress Report 2020, 5–7.)

Sijoittaessa rahastoihin, sijoittajalla ei ole samanlaisia omistajaoikeuksia, koska sijoittaja omistaa tällöin vain osuuden rahastosta, joka sijoittaa varat eteenpäin. Rahastoja ylläpitävät tahot voivat kuitenkin osallistua osakkeenomistajana yhtiökokouksiin ja heillä on myös oikeus äänestää. Rahastojen osallistumisaktiivisuus omistettujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja päätöksentekoon voi vaihdella, jonka vuoksi tämä on hyvä tarkistaa ennen rahastoon sijoittamista. Rahastosijoittajalla on hyvin vähän keinoja vaikuttaa, mihin rahasto sijoittaa ja kuinka aktiivisesti he käyttävät äänestysoikeuttaan yhtiökokouksissa. Tämän vuoksi on suositeltavaa arvioida rahaston sopivuutta omaan salkkuun ennen sijoituspäätöksen tekemistä. (Kurittu 2021, 91.)

Suomessa toimivista rahastoyhtiöistä esimerkiksi Osuuspankki ilmoittaa heidän OP-rahastojen osallistuvan aktiivisesti omistamiensa yhtiöiden yhtiökokouksiin. OP-rahastot toimivat yhtiökokouksissa OP Rahastoyhtiö Oy:n hallituksessa päätetyllä tavalla. Lisäksi Osuuspankin salkunhoitajat ja ESG-tiimi valvovat sijoituskohteiden vastuullisuuteen liittyvien normien noudattamista, kuten esimerkiksi aiemmin esiin tullutta YK:n Global Compact -periaatetta. Tunnistaessa normien rikkomista, OP-rahastot pyrkivät ensisijaisesti vaikuttamaan yhtiöön ja vasta kun tämä ei tuo toivottua tulosta, he luopuvat omistussosuudestaan. (OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen omistajaohjauksen periaatteet 2019, 1–2.)

ESG integrointi

ESG-integrointi tarkoittaa sijoitustoimintaa, jossa sisällytetään vastuullisuuskriteerit muiden taloudellisten mittareiden rinnalle sijoituspäätöksiä tehtäessä (Hyrskke ym. 2020, 140). ESG-integrointi on yksi käytetyimmistä vastuullisen sijoittamisen menetelmistä ja sen avulla pyritään selvittämään, miten ESG-tekijät vaikuttavat sijoituskohteeseen ja sen arvonmuodostukseen. Ulkopuoliset palveluntarjoajat luovat ESG-dataa, -analyysseja sekä -luokituksia, joita pääosin instituutiosijoittajat ostavat helpottaakseen sijoituspäätöksiä tekemistä. ESG-integrointia ja sen käyttämistä ei ole tarkoin määritelty, joten jokainen sijoittaja voi käyttää sitä parhaaksi näkemällään tavalla. (Silvola & Landau 2020, 38.)

ESG-integroinnin tavoitteena on salkun riskin pienentäminen, tuoton lisääminen ja korkeamman ESG-tason saavuttaminen. ESG-analyysien avulla selvitetään, miten eri yhtiöt ottavat ESG-tekijät huomioon. Analyysit voivat sisältää esimerkiksi, miten ESG-tekijät voivat vaikuttaa yrityksen liiketoimintaan tai miten yrityksen johto ottaa huomioon ESG riskit sekä mahdollisuudet. Sijoittajien ESG-kriteerit voivat vaihdella, jonka vuoksi samat yhtiöt voivat saada toisistaan poikkeavia ESG-luokituksia eri sijoittajilta. Tästä syystä on todennäköistä, että eri sijoittajat muodostavat salkkunsa ESG-integroinnin avulla eri yhtiöistä. (The Guide to Sustainable Investing 2020, 6.)

Positiivinen seulonta on yksi ESG-integroinnin menetelmistä. Siinä pyritään sijoittamaan ESG-kriteerien perusteella onnistuneisiin sekä kehityskelpoisiin yhtiöihin. Esimerkiksi verrattuna Best-In-Class-menetelmään sijoittaja ei pelkästään sijoita toimialojen parhaisiin yhtiöihin, vaan myös potentiaalsiin yhtiöihin, jotka voivat kehittää ESG-tekijöitä toiminnassaan. Positiivisessa seulonnassa sijoittavat laativat omat vaatimuksensa sille, mitkä ESG-kriteerit tulee täyttyä, jotta yhtiöön

voidaan sijoittaa. Sijoittajan vaatimukset ESG-kriteereistä muodostuvat hänen omista ESG-analyseistaan, ulkopuoliselta palveluntarjoajalta hankitusta ESG-aineistosta tai näiden molempien yhdistelmästä. (The Guide to Sustainable Investing 2020, 7.)

Poissulkeminen

Yksi perinteisimmistä vastuullisen sijoittamisen menetelmistä on poissulkeminen, jolla on pitkä historia myös eettisessä sijoittamisessa. Poissulkemisen tarkoituksena on välttää sijoituskohteita, jotka koetaan vastuuttomiksi, epäeettisiksi tai muutoin heikoiksi. Poissulkemisen syyt ovat henkilökohtaisia ja eriävät yksittäisten sijoittajien ja sijoittajaryhmien välillä. Esimerkiksi tietyt ihmisryhmät eivät halua sijoittaa tupakan valmistukseen, kun taas toiset eivät halua rahoittaa sijoituksillaan aseteollisuutta. Sijoituskohteiden poissulkemisessa määritellään sijoituskohteet, jotka ovat yhteydessä toimintaan, jota ei haluta tukea sijoituksillaan. Tämän jälkeen määritetyt sijoituskohteet poissuljetaan mahdollisten sijoituskohteiden joukosta. (Hyrskke ym. 2020, 112–113.)

Poissulkeminen on siirtynyt nykyään pelkästä arvoperusteisesta poissulkemisesta enemmän kohti tuottoperusteista poissulkemistä. Tuottoperusteisessa poissulkemisessä arvioidaan taloudellisia riskejä, jonka perusteella poissuljetaan liikaa riskiä sisältävät sijoituskohteet. Esimerkkinä ilmastonmuutoksen seurauksena hiileen sijoittaminen voidaan kokea liian suureksi riskiksi, jonka myötä sijoittaja poissulkee hiilen salkustaan. Arvoihin perustuvassa poissulkemisessä sijoittaja voi poissulkea salkustaan tupakkatuotteet, koska kokee tämän olevan hänen arvojensa vastaista.

Pohjoismaissa suosittu poissulkemisen menetelmä on niin sanottu normipohjainen poissulkeminen. Normipohjaisessa poissulkemisessä kriteereinä toimivat kansainväliset normit esimerkiksi YK:n Global Compact -aloitteessa ilmenevät ympäristöasiat, ihmisoikeudet, työntekijäoikeudet sekä korruptio. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 11.)

Haasteena poissulkemiselle ovat yhtiöt, jotka eivät suoranaisesti ole vastuullisten periaatteiden vastaisia, mutta liittyvät niihin. Näissä tilanteissa sijoittajan tulee itse määritellä, mihin vetää rajan vastuulliselle sijoituskohteelle. Esimerkkinä voisi olla sijoittaja, joka sulkee pois aseteollisuuden, mutta joutuu pohtimaan, voiko sijoittaa kuitenkin laukaisualustan valmistajaan. (Silvola & Landau 2020, 35.) Piensijoittajille päätökset yhtiöiden poissulkemiselle ovat helpompia, koska päätökset vaikuttavat vain henkilökohtaiseen sijoitustoimintaan, eikä sijoittaja ole tästä syystä selitysvelvolli-

nen kenellekään. Instituutiosijoittajille yleistä on raja-arvon käyttäminen. Esimerkiksi yhtiön liikevaihdosta saa olla vain 20 % kivihielestä tai aseista eli niin sanotusta ei-vastuullisesta toiminnasta. Ei-vastuullisen toiminnan ylittäessä raja-arvon yhtiöön ei sijoiteta varoja. (Kurittu 2021, 55.)

Rahastosijoittajan on hyvä tutustua huolellisesti, mikä on rahaston linjaus poissulkemiselle, ettei sijoita sellaiseen rahastoon, jossa on mukana itselleen sopimattomia yhtiöitä. On myös mahdollista, että rahasto sulkee yhtiöitä, joita sijoittaja ei itse koe vastuuttomiksi. Rahastot voivat hyväksyä niin sanotusti kehityskelpoisia yrityksiä, jotka eivät vielä ole erityisen vastuullisia. Tällöin rahastonhoitaja seuraa yhtiön kehitystä ja mahdollisesti myös pyrkii vaikuttamaan yhtiöön vastuullisuuden saavuttamiseksi. Etuna rahastoissa on rahastonhoitajan aktiivinen seuraaminen ja tämän myötä reagointi, jos kohdeyhtiöissä tapahtuu muutoksia vastuuttomampaan suuntaan. Tällaiset voivat helposti mennä ohi piensijoittajilla. Vastuulliseen rahastoon sijoittamalla on mahdollista minimoida tämä riski. (Kurittu 2021, 55–56.)

Suosiminen

Poissulkemista käyttävien rahastojen lisäksi on syntynyt myös rahastoja, jotka poissulkemisen sijasta suosivat vastuullisia sijoituskohteita. Rahastojen ratkaisut sijoituskohteiden suosimiselle ovat hyvin vaihtelevia, jonka vuoksi rahastosijoittajien on hyvä tutustua suosimista käyttävien rahastojen yksityiskohtiin ostopäätöstä tehdessään. Suosimisen tarkoituksena on suosia tiettyjä yrityksiä ja heidän osakkeitaan. Suosimista pidetään poissulkemisen vastakohtana, sillä tiettyjen yritysryhmien poissulkemisen sijasta poimitaan yrityksiä, joihin pyritään sijoittamaan. Yritysvastuun tarkasteleminen on suuressa roolissa suosimisessa, sillä jokainen sijoittaja määrittelee itse perusteet suosimiselle. Yritysvastuun tarkastelemista kutsutaan yritysvastuuanalyysiksi, jonka avulla rajataan usean yrityksen joukosta vastuullisimmat. (Hyrskke ym. 2020, 119–120.)

Suosimisen toteuttamiselle ei ole tarkkaa määritelmää, joten sijoittajat valitsevat itselleen sopivimmat suosimistavat ja -kriteerit. Hyvänä esimerkkinä suosimisesta toimii Best-in-Class-menetelmä, jossa suositaan parhaan ESG-arvosanan saaneita yhtiöitä. Best-in-Class-menetelmässä valitaan ensimmäiseksi indeksi, jota edustavat yhtiöt jaetaan toimialan perusteella omiin luokkiinsa. Tämän jälkeen toimialaluokissa olevat yhtiöt asetetaan ESG-arvioinnin perusteella paremmuusjär-

jestykseen. Sitten sijoittaja päättää, kuinka paljon painottaa eri toimialoja sijoitussalkussaan. Lopuksi sijoittaja valitsee parhaiden ESG-arvosanojen saaneiden yhtiöiden joukosta itselleen parhaan mahdollisen sijoitussalkun. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 10.)

Temaattinen sijoittaminen

Myös teemasijoittamiseksi kutsuttu temaattinen sijoittaminen tarkoittaa, että sijoituskohteet valitaan suosimalla jotakin tiettyä teemaa. Teemana voi olla esimerkiksi kestävä kehitys, jolloin sijoittaja suosii yhtiöitä, jotka ottavat toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen. Temaattisessa sijoittamisessa sijoitetaan tietyn toimialan yhtiöön tai yhtiöihin, jotka valmistavat suositun teeman mukaisia tuotteita tai palveluita. Sijoittajasta riippuen, temaattisessa sijoittamisessa halutaan tukea valitun teeman kehitystä tai saada tuottoja juuri valitusta teemasta, joka koetaan potentiaalliseksi. (Silvola & Landau 2020, 40.)

YK:n vuonna 2015 julkaisemat kestävän kehityksen tavoitteet muodostavat tärkeimmät kestäväan kehitykseen liittyvät teemat. Teemoja kutsutaan lyhenteellä SDG, joka tulee sanoista *Sustainable Development Goals*. Sijoittajat voivat käyttää SDG:tä temaattisen sijoittamisen valikoimana, josta jokainen voi valita itselleen mieluisan teeman. (Kurittu 2021, 68–69.) Rahastoissa yleisimpiä teemoja ovat kestäväan kehitykseen liittyvät teemat, joita ovat esimerkiksi ilmasto ja vesi. YK:n julkaisemien kestävän kehityksen tavoitteiden seurauksena SDG-teemaisia rahastoja on tullut tarjolle runsain määrin. Tämän lisäksi on myös muita temaattisia rahastoja, jotka keskittyvät esimerkiksi väestörakenteen muutokseen ja bioteknologiaan. (Hyrskke ym. 2020, 68–69.)

Temaattiset rahastot sijoittavat yleensä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, koska niillä ei ole kovin suurta tuotevalikoimaan. Tällöin rahastoilla on helpompi varmistua tuotteiden sopivuudesta teemaan ja se on helposti perusteltavissa sijoittajille. Suurilla yrityksillä on taas laajasti erilaisia tuotteita, jonka vuoksi kaikkien tuotteiden perusteltavuus teeman mukaiseksi voi olla vaikeaa. Hyvänä esimerkkinä toimii General Electric, joka on yksi maailman johtavista tuulivoimaloiden valmistajista. General Electric ei kuitenkaan sovellu ympäristöteknologiaa tukevaan salkkuun, sillä tuulivoimaloiden osuus sen liikevaihdosta on liian pieni. (Hyrskke ym. 2020, 68–69.)

Danske Bankin teemarahasto Danske Invest Global Sustainable Future käyttää hyödykseen YK:n kestävän kehityksen tavoitteita valitessaan sijoituskohteitaan. Rahaston kolmena pääteemana toimivat ilmastotavoitteet, luonnonvarat ja sosiaalinen pääoma. Nämä kattavat yhdeksän YK:n 17 määrittämästä kestävän kehityksen tavoitteesta. Ilmastotavoitteissa on tarkoituksena sijoittaa yrityksiin, jotka edistävät hiilineutraaliuden saavuttamista sekä ovat vihreän talouden edelläkävijöitä. Luonnonvara teemassa pyritään ratkaisemaan esimerkiksi luonnonvarojen ylikuluttamista ja globaalia vesikriisiä. Sosiaalisen pääoman teemassa taas pyritään takaamaan terveellisempää elämää ja terveydenhuollon kestävyyttä. Rahasto valitsee sijoituskohteiksi yhtiöitä, jotka toimivat näiden ongelmien ratkaisemiseksi. (Sijoita kestäväään tulevaisuuteen 2020, 3–5.)

Vaikuttavuussijoittaminen

Vaikuttavuussijoittamisen avulla pyritään tuottojen lisäksi saamaan aikaan mitattavia myönteisiä muutoksia, jotka voivat liittyä esimerkiksi ympäristö tai yhteiskunnallisiin tavoitteisiin. Vaikuttavuussijoittaminen voi olla tuottosidonnaista, jolloin sijoittajalla on mahdollisuus saada lisätuottoa tavoitteiden saavuttamisesta. Tästä syystä vaikuttavuuden aikaan saama muutos tulee olla mitattavaa, jotta tavoitteet voidaan katsoa saavutetuksi. Markkinoilla ei ole kovinkaan paljon vaikuttavuussijoittamisen tuotteita yksityissijoittajille, koska vaikuttavuuden mittaaminen ja sen toteaminen listatuilla markkinoilla on vaikeaa. Tämän vuoksi vaikuttavuussijoittamista harjoitetaan suurimmaksi osaksi lainojen ja pääomasijoitusten avulla, jolloin vaikuttavuuden jatkuva seuraaminen, mittaaminen ja toteen näyttäminen on helpompaa. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 17–18.)

Vaikuttavuusrahastot ovat nostaneet suosiotaan viime aikoina, sillä sijoittajia kiinnostaa tuottojen yhdistäminen mitattavaan tulokseen ja sen saavuttamiseen. Lisäksi varoilla halutaan saada vaikutavuutta aikaan niin, että se pystytään myös todentamaan. (Vastuullisen sijoittamisen opas 2021, 17.) Finnfund ja OP varainhoito ovat tuoneet yhdessä markkinoille vaikuttavuusrahaston OP Finnfund Global Impact Fund I Ky:n, joka vaikuttavuussijoittamisen tapaan tavoittelee tuoton lisäksi positiivisia vaikutuksia. Rahasto sijoittaa varojaan vastuullisiin yhtiöihin kehittyvillä markkinoilla, joiden avulla voidaan saada vaikutusta globaaleihin haasteisiin, joita ovat esimerkiksi ilmastonmuutos, sukupuolten välinen tasa-arvo ja ruokaturva. (Vaikuttavuusrahasto - OP Finnfund Global Impact Fund I Ky n.d.)

4 Vastuullisen sijoituskohteen arviointi

Vastuullisesti sijoittavan on määriteltävä itselleen sopivat vastuullisuuskriteerit, jotka yleisesti vastaavat sijoittajan omia arvojaan ja tavoitteitaan. Näiden vastuullisuuskriteereiden perusteella sijoittaja tekee lopulliset sijoituspäätökset. Sijoittajalla on eri tapoja perehtyä ja arvioida rahastojen ja yritysten vastuullisuutta. Rahastojen vastuullisuutta sijoittaja voi arvioida tutustumalla esimerkiksi Morningstarin tarjoamiin vastuullisuusratingeihin, joutsenmerkittyihin rahastoihin tai vastuullisuusindekseihin. Toistaiseksi mitään yhteistä mittaria yhtiöiden vastuullisuuden analysointia varten ei ole olemassa. Yhteinen mittari helpottaisi sijoittajaa vertailemaa yhtiöitä tasapuolisesti keskenään. Sijoittaja voi kuitenkin etsiä ja arvioida vastuullisia yhtiöitä esimerkiksi tutustumalla Global 100 yrityslistaukseen, josta selviää kunkin vuoden 100 vastuullisinta globaalia yhtiötä. Tämän lisäksi sijoittaja voi perehtyä The Sustainability Yearbook -raporttiin tai yksittäisten yritysten julkaisemiin vastuullisuusraportteihin.

4.1 Työkalut vastuullisten rahastojen arvioimiseen

Vastuulliset osakerahastot käyttävät sijoituspäätöksissään erilaisia vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja. Lähestymistapoja on useita ja vastuulliset rahastot käyttävätkin yleensä useampi lähestymistapoja rinnakkain. Lähestymistavat voivat vaihdella hyvinkin paljon eri osakerahastojen kesken. Varmistaakseen rahaston sopivuuden omaan sijoitussuunnitelmaan, sijoittajien kannattaa tutustua tarkasti rahastojen lähestymistapoihin ennen sijoituspäätöksen tekemistä. Vastuullisen sijoittamisen yleistymisen seurauksena useat kotimaiset rahastoyhtiöt ovat alkaneet käyttämään sijoitustoiminnassaan vastuullisen sijoittamisen lähestymistapoja. Sijoittajalla on mahdollisuus sijoittaa esimerkiksi kestävän kehityksen teemarahastoihin, jotka sijoittavat varoja eteenpäin tietyn teeman mukaisesti. Kestävän kehityksen teemarahastot voivat keskittyä esimerkiksi ilmaston muutokseen tai ympäristön suojeluun. Tällaisia rahastoja ovat esimerkiksi ilmaston muutokseen keskittyvä OP-Ilmasto ja puhtaan veden riittävyyteen keskittyvä OP-Puhdas Vesi. (Hyrskke ym. 2020, 149–150.)

Vuonna 2021 voimaan astunut EU:n kestävän rahoituksen avoimuutta koskeva asetus asetti rahoitusyhtiöille vaatimuksen luokitella rahastonsa. Vastuulliset rahastot luokitellaan jatkossa kahteen eri luokkaan, joita ovat artikla 8 ja artikla 9. Artikla 8 luokituksen omaavat rahastot edistävät ym-

päristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia. Artikla 9 rahastot puolestaan pyrkivät saavuttamaan kestävyteen liittyviä tavoitteita. (Asetukset 2019, 11–12, 16.) Sijoittaja pystyy tunnistamaan nämä rahastot väriluokituksista. Kuten alla olevasta kuviosta 5 näkyy, muun muassa osake- ja rahastovälittäjä Nordnet näyttää Artikla 8 -rahastot vaaleanvihreänä ja Artikla 9 -rahastot tummanvihreänä. Tämä helpottaa sijoittajaa tunnistamaan helposti ja nopeasti vastuulliset sijoitusrahastot.

Osta	Nordnet Indeksirahasto USA ESG	Yhdysvallat suur...	+24,31%	0,25%	★★★★★	8
Osta	Handelsbanken Usa Indeks	Yhdysvallat suur...	+18,70%	0,2%	★★★★★	9

Kuvio 5. Esimerkki väriluokituksista (Rahastot n.d.)

Sijoittaja ei voi yksin päättää, miten sijoitusrahastojen varat sijoitetaan, tästä syystä sijoittaja voi kokea vastuulliset sijoitusrahastot haasteelliseksi. Osuudenomistajat voivat kuitenkin esittää toiveita sijoitusrahastolle sijoitusfilosofiasta ja rahaston omistuksista. Päätökset muutoksista tehdään kuitenkin jokaisen osuudenomistajan edun mukaisesti. Tästä syystä paras tapa varmistaa sijoitusrahastojen omistuksien sopiminen itselleen on huolellinen tutustuminen sijoitusrahastoon ja sen strategiaan ennen sijoituspäätöksen tekemistä. (Hyrskke ym. 2020, 151.)

Morningstar

Morningstar on vuonna 1984 perustettu sijoitustutkimusyhtiö, jonka toimintatarkoituksena on tarjota sijoittajille tietoa rahastoista sekä vertailla niitä keskenään. Parhaiten Morningstar tunnetaan tähtiluokituksien jakamisesta eri rahastoille. Rahastot luokitellaan yhdestä viiteen tähteen. Tähti-luokitus perustuu menneen arvonkehityksen tutkimiseen matemaattisten laskutoimituksien avulla. Morningstar luo myös erilaisia analyyttikorankingeja sekä jakaa vuosittain ”luokkansa paras tänä vuonna” -palkintoja. (Kauppila, Puttonen & Repo 2020, 166.)

Vuodesta 2016 lähtien Morningstar on tehnyt myös rahastoista vastuullisuusluokituksia. Tämä tarjoaa sijoittajille informaatiota siitä, miten eri rahastot ottavat sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuuskriteerit. Vastuullisuusluokitus perustuu yrityskohtaiseen vastuuanalyysiin, jossa käytetään hyödyksi yrityksiltä kerättyä ESG-aineistoa. Rahastot luokitellaan vastuullisuuden mukaan

maapalloluokituksella samalla tavalla kuin tähtiluokituskin. Rahastoille jaetaan vastuullisuuden perusteella yhdestä viiteen maapalloa. (Hyrskke ym. 2020, 210.)

Joutsenmerkityt sijoitusrahastot

Sijoittaja tunnistaa vastuulliset rahastot myös Joutsenmerkistä. Se on pohjoismainen ympäristömerkki, jonka tarkoituksena on ohjata sijoittajia sijoittamaan ympäristön kannalta kestäviin rahastoihin. Joutsenmerkki pyrkii todentamaan rahastoille tietyn vastuullisuustason sertifiointijärjestelmää apuna käyttäen. Joutsenmerkin organisaatio valvoo sijoittajan puolesta rahastojen vastuullisuustavoitteita ja niiden toteutumista. Näin sijoittaja voi valita vaivattomasti ympäristömerkittyjä rahastoja käyttämättä omia resurssejaan rahaston vastuullisuuden selvittämiseksi. (Hyrskke ym. 2020, 208.)

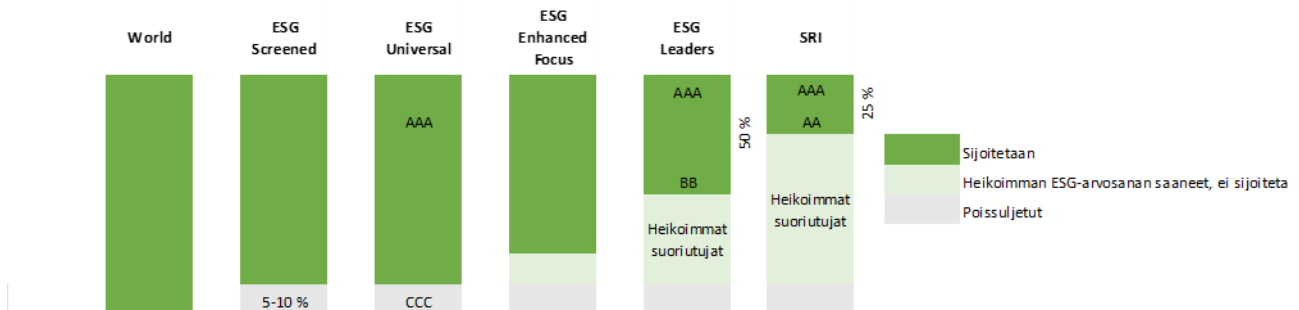
Helmikuussa 2022 Joutsenmerkkejä on myönnetty yhteensä 76 rahastolle, joiden varojen arvo on yhteenlaskettuna 32 miljardia euroa. Joutsenmerkki julkaisee säännöllisesti uusia kriteerejä merkin saamiselle, jotta kriteerit pysyvät ajantasaisina ja alan kehitys jatkuisi. (Vastuullinen sijoittaminen kasvaa ja kehittyy – uudet kriteerit Joutsenmerkityille rahastoille 2020.) Tiivistettynä Joutsenmerkin kriteerit ovat:

- erityisen ongelmallisten toimialojen ja yritysten poissulkeminen (aseteollisuus, fossiiliset polttoaineet, tupakka, ydinvoima ja kansainvälisiä normeja rikkovat yritykset)
- rahaston tulee tehdä perusteellinen vastuullisuusanalyysi mahdollisista sijoituksista ja samalla painottaa vastuullisimpia yhtiöitä
- rahaston tulee julkaista lista omistuksistaan vähintään neljännesvuosittain sekä laatia vuosittain vastuullisuusraportti
- rahasto kannustaa aktiiviseen omistajuuteen ja vaikuttamiseen. (Joutsenmerkki edistää kokonaisvaltaisesti vastuullista sijoittamista 2021.)

Vastuullisuusindeksit

Vastuulliset indeksirahastot seuraavat aina jotain indeksiä, joten sijoittajan on hyvä tietää mistä ja miten vastuulliset indeksit muodostuvat. Vastuullisen indeksin pystyy tunnistamaan esimerkiksi koodeista ESG tai SRI (*socially responsible investing* tai *sustainable responsible investing*). Jos sijoittaja haluaa sijoittaa indeksirahastoihin tai ETF:iin, niin näiden koodien tunnistamisesta on silloin

hyötyä. (Kurittu 2021, 130–131.) Tarkastellaan seuraavaksi alla olevassa kuviossa 6 näkyviä indeksejä, jotta saamme paremman kuvan siitä, millä tavoin vastuulliset indeksit lähtökohtaisesti muodostuvat.

Kuvio 6. Esimerkki vastuullisten indeksien sisällöstä (Kurittu 2021, 133, muokattu)

Kuviossa 6 on käytetty esimerkkeinä rahoitusyhtiö MSCI:n indeksejä. MSCI:lla on yli 1 500 ESG indeksiä (MSCI ESG Indexes 2021, 1). Indeksejä seuraa yhteensä yli 53 000 rahastoa ja ETF:ää maailmanlaajuisesti (Climate & ESG Funds in Focus n.d.). Tumman vihreä väri kuvastaa yhtiöitä, joihin sijoitetaan. Vaalean vihreä sekä harmaa kuvastavat puolestaan yhtiöitä, joihin ei sijoiteta tietyistä syistä. Kuvion vasemmassa laidassa on MSCI World Index, joka sisältää noin 1 600 yritystä maailmanlaajuisesti eri toimialoilta (MSCI World Index (EUR) 2022, 2). Indexi on siis toisin sanoen perusindeksi, jossa ei oteta huomioon ESG asioita, vaan sen ideana on olla kattava ja laaja maantieteellisesti sekä toimialoittain (Kurittu 2021, 134).

ESG Screened indeksi on yksi yleisimmistä tavoista muodostaa vastuullinen indeksi (Kurittu 2021, 134). Siitä on poissuljettu tietyt toimialat, kuten esimerkiksi tupakka, öljyhiekka ja kiistanalaiset aseet. Lisäksi indeksistä on jätetty pois yritykset, jotka eivät noudata YK:n Global Compact -periaatteita. (MSCI Europe ESG Screened Index (EUR) 2022, 3.) Kuten kuviossa 6 näkyy, poissuljettujen yhtiöiden osuus on vain 5–10 %, joten indeksiin jää edelleen suuri osa perusindeksin yhtiöistä. Kuritun (2021, 134) mukaan tämänkaltaisen indeksi on hyvin selkeä ja yksiselitteinen, koska analysointi tapahtuu liiketoiminnan eikä yksittäisen yrityksen perusteella.

ESG Universal -indeksi tarjoaa sijoittajalle hieman laajemman ja monipuolisemman sijoituskentän. Poissuljettuja liiketoimintoja on vain kiistanalaiset aseet. Tämän lisäksi indeksistä jätetään pois yhtiöt, jotka ovat suoriutuneet heikoiten vastuullisuustoimissa tai ovat rikkoneet joitakin normeja. Yhtiöiden painoarvot indeksissä muodostuvat yhtiön arvosanan mukaan niin, että heikoimman arvosanan saaneita yhtiöitä on pienemmällä painolla ja hyvän arvosanan saaneita suuremmalla painolla. (Kurittu 2021, 134.) MSCI luokittelee yritykset vastuullisuuden mukaan seitsemän pisteen asteikolla AAA – BBB suhteessa toimialan standardeihin ja suorituskykyyn (MSCI ESG Universal Indexes Methodology 2018, 4).

ESG Enhanced Focus -indeksissä yhtiöiden määrää on karsittu vieläkin enemmän. Poissuljettuja toimialoja ovat kiistanalaiset aseet ja tupakkateollisuus. (Kurittu 2021, 134.) indeksi on suunniteltu maksimoimaan altistuminen positiivisille ESG-tekijöille sekä sen tarkoituksena on tukea päästöjen vähentämistä. Enhanced indeksit pyrkivät olemaan sektoreittain hajautettuja sekä niihin kuuluvat yhtiöt ovat oman sektorinsa parhaiten luokiteltuja. (MSCI ESG Enhanced Focus Indexes Methodology 2019, 3.)

ESG Leaders -indeksin lähestymistapa on best-in-class eli siihen valitaan nimensä mukaisesti parhaista parhaat. Indeksiin valikoituu siis yhtiöt, jotka ovat saaneet parhaimmat arvosanat seitsemän pisteen asteikolla omalla toimialallaan. Leaders-indeksiin valikoituu noin 50 % perusindeksin yhtiöistä. Se soveltuu sijoittajalle, joka haluaa vähentää ESG-riskejä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ilman, että jää paitsi hajautuksen tuomasta hyödystä useiden toimialojen välillä. (MSCI ESG Leaders Indexes 2019, 1.) Kuritun (2021, 135) mukaan tämänkaltainen indeksi voi vaikuttaa tuotto-riski-suhteeseen, koska sen kattavuus ja laajuus on kaventunut huomattavasti.

SRI-indeksiin kuuluvat yhtiöt omaavat korkeimmat ESG luokitukset toimialoittain. Indeksiin pääsee vain noin 25 % perusindeksin yhtiöistä eli sen hajautus on huomattavasti muita indeksejä kaapeampi. Lisäksi indeksistä poissuljetaan suoraan paljon eri toimialoja, kuten esimerkiksi asevalmistajat, päihteet, aikuisviihde, uhkapelit, ydinvoima ja fossiiliset polttoaineet. (MSCI SRI Indexes Methodology 2021, 4,7.) SRI-indeksi on kaikista edellä mainituista indekseistä vastuullisin ja siihen pääsee vain parhaiten vastuullisuuden osalta suoriutuvat yhtiöt. Silvolan ja Landaun (2019, 39) mukaan vastuullisuusindeksejä hyödyntävät sijoitusstrategiat sopivat hyvin instituutio- sekä yksityissijoittajalle, koska ne ovat helppo ja vaivaton tapa toteuttaa vastuullista sijoittamista.

4.2 Työkalut vastuullisen yrityksen arviointiin

Global 100

Global 100 -lista muodostuu suurista globaalisti toimivista yhtiöistä. Listalta löytyy nimensä mukaisesti 100 yhtiötä, jotka laitetaan paremmuusjärjestykseen hiilipäästöjen ja jätteiden vähentämisen, hyvän hallintotavan sekä kestävästä kehitystä tukevien tuotteiden ja yleisen vastuullisuustyön perusteella. (Hyrskke ym. 2020, 216.) Listaa pitää yllä vastuullisuusinformaatiota jakava kanadalainen yritys Corporate Knights. Listaus perustuu lähes 7000 yhtiöön, joiden liikevaihto on yli miljardi dollaria. Näistä valitaan 100 vastuullisinta yhtiötä niiden kokonaisvaltaisten ESG-tekijöiden perusteella. Listalta poissuljetaan suoraan tiettyjä toimialoja, kuten asevalmistajat. Suomalaisia yrityksiä vuoden 2022 Global 100 -listalta löytyy Neste, Metso Outotec, Nordea ja Kesko. Kaupan alan palveluyritys Kesko on ollut pisimpään Global 100 -listalla ja on samalla ainoa yhtiö, joka on löytynyt listalta sen ensimmäisestä listauksesta lähtien vuodesta 2005. (Scott 2022.)

Global 100 -listaus on hyvä todiste siitä, että vastuulliset yhtiöt oikeasti tuottavat hyvin. Corporate Knights Global 100 -indeksi on parhaiten menestynyt globaali kestävä kehityksen osakeindeksi sen perustamisesta lähtien eli vuodesta 2005. Sen perustamispäivänä sijoitettu dollari olisi tuottanut 20 % enemmän kuin sama sijoitus maailmanlaajuiseen MSCI All Country World -indeksiin (ACWI). Global 100:n kokonaistuotto perustamispäivästä on 331 %. Osittain korkean tuoton selittää koronapandemia, jonka alettua laajoja vihreitä elvytysohjelmia otettiin käyttöön. (2022 Global 100 Press Release 2022.)

The Sustainability Yearbook

Kansainvälinen sijoitusyhtiö RobecoSAM on jo vuodesta 1999 pyrkinyt kartoittamaan eri toimialojen vastuullisimpia edelläkävijäyrityksiä. Nykyään RobecoSAM julkaisee vuosittain tulokset vastuullisimmista edelläkävijäyrityksistä raportin muodossa, joka tunnetaan nimellä The Sustainability Yearbook. Edelläkävijäyritykset saadaan selville lähettämällä globaaleille yrityksille kysely, jonka perusteella yrityksiä arvioidaan ja muodostetaan raportin tulokset. Kysely sisältää paljon erilaisia ESG-näkökulmia, jossa pyritään tuomaan esille ajankohtaisimpia vastuullisuusteemoja. The Sustainability Yearbook -raportin tarkoituksena on korostaa edelläkävijäryhmiä yksittäisten yritysten sijaan ja kannustaa muita toimialan yrityksiä kehittämään toimintaansa vastuullisemmaksi. (Hyrskke ym. 217–218.)

Vuonna 2022 The Sustainability Yearbook käsitti 61 toimialaa ja yli 7 500 globaalia yritystä. Näiden yritysten joukosta valikoitui ESG-pisteytyksen avulla yhteensä 716 yritystä. Suomalaisia yrityksiä mukana oli esimerkiksi Wärtsilä, Kesko ja Valmet. (The Sustainability Yearbook – 2022 Rankings 2022.) Edellä mainituista Wärtsilä on lukeutunut mukaan jo yhdeksän vuotta putkeen (Wärtsilä included in the Sustainability Yearbook for the ninth time in a row 2022).

Vastuullisuusraportointi

Vastuullisuusraportin muodostavat erilaiset määrälliset mittarit, aikaan sidotut tavoitteet sekä konkreettiset tulokset. Siitä ilmenee vastuullistoimien lähtökohdat ja tavoitteet sekä raportointivuoden saavutukset. Lisäksi raporteissa on tarkoitus katsoa tulevaisuuteen ja arvioida mahdollisia tulevaisuuden riskejä ja mahdollisuuksia. Raporteilla pyritään vastaamaan sidosryhmien odotuksiin, kuten esimerkiksi tarjoamalla sijoittajille selkeää vertailukelpoista dataa päätöksenteon tueksi. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 49.)

Vastuullisuusraportointi koskee suuria yhtiöitä, jotka ovat yleisen edun kannalta merkittäviä eli pörssiyrityksiä. Lisäksi vastuullisuusraportointia vaaditaan luottolaitoksilta ja vakuutusyhtiöiltä, jotka työllistävät keskimäärin 500 henkilöä tilikauden aikana. Yhtiöiden liikevaihdon tulee myös olla yli 40 miljoonaa euroa tai vastaavasti taseen vähintään 20 miljoonaa euroa. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 50.) Euroopan komissio on ehdottanut huhtikuussa 2021, että muiden kuin taloudellisten asioiden raportointi tulisi koskea kaikkia suuria yhtiöitä vuoden 2023 alusta (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2021, 6, 21). Tällöin vastuullisuusraportointi koskisi myös yhtiöitä, jotka työllistävät yli 250 henkilöä. Euroopan komission (2021) mukaan tämä muutos lisää rahavirtoja yrityksiin, joilla on myönteisiä vaikutuksia yhteiskuntaan ja ympäristöön. Lisäksi se auttaa sijoittajia ottamaan paremmin huomioon kestävyysriskit ja niiden vaikutukset. Muutos siis vähentäisi myös sijoittajan riskiä. (Komission yksiköiden valmisteluasiakirja 2021, 2–3.)

Kuritun (2021, 223) mukaan vastuullisuusraporteilla on huono maine, joka johtuu niiden menneisyydestä ajalta, jolloin raporteissa ei kerrottu faktoja vaan päinvastoin kehuskeltiin sertifikaateilla ja onnellisuusvertailujen voitoilla. Koipijärvi ja Kuvaja (2020) perustelevat, että esimerkiksi 20 vuotta sitten raportoinnille ei ollut yhteisiä suosituksia tai ohjeistuksia. Tällöin yritykset pystyivät itse päättämään mitä, miten ja mistä aiheesta he raportoivat. Raportit olivat kuin esitteitä teh-

dystä ympäristötyöstä, joihin sidosryhmät suhtautuivat epäilevästi. Elettiin siis aikaa, jolloin yritykset saattoivat harjoittaa viherpesua. (Koipijärvi & Kuvaja 2020, 47.) Viherpesu tarkoittaa sitä, kun palvelusta tai tuotteesta pyritään maalaamaan ympäristöystävällisempi kuva kuin mitä se todellisuudessa on (Liappis ym. 2019, 225).

Nykyään tilanne on toinen ja vastuullisuusraportit ovat kehittyneet. Myös niiden lukijat ovat tietoisempia vastuullisuudesta, joten yritysten itsekehut eivät enää riitä, jos niitä eivät tue selkeät teot ja suunnitelmat eli faktat. Vastuullisuusraportteja toki löytyy edelleen kaikenlaisia, mutta erityisesti pörssiyrityksillä ei ole varaa menettää sidosryhmien luottamusta. Pääosin vastuullisuusraportointi on vapaaehtoista ja yritykset voivat olla vastuullisia myös ilman raportointia. Tämä kuitenkin olisi suora viittaus siihen, että vastuullisuutta ei pidetä raportoinnin arvoisena asiana. Vastuullisuusraportointi on tärkeä väline viestiä yrityksen vastuullisuudesta analyytikoille ja sijoittajille sekä myös muille sidosryhmille. Muun muassa yritysasiakkaat voivat vaatia toimittajiltaan tiettyjen kriteereiden täyttymistä. (Kurittu 2021, 223–224.)

Suurin osa pörssiyrityksistä tekee vastuullisuusraportointinsa GRI-standardien mukaisesti. GRI-standardi tarjoaa yhtiöille mahdollisuuden raportoida toimintansa vaikutuksista talouteen, ympäristöön sekä ihmisiin vertailukelpoisella ja uskottavalla tavalla. GRI-standardi lisää raportoinnin läpinäkyvyyttä ja tällä tavoin omalta osaltaan edes auttaa kestävästä kehitystä. (A Short Introduction to the GRI Standards n.d. 2, 4–5.) Sijoittajan näkökulmasta olisi hyvä, jos kaikki pörssiyritykset raportoisivat vastuullisuudesta GRI-standardien mukaisesti, koska se helpottaisi sijoittajaa vertailemaan yhtiöitä keskenään.

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Tutkimuksen tavoite ja rajaus

Tutkimuksessa tutkitaan Suomen Osakesäästäjät ry:n alle 30-vuotiaista jäsenistä muodostettua alajärjestöä, joka toimii nimellä Nuoret Osakesäästäjät. Tutkimuksen tavoitteena on tutkia, mitä Nuoret Osakesäästäjät tietävät vastuullisesta sijoittamisesta, vaikuttaako vastuullisuus sijoituskäyttäytymiseen ja näkyykö se heidän sijoituspäätöksissään. Vastaavanlaisia tutkimuksia on jo tehty, mutta vastuullisuuden ja vastuullisten sijoituskohteiden lisääntyessä on tarpeen saada ajankohtaista tietoa siitä, miten erityisesti nuoret sijoittajat kokevat vastuullisuuden. Tällä tavoin myös

toimeksiantaja saa tulosten avulla ajankohtaista tietoa jäseniensä vastuullisesta sijoittamisesta. Sekä siitä, mitä jäsenet vastuullisesta sijoittamisesta tietävät ja miten he sen kokevat. Erityisesti tutkimus luo lisäarvoa toimeksiantaja Suomen Osakesäästäjät ry:lle, joka saa kiinnostavaa dataa tutkimuksesta. Koska vastuullisuus merkitsee lähes kaikille eri asioita, pyritään tämän määrällisen tutkimuksen avulla selvittämään, miten Nuoret Osakesäästäjät kokevat vastuullisen sijoittamisen sekä mitä sillä tavoitellaan.

Nuorten Osakesäästäjien jäsenet ovat kaikki sijoittajia tai vähintään sijoittamisesta kiinnostuneita. Tutkimuksen kannalta on tärkeää, että kysely kohdistetaan henkilöille, joilla on tietoa asiasta tai joita ilmiö koskettaa (Kananen 2008, 32). Nuoret Osakesäästäjät ovat aktiivisesti kiinnostuneita sijoittamisesta, voidaan olettaa kohderyhmän ymmärtävän vastuullisen sijoittamisen tarkoituksen. Aihe on kuitenkin haastava ja ymmärrys vastuullisesta sijoittamisesta ja sen toimintatavoista vaatii sijoittajalta aiheeseen perehtymistä. Tästä syystä selvitämme myös tutkimuksessa, kuinka hyvin kohderyhmä tuntee vastuullisen sijoittamisen ja sen sisällön. Tämä kyselytutkimus ei edellytä vastaajilta syvempää tietämystä vastuullisesta sijoittamisesta, mutta kohderyhmän aktiivinen asenne sijoittamiseen asettaa hyvät lähtökohdat tutkimuksen toteuttamiselle.

5.2 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tutkimuskohteena on aina reaali maailman ilmiö, jota voidaan tarkastella monesta näkökulmasta. Lisäksi ilmiöön on aina liityttävä jokin ongelma, johon tutkimuksella pyritään löytämään ratkaisu. (Kananen 2010, 16, 18.) Heikkilän (2014, 12) mukaan tutkimusongelma on usein kysymykseksi muotoiltu pohdittava asia, johon tutkimuksella pyritään saamaan ratkaisu. Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmaksi muodostui, mikä on vastuullisuuden merkitys Nuorten Osakesäästäjien sijoituspäätöksiin.

Tutkimusongelma puretaan tutkimuskysymyksiksi. Tutkimuskysymyksiä, joihin pyritään saamaan vastaus voi olla yksi tai useampi ja niiden tarkoituksena on ratkaista tutkimusongelma. (Kananen 2010, 19.) Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat: ”Miksi Nuoret Osakesäästäjät ottavat vastuullisuuden huomioon sijoituspäätöksissä?” ja ”Kuinka hyvin Nuoret Osakesäästäjät tuntevat vastuullisen sijoittamisen?”.

5.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusote

Tutkimuksessa on oltava tutkimusongelma, joka ratkaistaan tutkimusmenetelmällä. Ongelman ratkaisun kokonaisuutta kutsutaan tutkimusotteeksi tai lähestymistavaksi. Tutkimusote pitää sisälleen kullekin otteelle tyypilliset aineistonkeruun, tulkinnan, analysoinnin ja luotettavuuden varmistamisen menetelmät. Ensisijaisesti tutkittavan ongelman luonne määrää tutkimusotteen valinnan. Yksinkertaisin ja yleisin jako tutkimusotteiden välillä on laadullinen tai määrällinen eli kvalitatiivinen tai kvantitatiivinen tutkimusote. (Kananen 2017, 38–39.) Tämän opinnäytetyön tutkimusongelma ratkaistaan määrällisellä eli kvantitatiivisella tutkimusotteella. Määrällisessä tutkimuksessa tarkoituksena on tarkastella tietoa numeerisesti, jotta saadaan yleinen kuva mitattavien ominaisuuksien välisistä suhteista ja eroista. Se vastaa kysymykseen, kuinka moni, paljonko tai miksi ja etsii syy- ja seuraussuhteita. (Vilka 2007, 13–14.)

Määrällinen tutkimus edellyttää ilmiön tuntemista eli se ei sovellu uuden ilmiön tutkimiseen. Ilmiön tekijöiden ja muuttujien välisten suhteiden tulee olla tiedossa, jotta mittaaminen voidaan suorittaa määrällisellä tutkimuksella. (Kananen 2010, 75.) Määrällisen tutkimuksen tarkoitus on joko vertailla, selittää, kartoittaa, kuvata tai ennustaa ihmistä koskevia asioita ja ominaisuuksia tai luontoa koskevia ilmiöitä. (Vilka 2007, 19.) Määrällinen tutkimusmenetelmä sopii tutkittaessa vastuullista sijoittamista, koska vastuullinen sijoittaminen ei ole ilmiönä uusi. Vastuullista sijoittamista on tutkittu ja sen peruseriaate tiedetään. Se voidaan myös selittää melko laajasti ja monin tavoin eri kriteereiden avulla. Tutkimuksen avulla toimeksiantaja saa mielenkiintoista dataa, joka tukee heidän pyrkimystensä tarjota sijoittajille ajankohtaista informaatiota. Paras mahdollinen hyöty opinnäytetyöstä saadaan määrällisen tutkimuksen avulla.

Aineistonkeruu ja analyysimenetelmät

Tässä tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmänä käytetään kyselytutkimusta. Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa asioita tutkitaan tilastollisesti erilaisilla mittareilla. Mittarit koostuvat kyselytutkimuksessa erilaisista väitteistä ja kysymyksistä. (Vehkalahti 2014, 17.) Kysely on yksi aineiston keräämistavoista, jossa kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään samat asiat, samalla tavalla ja samassa järjestyksessä. Kysymysten muoto on siis standardoitu eli vakioitu. Kysely soveltuu aineiston keräämiseen silloin, kun tutkittavia eli vastaajia on paljon ja he ovat hajallaan. Kyselyssä

vastaaja lukee itse kysymyksen ja vastaa siihen. Kyselylomaketta käytetään silloin, kun havaintoyksikkönä on henkilö ja häntä koskevat asiat. Vastaajaa koskevia asioita voi olla esimerkiksi mielipiteet, ominaisuudet, asenteet ja käyttäytyminen. (Vilka 2007, 28.) Lisäksi Kanasen (2015, 197) mukaan on tärkeää, että tutkittavasta ilmiöstä on teoreettista tietopohjaa ennen kuin tutkimus toteutetaan. Teoriaosuudesta johdetaan kysymykset kyselylomakkeeseen (ks. liite 2).

Kyselytutkimus toteutetaan Webropol-kyselyohjelmistolla, johon oppilaitoksen puolesta tutkijoilla on käyttöoikeus. Lisäksi vastausten kerääminen suurelta joukolta on järkevintä suorittaa internetin välityksellä. Ohjelmistolla pystyy analysoimaan saatuja tuloksia, tämän lisäksi ne on mahdollista siirtää Exceliin helpottaakseen analysointia. Kyselytutkimus lähetetään toimeksiantajayrityksen yhteyshenkilölle, joka liittää sen Nuorten Osakesäästäjien jäsenkirjeen yhteyteen ja välittää sen tätä kautta eteenpäin. Tällä tavoin kysely saadaan suunnattua suoraan tutkimuksen kohderyhmälle eli Suomen Osakesäästäjien alle 30-vuotiaille.

Jotta kysely olisi mahdollisimman toimiva ja ymmärrettävä, testautetaan se tutkimuksen ulkopuolisilla henkilöillä ennen lopullisen kyselyn jakamista. Vilkan (2007) mukaan onnistunut kyselylomake on perusta luotettavalle ja laadukkaalle kvantitatiiviselle tutkimukselle. Tärkeimmät vaiheet kyselyn luomisessa ovat suunnittelun lisäksi kysymysten muotoilu ja testaus, koska mahdollisia virheitä ei voi korjata enää aineiston keräämisen jälkeen. (Vilka 2007, 78.) Heikkilän (2014, 46–47) mukaan kyselyn alkuun kannattaa sijoittaa helppoja kysymyksiä sekä kysymysten tulisi edetä loogisesti. Tämä tutkimus on laadittu alkamaan helpoista taustakysymyksistä kohti haasteellisempia kysymyksiä ja väittämiä, jotka vaativat vastaajalta enemmän ajattelua.

Kysely sisältää strukturoituja monivalintakysymyksiä, vain kaksi vaihtoehtoa sisältäviä dikotomisias kysymyksiä sekä asteikkoihin perustuvia kysymyksiä. Lisäksi osassa kyselyn kysymyksissä on vaihtoehtona vastata ”Jokin muu”. Tällöin vastaajalla on mahdollisuus vastata avoimeen kysymykseen ”Jokin muu, mikä?”. Avoin kysymys tulee näkyviin vain, jos vastaaja on valinnut kohdan ”Jokin muu”. Tästä johtuen kysymysten numerointi ei etene joka kohdassa loogisesti, koska ”Jokin muu, mikä?” -kysymys on piilotettuna. Vastausvaihtoehto ”Jokin muu” löytyy kysymyksistä 5, 10, 13 ja 22. Lisäksi joihinkin kysymyksiin vastaaja ei välttämättä osaa vastata, jonka vuoksi osassa kysymyksissä on myös vastausvaihtoehtona ”En osaa sanoa”. Tutkimukseen valituilla kysymystyypeillä pys-

tytään karsimaan sattumanvaraiset vastaukset pois, jolloin ne eivät vääristä tuloksia. Kyselyn lopussa vastaajalla on mahdollisuus kertoa tutkijalle, mitä pitäisi tutkia tai mitä haluaisit tietää vastuullisesta sijoittamisesta. Heikkilän (2014, 48) mukaan tulosten analysointi on helpompaa, jos lomakkeessa on erikseen annettu paikka vapaalle sanalle.

Mittarit ja niiden mittaustasot vaikuttavat analyysimenetelmän valintaan. Jokaisella analyysimenetelmällä on myös mittaustasoja koskevat vähimmäiskriteerit, joita tutkija ei saa rikkoa. Tutkijalla on vastuu siitä, mitä menetelmää tullaan käyttämään. Lopulliseen ratkaisuun vaikuttaa tutkimusongelma, tekniset rajoitteet sekä tutkittavan ilmiön teoreettiset taustaoletukset. Analyysimenetelmiksi riittää aineiston rakennetta kuvaavat tunnusluvut, riippuvuusanalyysit ja ristiintaulukointi silloin kun tutkimusongelma rajoittuu pelkästään ilmiön kuvailuun. Jos kuitenkin ilmiöllä on katkava ja vahva teoriatausta, josta on mahdollista johtaa muuttujien väliset riippuvuussuhteet, tällöin käytetään monimuuttajamenetelmiä sekä hypoteesien testausta. (Kananen 2008, 51.)

Määrällisen tutkimuksen tulokset esitellään erilaisien taulukkojen ja tunnuslukujen avulla. Taulukoita ovat esimerkiksi suorat jakaumat ja ristiintaulukointi. Tieteellisessä tutkimuksessa tulee noudattaa taulukoille asetettuja standardeja ja suosituksia. Erilaiset tilasto-ohjelmistot eivät tuota valmista tieteellisen työn edellyttämää taulukkomuotoa, jolloin tämä tehtävä jää tutkijoiden vastuulle. Tutkimustulosten tulkinnat tehdään usein suorista jakaumista ja ristiintaulukoinneista, jotka ovat yleisimpiä taulukkomuotoja tieteellisessä tutkimuksessa. Suorassa jakaumassa tarkastellaan vastausten jakautumista eri vastausvaihtoehtojen välillä. Jakauma voidaan esittää n-jakaumana eli kappalemäärin tai prosenttijakaumana, joka esittää suhteellisen osuuden kaikista vastauksista. Yleinen tapa määrällisessä tutkimuksessa on suhteellinen esitystapa eli prosenttijakauma, jolloin tutkimustuloksia päästään yleistämään perusjoukkoon. Ristiintaulukoinnissa puolestaan tarkastellaan kahta eri muuttujaa samaan aikaan. Taulukko muistuttaa suoraa jakaumaa ja se esitetään myös prosentein. Ristiintaulukoinnissa voidaan esimerkiksi vertailla alle 20-vuotiaita ja yli 20-vuotiaita tai naisia ja miehiä. (Kananen 2010, 103–106.) Tässä tutkimuksessa käytetään suoria jakaumia ja ristiintaulukointia tulosten analysoinnissa ja esittämisessä.

Kyselylomakkeen yhteyteen on lisätty saateteksti (ks. liite 1), josta ilmenee, mitä kysely koskee ja mikä on sen tavoite. Lisäksi tekstissä mainitaan kyselytutkimuksen toimeksiantaja sekä vastaamiseen kuluva aika. Kyselyn yhteydessä suoritetaan myös kirja-arvonta, jonka tarkoitus on houkutelaa

jäseniä vastaamaan kyselyyn. Arvonta suoritetaan vain vapaaehtoisesti yhteystietonsa jättäneiden kesken, joten se ei ole pakollinen. Yhteistietoja käytetään ainoastaan arvonnin yhteydessä, eikä niitä voida yhdistää kyselylomakkeeseen, jolloin itse kyselyn anonymiteetti säilyy. Vehkalahti (2014) mukaan saatetekstin perusteella vastaaja voidaan motivoida vastaamaan kyselyyn. Lisäksi sen tarkoituksen on kertoa vastaajalle muun muassa mitä tutkitaan, kuka tutkimusta tekee ja mihin tuloksia tullaan käyttämään. (Vehkalahti 2014, 47–48.)

Kyselytutkimuksen perusjoukkona on Suomen Osakesäästäjät ry:n alajärjestö Nuoret Osakesäästäjät. Jäseniä alajärjestössä on noin 5 000. Vehkalahti (2014) mukaan otannan tärkeimmät käsitteet ovat perusjoukko ja otos. Perusjoukko koostuu niistä henkilöistä, joista tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita eli tässä tutkimuksessa nuoret alle 30-vuotiaat sijoittajat. Otos eli valituksi tulleet vastaajat puolestaan muodostuvat perusjoukon siitä osasta, joiden vastaukset tutkimuksessa otetaan huomioon. Otannan tarkoituksena on, että perusjoukkoa pienemmän otoksen perusteella huomioon otetut vastaukset voidaan yleistää koskemaan koko perusjoukkoa. (Vehkalahti 2014, 43.) Tässä tutkimuksessa ei käytetä otantamenetelmää eli tutkimus toteutetaan kokonaistutkimuksena. Heikkilän (2014, 31) mukaan kokonaistutkimuksessa tutkitaan jokainen perusjoukon jäsen. Kokonaistutkimus suoritetaan, koska aihe voi olla haasteellinen ja kyselytutkimuksen vastausmäärää on vaikea ennustaa, jolloin määrä voi jäädä pieneksi. Lisäksi toimeksiantajayrityksen toive on, että kaikki vastaukset otetaan huomioon, jotta se palvelisi parhaiten toimeksiantajaa.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen tulee aina noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvä tieteellinen käytäntö tarkoittaa, että tutkimuksen tavoitteet, aineiston kerääminen ja käsittely, tulosten esittäminen ja säilyttäminen eivät aiheuta vahinkoa tai loukkaa tutkimuksen kohderyhmää. Tutkijat ovat aina vastuussa tehdyistä valinnoista ja niihin liittyvistä perusteluista. Määrällisessä tutkimuksessa tutkimuksen kohderyhmälle aiheutuneita vahinkoja voi olla esimerkiksi kyselyn vastausajan pitkittyminen. Jos kyselyn saatetekstissä mainitaan, että kyselyyn vastaaminen kestää 10 minuuttia, on aikataulun oltava pitävä. (Vilka 2007, 90.)

Tutkijan on oltava lähdekriittinen, jotta tutkimuksesta tulisi luotettava. Tutkijan tulee erityisesti kiinnittää huomiota lähteen alkuperäisyyteen, puolueettomuuteen, riippumattomuuteen sekä lähteen aitouteen. Tutkijan tulee varmistua, että lähde, johon on viitattu ei olisi väärennös. Lähteet

voidaan jakaa primaarilähteisiin ja sekundaarilähteisiin. Tutkijan tulisi käyttää primaarilähteitä, jotka ovat alkuperäisiä ja luotettavia. Sekundaarilähteet ovat vastaavasti usean käden kautta kulkeutunutta tietoa. Tutkimuksessa asianmukainen lähteisiin viittaaminen osoittaa tutkijan perehtyneen alan tutkimuskenttään. Asianmukainen lähteisiin viittaaminen kunnioittaa alan muita tutkijoita ja samalla luo arvostusta lukijaa kohtaan. Lukija voi halutessaan näin tarkastaa tekstistä esiin nousevat väitteet lähteiden avulla. Kirjoittaja osoittaa ammattitaitoaan lähdekriittisyydellään, arvioidessaan julkaisujen tasokkuutta. Tärkeä lähteiden tasosta kertova tekijä on ajankohtaisuus, koska useilla tieteenaloilla julkaisut vanhenevat nopeasti. Luotettavimpia lähteitä ovat tieteelliset tutkimukset, kun taas erityistä lähdekriittisyyttä tulee käyttää internet lähteitä käytettäessä. (Mäkinen 2006, 128–130.) Tämän opinnäytetyön lähdeaineistona on käytetty laadukkaita, luotettavia sekä ajankohtaisia lähteitä. Lähteisiin on viitattu asianmukaisesti eettisyyttä huomioon ottaen.

Tämän opinnäytetyön tiedonhankinnassa käytettiin apuna hakusanoja, joiden avulla tietoa lähdettiin etsimään. Tiedonhankinnassa käytettyjä termejä olivat pääasiassa: yritysvastuu, vastuullinen sijoittaminen, ESG, kestävä kehitys, sijoitusinstrumentit, sijoituskäyttäytyminen sekä näitä vastaavia englanninkielisiä termejä. Opinnäytetyön teoriapohja on koostettu käyttäen monipuolisesti alan kirjallisuutta, tutkimusartikkeleita sekä ajankohtaisia verkkolähteitä, kuten asiantuntijoiden kirjoittamia artikkeleita. Lisäksi tutkimusaiheesta on haettu ajankohtaista tietoa uutisartikkeleista sekä eri sijoitusaiheisilta verkkosivuilta. Alan kirjallisuutta haettiin Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjastoista sekä kirjatietokannoista, kuten Alma Talent Pro:sta ja Kauppakamarista. Tietoa haettiin myös pörssiyritysten sivuilta ja alan erilaisista oppaista. Tutkimusartikkeleita haettiin myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun tietokannoista, kuten ProQuest Centralista. Edellä mainittujen lisäksi tietoa haettiin Google Scholarista sekä Finanssiala ry:n, Finsifin ja muiden aiheeseen liittyvien tahojen verkkosivuilta.

Valmiissa tutkimuksessa tutkittavilla tulee aina olla mahdollisuus pysyä anonyminä, jos he niin vaativat. Tutkimuksen kannalta on tärkeää, että anonymiteetti säilytetään. Kuitenkaan välttämättä kaikki tutkittavat eivät sitä halua. He saattavat vastaavasti kokea, että tutkimuksen tuomalla julkisuudella on heille hyötyä. Lisäksi he voivat esimerkiksi haluta tuoda mielipiteensä tai äänensä kuuluviin. Tämä kuitenkin voi tuoda tutkittaville ylimääräisiä paineita tutkimuksen onnistumisen kannalta. (Mäkinen 2006, 114.) Tässä tutkimuksessa toimeksiantajamme Suomen Osakesäästäjät ry ei

halua esiintyä anonyyminä, koska yhdistyksen missiona on juuri sijoittamiseen liittyvän keskustelun lisääminen. Toimeksiantajamme ei myöskään vaadi tutkimuslupaa. Tutkimus suoritetaan kyselytutkimuksena, jossa kyselyyn vastaavat henkilöt tulevat puolestaan pysymään anonyymeina.

Kyselyyn vastaavien henkilöiden anonyyminen lisää tutkijoiden vapautta ja näin ollen tutkijoiden on helpompi käsitellä arkojakin aiheita. Tutkijat voivat myös luottaa siihen, että tutkittaville ei aiheudu haittaa, koska heitä suojaa anonymiteetti. Anonyyminen edistää myös tutkimuksen objektiivisuutta. Lupaus siitä, että tutkittavat pysyvät anonyymeina lisää tutkittavien rehellisyyttä ja antaa heille mahdollisuuden puhua asioista suoraan. Tämä helpottaa olennaisten tietojen keräämistä. (Mäkinen 2006, 114.) Kyselyn eettisyyttä parantaa kyselylomakkeen alussa oleva saateteksti, jossa kerrotaan kyselyn tarkoitus sekä vastaajien anonymiteetin säilyminen.

Tieteellistä tutkimusta arvioidaan luotettavuusarvioinnilla. Luotettavuusarvioinnin jälkeen pystytään varmistumaan tutkimuksen luotettavuudesta ja työn laadusta. Suunnitelmavaiheessa on tärkeää ottaa huomioon luotettavuuskysymykset, jotta työprosessi ja lopputulos ovat laadukkaita. Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa luotettavuutta käsitellään eri tavalla, kuin kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa. Kvantitatiivinen tutkimus käsittää kaksi luotettavuuden peruskäsitettä reliabiliteetin ja validiteetin. (Kananen 2010, 128.)

Reliabiliteetilla tarkastellaan tutkimuksen pysyvyyttä, jolloin tutkimusta toistettaessa tulisi saada samat tulokset. Reliabiliteetti ei automaattisesti tarkoita, että validiteetti on kunnossa, koska väärällä mittarillakin saadaan toistokertoilla sama tulos, joka tarkoittaa reliabiliteetin olevan kunnossa. Stabiliateetti on reliabiliteetin alakäsite, jonka tarkoituksena on mitata, että mittari pysyy ajassa. (Kananen 2010, 129.) Tässä tutkimuksessa ei oteta huomioon stabiliateettia, koska kyselytutkimus suoritetaan vain kerran. Uusintamittaus ei ole tässä opinnäytetyössä ajallisesti mahdollista. Mikäli kysely toistettaisiin, voidaan olettaa, että kyselyn perusjoukosta kyselyyn vastanneet vastaisivat samalla tavalla myös jatkossa. Mitä enemmän perusjoukosta kyselyyn vastaa, sitä paremmaksi tutkimuksen reliabiliteetti muodostuu. Vastaavasti pieni vastausmäärä laskisi tutkimuksen reliabiliteettia.

Validiteetilla on puolestaan tarkoitus kiinnittää huomio siihen, että tutkimuksessa tarkastellaan oikeita asioita. Mittarin katsotaan olevan validi, kun se mittaa oikeita asioita. Validiteetin varmistamiseksi tulee käyttää oikeaa tutkimusmenetelmää, oikeaa mittaria ja mitata oikeita asioita. Validiteetti voidaan jakaa ulkoiseen- ja sisäiseen validiteettiin. Ulkoisessa validiteetissa tarkastellaan tutkimustulosten yleistettävyyttä. Sisäinen validiteetti tarkastelee puolestaan syy-seuraus-suhdetta. (Kananen 2008, 81.) Tässä tutkimuksessa haasteeksi voi nousta se, että ymmärtääkö vastaaja, mitä kysytään sekä ymmärtääkö jokainen vastaaja kysymyksen samalla tavalla. Paremman validiteetin kannalta myös kysymyksiä muotoiluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta vastaajat ymmärtävät kysymykset niin kuin ne ovat tarkoitettu.

6 Tutkimustulokset

Tässä luvussa esitetään tutkimustulokset. Luvussa käytetään samaa rakennetta kuin kyselylomakkeessa eli tulokset esitetään samassa järjestyksessä kuin kyselylomakkeen kysymykset. Tutkimustulosten havainnollistamiseksi tulokset esitetään taulukoiden ja kuvioiden avulla. Kyselylomake (ks. Liite 2) sisälsi 25 kysymystä, joista kahdeksan oli taustakysymyksiä. Loput kysymyksistä käsitelivät sijoittamista ja vastuullista sijoittamista. Kysymyksistä 21 oli pakollisia. Lisäksi kyselyssä oli avoin vastauskenttä avoimelle palautteelle, jossa sai kertoa, mitä vastuullisesta sijoittamisesta pitäisi tutkia tai mitä siitä haluttaisiin tietää. Tämän jälkeen vastaajalla oli vielä mahdollisuus osallistua kirja-arvontaan täyttämällä yhteystietonsa. Kysely lähetettiin sähköpostilla Nuorille Osakesäästäjille jäsenkirjeen yhteydessä. Jäsenkirje lähetettiin 5 297 sähköpostiosoitteeseen.

Kysely sai vastauksia määräaikaan mennessä 83 kappaletta. Kyselyn perusjoukko oli todella suuri, mutta prosentuaalisesti vastaajia oli vain 1,6 %. Vastausprosentin ollessa näin pieni voidaan puhua kadosta. Heikkilän (2014) mukaan kato tarkoittaa vastaamattomuutta, joka aiheuttaa harhaa tuloksiin. Keinoja, joilla kato pyritään saamaan mahdollisimman pieneksi, on esimerkiksi motivoiva saatekirje ja uusintakierroksen suorittaminen. (Heikkilä 2014, 42.) Toimeksiantajan puolesta kyselyn uusintakierrosta ei ollut mahdollista toteuttaa järjestelmällisistä syistä. Kuitenkin yli 50 % oli avannut jäsenkirjeen, joten kysely voidaan katsoa tavoittaneen Nuoret Osakesäästäjät varsin hyvin. Myöskään tästä syystä uusintakierrosta ei toteutettu, eikä muistutusviestiä ollut syytä lähettää.

Kysely suoritettiin aikavälillä 28.3.2022-3.4.2022. Vastausprosentin jäädessä pieneksi tutkimusta ei voida toteuttaa sille tarkoitetulla tavalla. Nuorista Osakesäästäjistä ei voida puhua joukkona, vaan tulokset esitellään tutkimukseen vastanneiden kesken. Tuloksia ei voida yleistää koskemaan Nuoria Osakesäästäjiä, joten tutkimus on kuvaileva eli deskriptiivinen määrällinen tutkimus. Tutkimuksesta voidaan käyttää myös nimitystä näyte. Tutkimuksessa ei ole myöskään tästä syystä järkevää testata hypoteesia.

6.1 Demografiset tekijät

Kyselylomakkeen ensimmäisellä sivulla kysyttiin vastaajien taustatekijöitä eli demografisia muuttujia. Taustatekijöinä kyselyssä oli sukupuoli, ikäryhmä, asuinalue, korkein suorittamasi tutkinto, elämäntilanne, sijoituskokemus, tulot vuodessa sekä sijoitusten arvo. Ensimmäisenä kysyttiin vastaajien sukupuolta. Kyselyyn vastanneita oli 83 kappaletta, josta miehiä oli 77 % ja naisia 21 %.

Vastaajista 2 % ei halunnut vastata kysymykseen.

Toisena kysymyksenä kysyttiin vastaajien ikää. Vastausvaihtoehdot jaettiin kolmeen vaihtoehtoon, jotka olivat alle 20-vuotias, 20–25-vuotias ja 26–30-vuotias. Kyselyyn vastanneista kymmenesosa (10 %) oli alle 20-vuotiaita. Toiseksi suurin ikäryhmä oli 20–25-vuotiaat (38 %) ja suurin kyselyyn vastannut ikäryhmä oli 26–30-vuotiaat (52 %). Taulukosta 1 ilmenee vastaajien ikäjakauma.

Taulukko 1. Vastaajien ikäryhmät, n = 83

	%
Alle 20 vuotias	10
20–25	38
26–30	52
Yhteensä	100

Kolmantena kysymyksenä kysyttiin vastaajien asuinalueita. Vastausvaihtoehdot jaoteltiin maantieteellisesti seuraavasti: Pääkaupunkiseutu, Muu Etelä-Suomi, Länsi-Suomi, Itä-Suomi, Keski-Suomi ja Pohjois-Suomi. Lähes puolet kyselyyn vastanneista tulivat pääkaupunkiseudulta (19 %) tai muualta Etelä-Suomesta (27 %). Neljännes (25 %) vastanneista asui Länsi-Suomessa ja Itä-Suomesta sekä Keski-Suomesta vastaajia tuli molemmista 13 %. Vähiten vastauksia saatiin Pohjois-Suomessa asuvilta (3 %). Vastaajien asuinalueet on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Vastaajien asuinalue, n = 83

	%
Pääkaupunkiseutu	19
Muu Etelä-Suomi	27
Länsi-Suomi	25
Itä-Suomi	13
Keski-Suomi	13
Pohjois-Suomi	3
Yhteensä	100

Neljäntenä kysyttiin vastaajien korkeinta suoritettua tutkintoa. Koulutusasteet jaettiin kyselyssä Suomen koulutusjärjestelmän mukaan seuraavasti: peruskoulu, toisen asteen koulutus (ammattikoulu tai lukio), korkea-asteen koulutus (AMK tai yliopisto) ja yliopiston jatkotutkinto (tohtori tai lisensiaatti). Lähes puolet vastaajista (48 %) on suorittanut korkeimpana koulutuksena korkea-asteen koulutuksen. Toisen asteen koulutus sai korkeimpana suoritettuna koulutuksena toiseksi eniten vastauksia (39 %). Vähiten vastauksia tuli peruskoulun (7 %) ja yliopiston jatkotutkinnon (6 %) suorittaneilta. Taulukosta 3 ilmenee vastaajien korkein suoritettu tutkinto.

Taulukko 3. Vastaajien korkein suoritettu tutkinto, n = 83

	%
Peruskoulu	7
Toisen asteen koulutus	39
Korkea-asteen koulutus	48
Yliopiston jatkotutkinto	6
Yhteensä	100

Viidentenä kysymyksenä vastaajia pyydettiin valitsemaan, onko hän päätoiminen opiskelija vai työntekijä. Muita vaihtoehtoja oli työtön/työnhakija tai ”Jokin muu”. Yli puolet (58 %) kyselyyn vastanneista oli päätoimisesti työelämässä. Kyselyyn vastanneista toiseksi eniten oli päätoimisia opiskelijoita (40 %). Yksi vastaajista oli työtön/työnhakija ja yksi puolestaan vastasi ”Jokin muu”. Taulukosta 4 voidaan nähdä vastaajien elämäntilanne.

Taulukko 4. Vastaajien elämäntilanne, n = 83

	%
Opiskelija	40
Työelämässä	58
Työtön/työnhakija	1
Jokin muu	1
Yhteensä	100

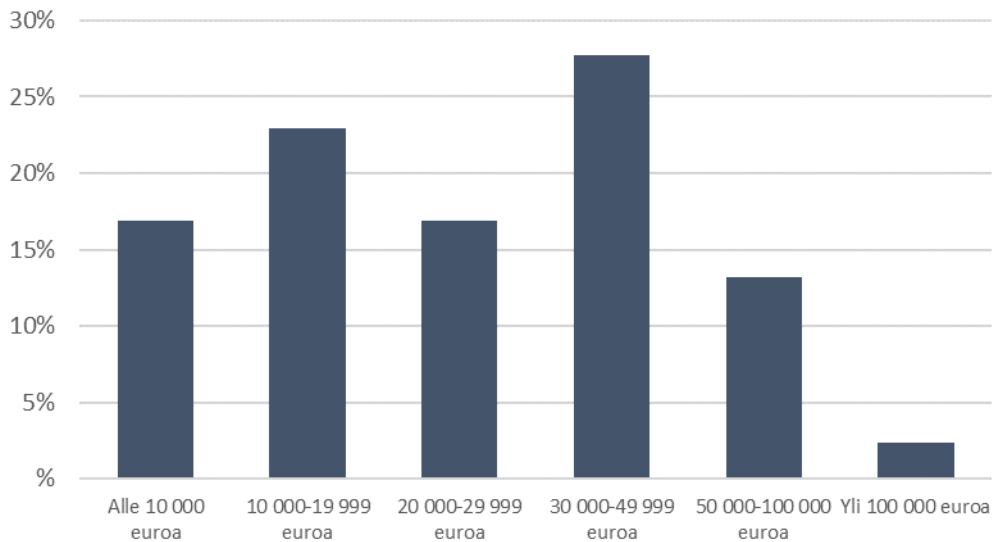
Kuudentena kysymyksenä kysyttiin vastaajien sijoituskokemusta (ks. taulukko 5).

Vastausvaihtoehdot oli jaettu neljään vaihtoehtoon, jotka olivat alle 2 vuotta, 2-5 vuotta, 6-10 vuotta ja yli 10 vuotta. Alle 2 vuotta sijoittaneita oli kyselyyn vastanneista 16 %. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli sijoittanut 2-5 vuotta, joita oli kyselyyn vastanneista 60 %. Vastanneista 18 % vastasivat sijoituskokemuksen olevan 6-10 vuotta ja vähiten kyselyyn vastanneista (6 %) vastasi sijoituskokemuksen olevan yli 10 vuotta.

Taulukko 5. Vastaajien sijoituskokemus, n = 83

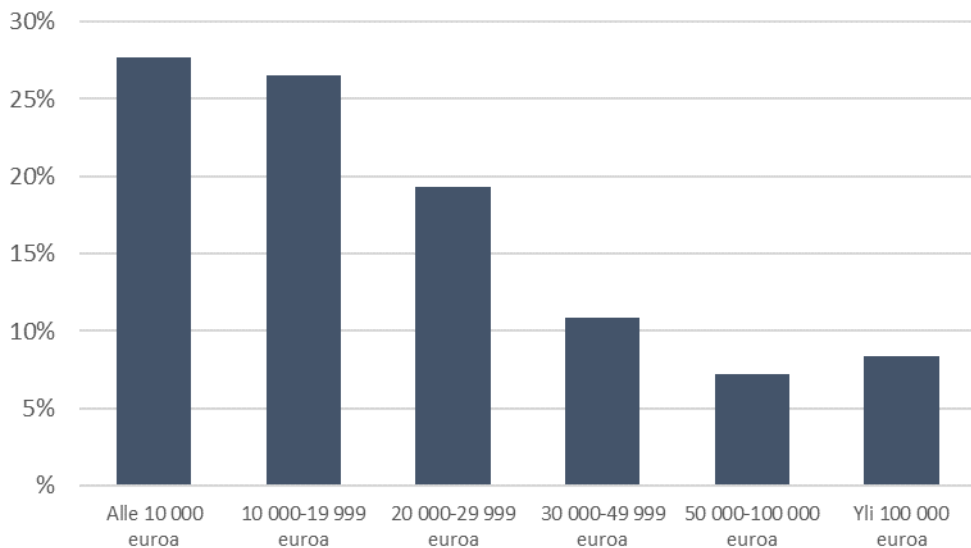
	%
Alle 2 vuotta	16
2-5 vuotta	60
6-10 vuotta	18
Yli 10 vuotta	6
Yhteensä	100

Seitsemäntenä kysymyksenä kysyttiin vastaajien tuloja vuositasolla (ks. kuvio 7). Vastaajille annettiin vastausvaihtoehdoiksi kuusi eri arvoluokkaa, jotka oli jaettu seuraavasti: alle 10 000 euroa, 10 000–19 999 euroa, 20 000–29 999 euroa, 30 000–49 999 euroa, 50 000–100 000 euroa ja yli 100 000 euroa. Kyselyyn vastanneista 17 % vastasi tulojen olevan alle 10 000 euroa vuodessa, kun taas 10 000–19 999 euron vuositulot olivat 23 % vastaajista. Myös vuosituloiksi 20 000–29 999 euroa vastanneiden määrä oli sama kuin alle 10 000 eli 17 %. Eniten vastauksia sai 30 000–49 999 euron vuositulot, joita oli kaikkiaan 28 % vastanneista. Vuositulojen noustessa 50 000–100 000 euron vastanneiden määrä tippui 13 % ja yli 100 000 euron vuositulot ovat vain kahdella prosentilla.

Kuvio 7. Vastaajien tulot vuodessa, n = 83

Viimeisenä taustakysymyksenä kysyttiin vastaajien sijoitusten arvoa. Analysoinnin selkeyttämiseksi sekä vastaajaa helpottaakseen myös tässä kysymyksessä annettiin vastausvaihtoehdoiksi valmiit arvoluokat, jotka ovat samat kuin edellisessä kysymyksessä. Vastaajien sijoitusten arvot ilmenevät alla olevasta kuviosta 8.

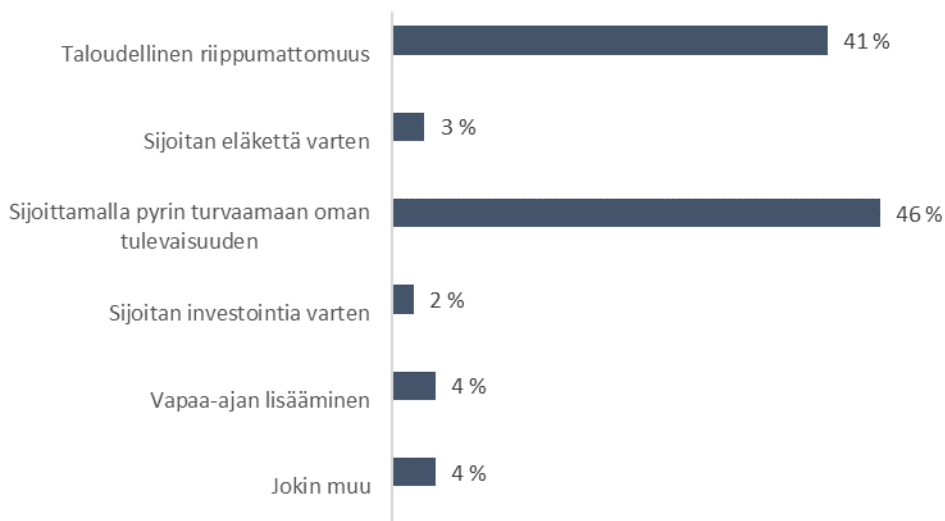

Kuvio 8. Vastaajien sijoitusten arvo, n = 83

Tähän kyselyyn vastanneista suurimmalla osalla sijoitusten arvo oli alle 20 000 euroa. Prosentuaalisesti 28 % sijoitusten arvo oli alle 10 000 euroa ja noin neljänneksellä (26 %) vastaajista 10 000–19 999 euroa. Lähes viidenneksellä (19 %) tähän kyselyyn vastanneista sijoitusten arvo oli 20 000–29 999 euroa. Puolestaan noin kymmenesosalla (11 %) kyselyyn vastanneiden sijoitusten arvo oli 30 000–49 999 euroa. Seitsemällä prosentilla sijoitusten arvo oli 50 000–100 000 euroa ja kahdeksalla prosentilla yli 100 000 euroa.

6.2 Sijoittamiseen vaikuttavat tekijät

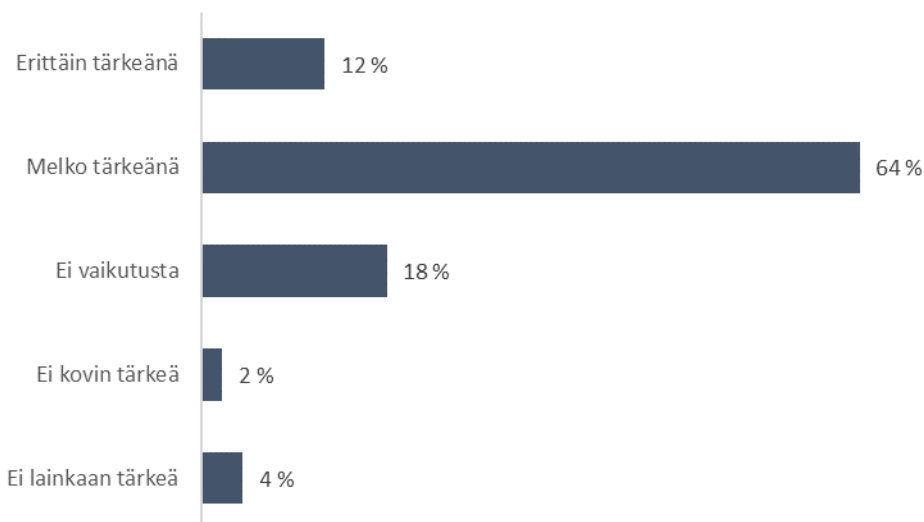
Kyselylomakkeen toisella sivulla kysymyksissä 10–14 selvitettiin sijoittamiseen vaikuttavia tekijöitä. Kysymysten kautta pyrittiin kartoittamaan vastaajien motivaatiota, vastuullisen sijoittamisen tärkeyttä sekä syitä miksi sijoittaa vastuullisesti. Toisen sivun ensimmäisessä kysymyksessä vastaajaa pyydettiin valitsemaan itselleen tärkein vaihtoehto kysymykseen: ”Mikä sinua motivoi sijoittamaan?”. Vastausvaihtoehtoina oli taloudellinen riippumattomuus, sijoitan eläkettä varten, sijoittamalla pyrin turvaamaan oman tulevaisuuteni, sijoitan investointia varten sekä vapaa-ajan lisääminen. Kysymys oli merkattu pakolliseksi, joten tästä syystä vaihtoehtoina oli myös ”Jokin muu”. Tällä tavoin jokainen vastaaja pystyi vastaamaan kysymykseen omasta näkökulmastaan. Vastaajien motiivit sijoittamista kohtaan ilmenevät alla olevasta kuviosta 9.

Kuvio 9. Vastaajien motiivi sijoittamista kohtaan, n = 83

Taloudellinen riippumattomuus (41 %) ja oman tulevaisuuden turvaaminen (46 %) motivoi vastaajia sijoittamaan annetuista vaihtoehtoista selvästi eniten. Muut vaihtoehdot saivat vain pienen osan vastauksista, kolme prosenttia pyrki sijoittamaan eläkettä varten, kaksi prosenttia jotain investointia varten ja neljä prosenttia pyrkii sijoittamisen avulla lisäämään vapaa-aikaa. Lisäksi neljä prosenttia tähän kyselyyn vastanneista vastasi ”jokin muu”. Tätä neljää prosenttia motivoi sijoittamaan yleinen vaurastuminen, varallisuuden kasvattaminen tai yleishyödyllinen harrastus ja itsensä haastaminen.

Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin kuinka tärkeänä vastaaja pitää sijoituskohteen vastuullisuutta (ks. kuvio 10). Vastausvaihtoehtoina oli erittäin tärkeänä, melko tärkeänä, ei vaikutusta, ei kovin tärkeä ja ei lainkaan tärkeä. Kuviosta 10 voidaan nähdä, että yli puolet (64 %) pitää sijoituskohteen vastuullisuutta melko tärkeänä ja 12 % pitää sitä erittäin tärkeänä. Puolestaan noin viides osa (18 %) vastanneista oli sitä mieltä, että sijoituskohteen vastuullisuudella ei ole vaikutusta. Vain hyvin pieni osa (2 %) vastaajista piti sijoituskohteen vastuullisuutta ei kovin tärkeänä tai ei lainkaan tärkeänä (4 %).

Kuvio 10. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys, n = 83

Kysymyksellä 13 selvitettiin, miksi vastaaja sijoittaa tai haluaisi sijoittaa vastuullisesti. Vastaajalla oli mahdollisuus valita itselleen 1–3 tärkeintä syytä vastuulliselle sijoittamiselle. Kysymys oli merkattu pakolliseksi ja tästä syystä vastausvaihtoehtoihin oli lisätty ”Jokin muu” sekä ”En sijoita tai

halua sijoittaa vastuullisesti”. Jos vastaaja valitsi kohdan ”En sijoita tai halua sijoittaa vastuullisesti” ei hän tällöin voinut valita muita vaihtoehtoja. Näiden lisäksi vastausvaihtoehdot olivat tuotto-odotuksen parantaminen, riskien vähentäminen, kestävän kehityksen edistäminen, haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää sekä vastuullisuus vastaa arvojeni (ks. kuvio 11).

Kuvio 11. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti

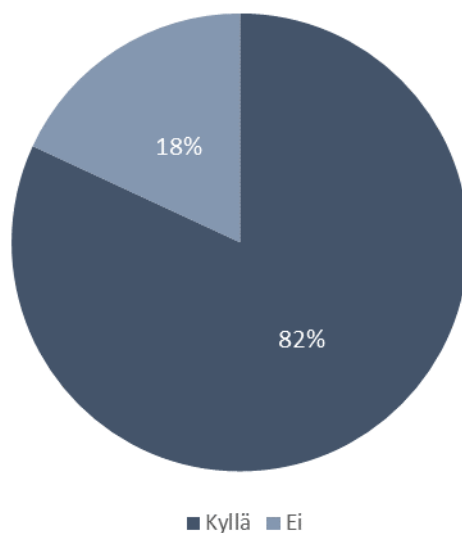
Yli puolet (61 %) kyselyyn vastanneista sijoittaa tai haluaisi sijoittaa vastuullisesti edistääkseen kestävää kehitystä. Lähes puolilla (48 %) vastaajista vastuullisuus vastaa arvoja. Tuotto-odotuksen parantaminen (45 %) ja riskien vähentäminen (43 %) koettiin myös monien mielestä syyksi vastuulliselle sijoittamiselle. Vastaajista 17 % sijoittaa tai haluaisi sijoittaa vastuullisesti saadakseen yhteiskunnallista hyväksyntää sijoituksilleen ja neljä prosenttia vastaajista ei sijoita tai halua sijoittaa vastuullisesti. Vastaajista kaksi prosenttia valitsi puolestaan vaihtoehdon ”Jokin muu”. Vastauksista ilmeni, että vain eettisesti kestävällä pohjalla olevan liiketoiminnan rahoittaminen koetaan syyksi, miksi vastuullisesti tulisi sijoittaa. Lisäksi vastauksissa kerrottiin, että viime kädessä kohteen tuotto on se, mikä ratkaisee.

6.3 Vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavat tekijät

Kyselylomakkeen toisella sivulla kysymyksissä 15–25 selvitettiin vastuulliseen sijoittamiseen vaikuttavia tekijöitä. Kysymysten kautta pyrittiin kartoittamaan vastaajien tietämystä vastuullisesta

sijoittamisesta sekä miten vastuullisuus näkyy sijoituskäyttäytymisessä. Lisäksi selvitettiin, mitä vastaaja pitää tärkeänä vastuullisuudessa ja vastuullisessa sijoituskohteessa. Kysymykset olivat dikotomisia kaksi vaihtoehtoa sisältäviä kysymyksiä, monivalintakysymyksiä ja asteikkoihin perustuvia kysymyksiä sekä väittämiä vastuullisesta sijoittamisesta. Kaikki kysymykset olivat pakollisia pois lukien kysymys numero 17.

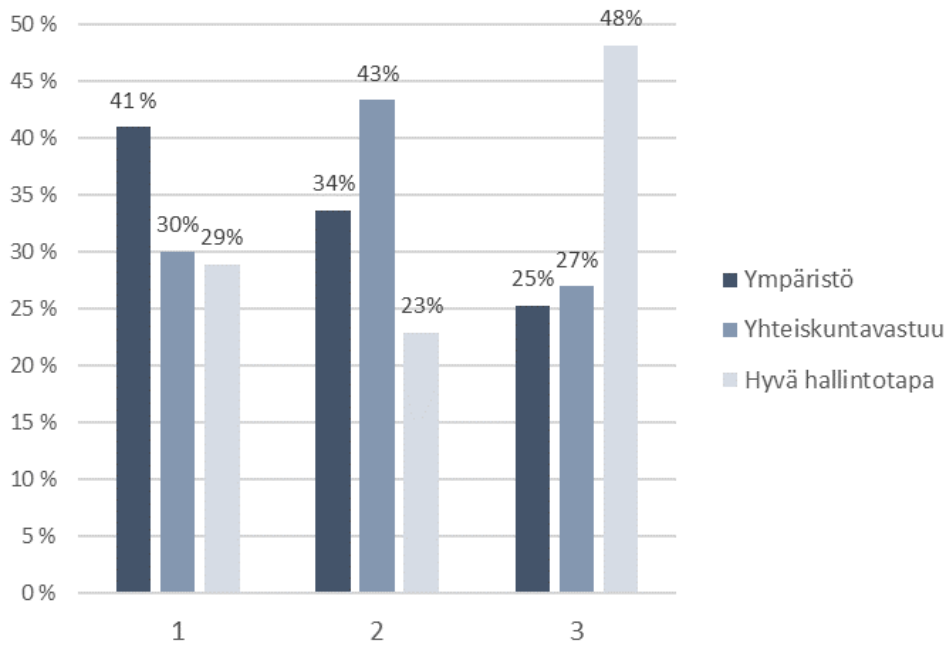
Kysymyksessä 15 kysyttiin vastaajilta tuntevatko he käsitteen ESG (*Environmental, Social, Governance*). Kysymyksen yhteydessä ei kerrottu tarkemmin mitä ESG:llä tarkoitetaan, koska tarkoituksena oli selvittää tuntevatko vastaajat käsitteen. Kysymys oli merkattu pakolliseksi. Tähän kyselyyn vastanneista noin neljä viidestä (82 %) tunsivat käsitteen ESG. Lopuille 18 % vastaajista käsite ei ollut tuttu. Alla olevasta kuviosta 12 selviää vastausten jakauma.

Kuvio 12. Käsitteen ESG tunteminen, n = 83

Seuraavassa kysymyksessä selvitettiin mitä ESG-kriteeriä vastaaja pitää tärkeimpänä sijoituspäätöstä tehdessä. Vastausvaihtoehdot olivat ympäristö (esim. ilmastonmuutoksen estäminen, energiatehokkuus, kiertotalous), yhteiskuntavastuu (esim. ihmisoikeudet, tasa-arvo, tuotevastuu) ja hyvä hallintotapa (esim. korruption estäminen, johdon riippumattomuus ja avoimuus). Vaihtoehtojen perään oli kirjoitettu selitteet vastaamisen helpottamiseksi. Vastaajaa pyydettiin laittamaan vastausvaihtoehdot tärkeysjärjestykseen yhdestä kolmeen, jossa yksi on tärkein. Vastaukset ilmenevät kuviosta 13.

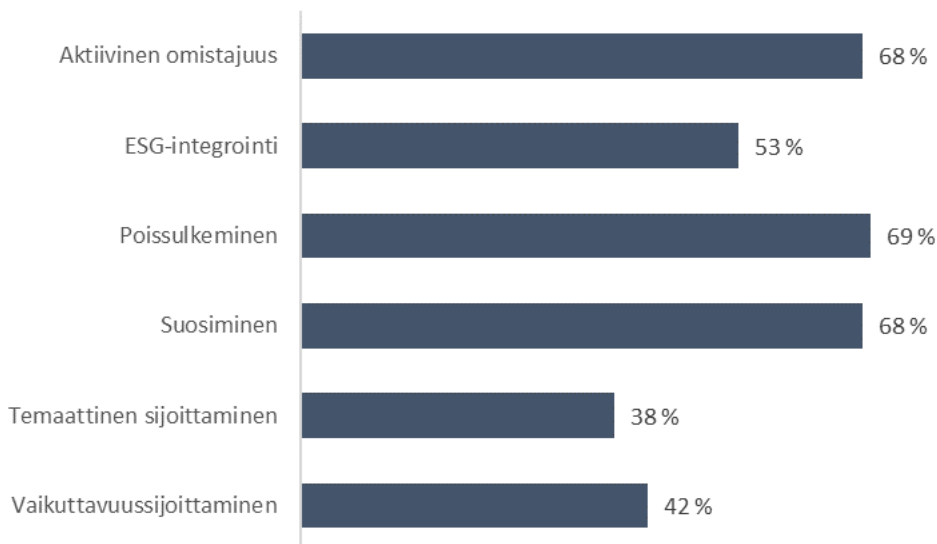

Kuvio 13. ESG-kriteerien tärkeys, n = 83

Kuten yllä olevasta kuviosta ilmenee, vastaukset jakoutuivat selkeästi ja niistä voidaan helposti todeta ESG-kriteerien tärkeysjärjestys. Tähän kyselyyn vastanneista 41 % koki ympäristön tärkeimmäksi ESG-kriteeriksi sijoituspäätöstä tehdessä. Vastaaajista 43 % valitsi yhteiskuntavastuun toiseksi tärkeimmäksi ESG-kriteeriksi sijoituspäätöstä tehdessä. Lähes puolet vastaajista (48 %) piti hyvää hallintotapaa vähiten tärkeänä kriteerinä.

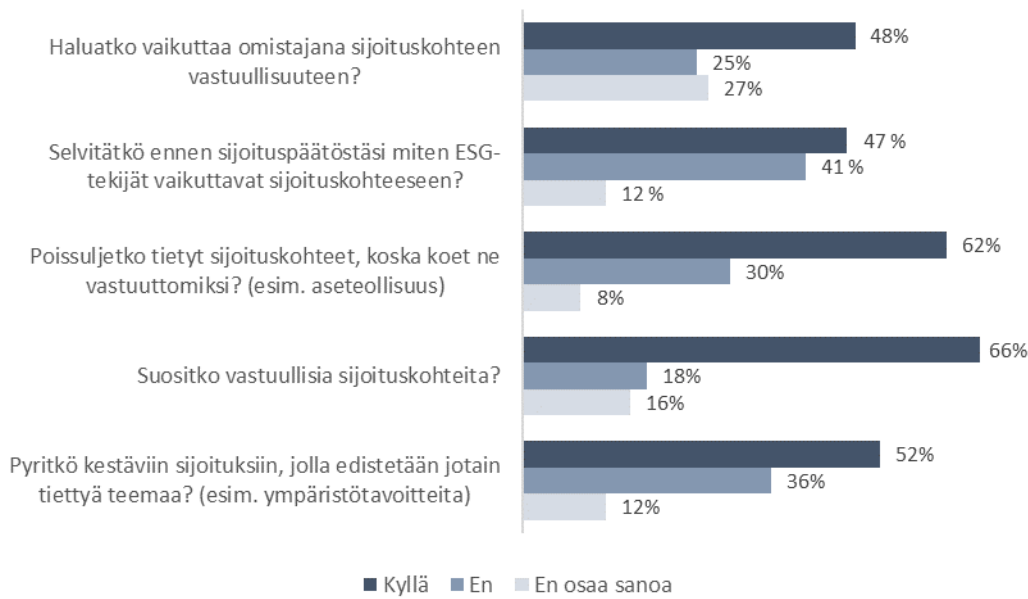
Kysymyksessä 17 kysyttiin mitä vastuullisen sijoittamisen menetelmiä vastaaja tietää. Kysymys ei ollut pakollinen ja se sai vastauksia 72 kappaletta. Vastaaja pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja. Vaihtoehdot olivat aktiivinen omistajuus, ESG-integrointi, poissulkeminen, suosiminen, temaattinen sijoittaminen ja vaikuttavuussijoittaminen. Kysymykseen valitut vaihtoehdot ovat yleisimpiä vastuullisen sijoittamisen menetelmiä, joita esimerkiksi instituutiot käyttävät, jolloin ne ilmenevät monesti rahastojen toimintaperiaatteissa. Kysymyksen päätarkoituksena oli kartoittaa vastaajien tietämystä vastuullisen sijoittamisen menetelmistä. Alla olevasta kuviosta 14 ilmenee vastausten jakautuminen.

Kuvio 14. Vastuullisen sijoittamisen menetelmät, n = 243

Tunnetuin vastuullisen sijoittamisen menetelmä oli poissulkeminen, jonka tunsivat 69 % kysymykseen vastanneista. Lähes yhtä tunnettuja menetelmiä olivat aktiivinen omistajuus (68 %) sekä suosiminen (68 %). Yli puolet (53 %) kysymykseen vastanneista tiesi myös menetelmän ESG-integrointi. Vähiten vastauksi sai vaikuttavuussijoittaminen (42 %) ja temaattinen sijoittaminen (38 %).

Myös seuraava kysymys käsitteli vastuullisen sijoittamisen menetelmiä. Siinä tarkoituksena oli selvittää useiden kysymysten avulla vastuullisen sijoittamisen menetelmien käyttöä. Kysymykset olivat: ”Haluatko vaikuttaa omistajana sijoituskohteen vastuullisuuteen?” (aktiivinen omistajuus), ”Selvitätkö ennen sijoituspäätöstäsi, miten ESG-tekijät vaikuttavat sijoituskohteeseen?” (ESG-integrointi), ”Poissuljetko tietyt sijoituskohteet, koska koet ne vastuuttomiksi?” (Poissulkeminen), ”Suositko vastuullisia sijoituskohteita?” (Suosiminen) sekä ”Pyritkö kestäviin sijoituksiin, jolla edistetään jotain tiettyä teemaa?” (Temaattinen sijoittaminen). Vaikuttavuussijoittamisesta ei tässä kysymyksessä kysytty, koska vaikuttavuuden mittaaminen on haastavaa yksityissijoittajalle sekä se vaatii suuren pääoman. Kysymyksiin oli mahdollisuus vastata ”Kyllä”, ”En” ja ”En osaa sanoa”.

Kuvio 15. Vastuullisen sijoittamisen menetelmien käyttäminen sijoituspäätöksissä, n = 83

Kuten kuviosta 15 ilmenee lähes puolet (48 %) haluaa vaikuttaa omistajana sijoituskohteen vastuullisuuteen. Neljännes (25 %) vastanneista ei halua ja 27 % ei osannut sanoa. Huomattavaa on, että tämän kysymyksen vastausvaihtoehto ”En osaa sanoa” on saanut enemmän vastauksia kuin vaihtoehto ”En”. Tältä osin ensimmäisen kysymyksen vastaukset poikkeavat kuvion teemasta. Kyselyyn vastanneista 47 % selvitti ennen sijoituspäätöstä, miten ESG-tekijät vaikuttavat sijoituskohteeseen. Vastaaajista 41 % ei selvittänyt ja 12 % ei osannut sanoa. Selvästi yli puolet (62 %) kyselyyn vastanneista poissulki tiettyjä vastuuttomaksi koettuja sijoituskohteita, kun taas 30 % ei poissulkenut ja 8 % ei osannut sanoa poissulkeeko. Noin kaksi kolmasosaa (66 %) vastanneista suosi vastuullisia sijoituskohteita. Lähes viidennes (18 %) ei suosinut vastuullisia sijoituskohteita ja 16 % ei osannut sanoa. Vähän yli puolet vastaajista (52 %) vastasi pyrkivänsä kestäviin sijoituksiin edistäen jotain tiettyä teemaa, kun taas 36 % vastanneista ei tee näin ja 12 % ei osannut sanoa.

Seuraavassa kysymyksessä vastaajalle esitettiin kuusi erilaista väittämää liittyen vastuulliseen sijoittamiseen. Väittämien vastausvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä, osittain eri mieltä, en osaa sanoa, osittain samaa mieltä ja täysin samaa mieltä. Jokaisen väittämän kohdalta on laskettu keskiarvo siten, että vaihtoehto ”En osaa sanoa” on suodatettu pois. Suodatus tehtiin, jotta se mahdollistaisi selkeän tulosten esittelyn.

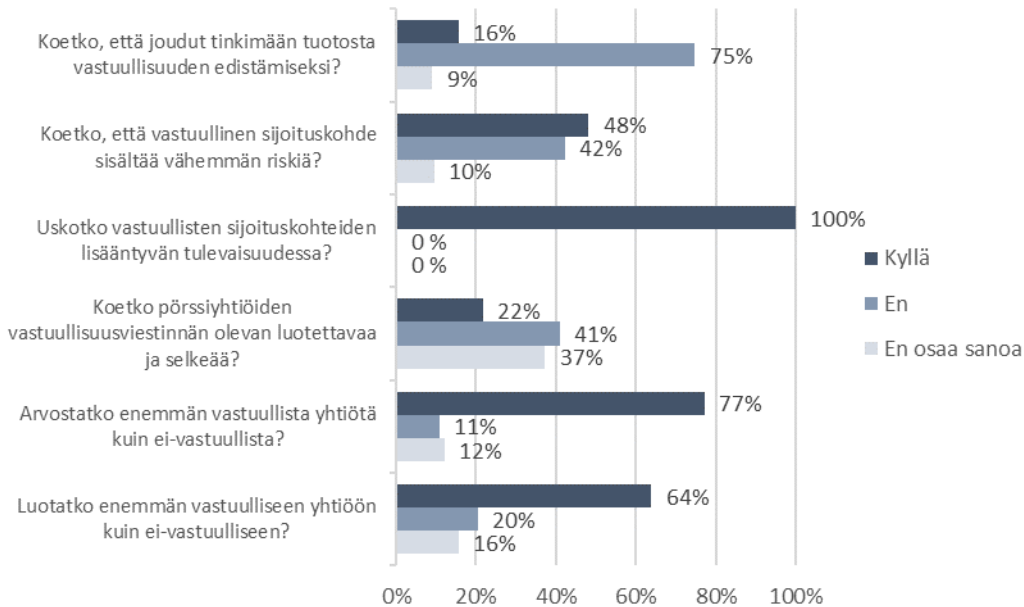

Kuvio 16. Vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät väittämät, n = 83

Kuviosta 16 ilmenee vastausten keskiarvo yhden ja neljän välillä seuraavasti: 1. Täysin eri mieltä, 2. Osittain eri mieltä, 3. Osittain samaa mieltä ja 4. Täysin samaa mieltä. Väittämä: ”Vastuullisuuden edistämiseksi on sijoittajan tingittävä tuotosta” sai keskiarvoksi 1,9. Tämä tarkoittaa, että vastaajat ovat osittain eri mieltä asiasta. Toinen väittämä: ”Vastuullinen sijoituskohde sisältää vähemmän riskiä” sai keskiarvoksi 2,7. Vastaajat olivat väittämän kanssa osittain samaa mieltä. Kolmas väittämä ”Vastuulliset sijoituskohteet lisääntyvät tulevaisuudessa” sai keskiarvoksi 3,6. Tämä tarkoittaa, että vastaajat olivat lähes täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Neljäs väittämä: ”Pörssiyhtiöiden vastuullisuusviestintä on luotettavaa ja selkeää” sai keskiarvoksi 2,2 eli vastaajat olivat väittämän kanssa osittain eri mieltä. Viides väittämä: ”Vastuullisesti toimivaa yhtiötä arvostetaan enemmän” sai keskiarvoksi 3,2 eli vastaajat olivat väittämän kanssa osittain samaa mieltä. Kuudes ja viimeinen väittämä: ”Vastuullisille yhtiöille ollaan lojaalimpia” sai myös keskiarvoksi 3,2. Vastaajat olivat siis myös tämän väittämän kanssa osittain samaa mieltä.

Seuraavaksi vastaajaa pyydettiin vastaamaan eri kysymyksiin rehellisesti omasta näkökulmasta. Kysymykset olivat: ”Koetko, että joudut tinkimään tuotosta vastuullisuuden edistämiseksi?”, ”Koetko, että vastuullinen sijoituskohde sisältää vähemmän riskiä?”, ”Uskotko vastuullisten sijoituskohteiden lisääntyvän tulevaisuudessa?”, ”Koetko pörssiyhtiöiden vastuullisuusviestinnän olevan luotettavaa ja selkeää?”, ”Arvostatko enemmän vastuullista yhtiötä kuin ei-vastuullista?” ja ”Luotatko enemmän vastuulliseen yhtiöön kuin ei-vastuulliseen?”. Kysymyksissä tarkoitettiin samoja

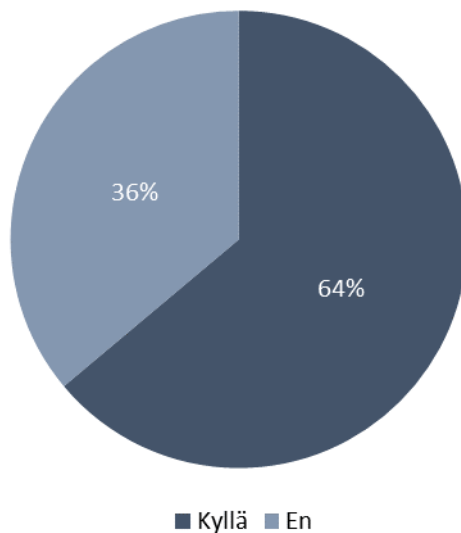
asioita, kuin edellisissä väittämissä, mutta tässä kohtaan vastaajalta pyydettiin henkilökohtaista rehellistä mielipidettä. Vastausvaihtoehdot olivat ”Kyllä”, ”En” ja ”En osaa sanoa”. Kuvioista 17 ilmenee kysymysten tulokset.

Kuvio 17. Vastuullinen sijoittaminen vastaajien omasta näkökulmasta, n = 83

Vain 16 % vastaajista koki, että tuotosta joutuu tinkimään vastuullisuuden edistämiseksi. Kolme neljäs osaa (75 %) vastaajista ei kokenut, että tuotosta joutuu tinkimään ja loput yhdeksän prosenttia ei osannut sanoa. Lähes puolet (48 %) vastaajista koki, että vastuullinen sijoituskohde sisältää vähemmän riskiä, kun taas 42 % oli kysymyksessä eri mieltä ja loput kymmenen prosenttia ei osannut sanoa. Kaikki (100 %) vastaajat uskoivat vastuullisten sijoituskohteiden lisääntyvän tulevaisuudessa. Vastaajista noin viidennes (22 %) koki pörssiyrityksien vastuullisuusviestinnän olevan luotettavaa ja selkeää. Puolestaan 41 % vastaajista ei kokenut pörssiyrityksien vastuullisuusviestinnän olevan luotettavaa ja selkeää. Lähes saman (37 %) vastausmäärän sai vaihtoehto ”En osaa sanoa”. Vastaajista 77 % arvostaa enemmän vastuullisia yhtiöitä kuin ei vastuullisia. Vain noin kymmenesosa (11 %) ei arvostanut vastuullisia yhtiöitä enemmän kuin ei vastuullisia ja 12 % ei osannut sanoa. Vastaajista noin kaksi kolmasosaa (64 %) luotti enemmän vastuulliseen yhtiöön kuin ei vastuulliseen. Viidesosa (20 %) ei luottanut enemmän vastuulliseen yhtiöön ja 16 % ei osannut sanoa.

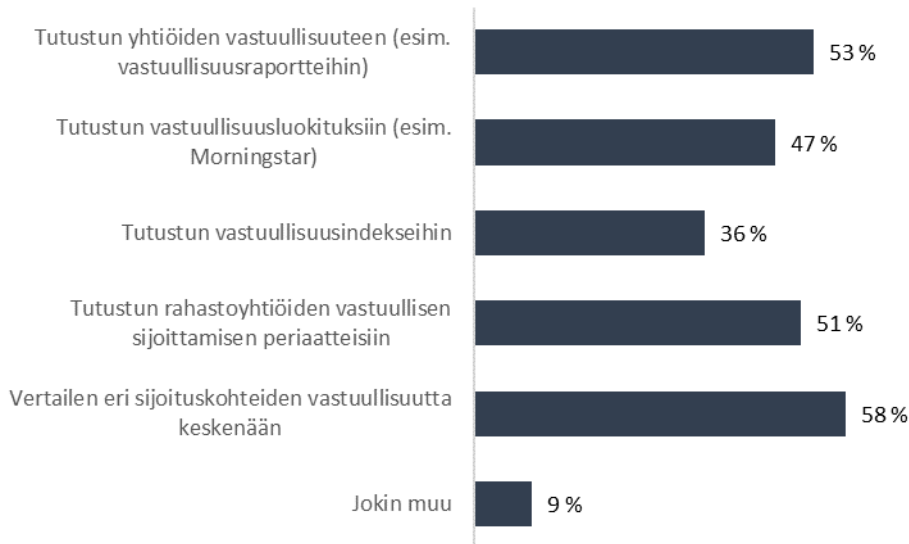
Kysymyksessä 21 kysyttiin vastaajilta ottavatko he sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon ennen sijoituspäätöstä (ks. kuvio 18). Kyselyyn vastanneista 64 % vastasi ottavansa sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon ennen kuin tekee sijoituspäätöksen. Vastaajista taas 36 % vastasi, että ei ota vastuullisuuskriteereitä huomioon sijoituspäätöksissään. Kysymyksen oli tarkoitus johdatella seuraaviin 22–24 kysymyksiin, jotka liittyivät sijoituskohteiden vastuullisuuden selvittämiseen. Tähän kysymykseen vastatessa ”Kyllä” vastaaja siirtyi normaalisti seuraavaan kysymykseen, kun taas vastatessa ”Ei” vastaaja siirtyi suoraan kysymykseen 25. Näin saatiin karsittua turhat vastaukset niiltä, jotka eivät ota huomioon vastuullisuuskriteereitä ennen sijoituspäätösten tekemistä.

Kuvio 18. Vastuullisuuskriteerien huomioon ottaminen ennen sijoituspäätöstä, n = 83

Kysymyksessä 22 vastaajilta kysyttiin mistä ja miten he hankkivat tietoa sijoituskohteen vastuullisuudesta. Kysymys oli merkattu pakolliseksi, koska kysymys aukesi ainoastaan vastaajille, jotka olivat vastanneet edellisessä kysymyksessä ottavansa sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon ennen sijoituspäätöstä. Vastausvaihtoehdot olivat: ”Tutustun yhtiöiden vastuullisuuteen (esim. vastuullisuusraportteihin)”, ”Tutustun vastuullisuusluokitukseen (esim. Morningstar)”, ”Tutustun vastuullisuusindekseihin”, ”Tutustun rahastoyhtiöiden vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin” ja ”Vertailen eri sijoituskohteiden vastuullisuutta keskenään”. Tämän lisäksi vastaajille oli annettu vaihtoehdoksi ”Jokin muu”, jolloin vastaajalle aukesi kysymys ”Jokin muu, mikä?”. Kysymys

oli monivalintakysymys eli vastaajat saivat valita niin monta vaihtoehtoa kuin halusivat. Vastaukset ilmenevät kuviosta 19.

Kuvio 19. Tiedonhankinta sijoituskohteiden vastuullisuudesta, n = 53

Kysymykseen vastanneista yli puolet (53 %) tutustuu yhtiöiden vastuullisuuteen esimerkiksi vastuullisuusraporttien avulla. Lähes puolet (47 %) vastanneista tutustuu vastuullisuusluokituksiin, joita on esimerkiksi Morningstar. Reilu kolmas osa (36 %) tutustuu vastuullisuusindekseihin ja noin puolet (51 %) vastanneista tutustuu rahastoyhtiöiden vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. Vastanneista 58 % vertailee sijoituskohteiden vastuullisuutta keskenään ennen sijoituspäätöstä. Vastausvaihtoehdon ”Jokin muu” valitsi yhdeksän prosenttia vastanneista. Nämä yhdeksän prosenttia vastanneista tutkii yrityksen nettisivuja, perehtyy yhtiöön huolella useita tietolähteitä käyttäen, perehtyy sijoitusanalyysija tarjoavan Inderesin yhtiöraportteihin sekä seuraa yleisesti sijoitusuutisia.

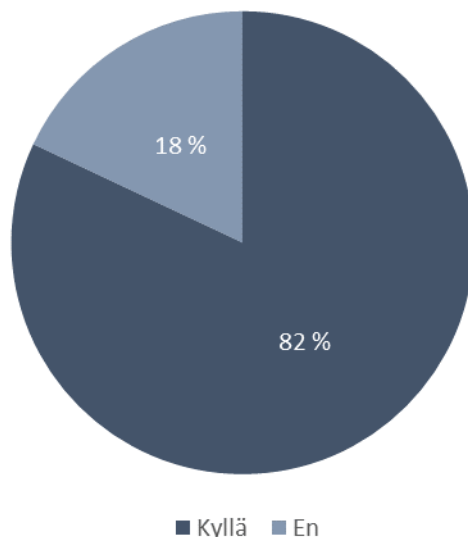
Kysymys 24 liittyi ajankäyttöön. Kysymyksessä haluttiin selvittää, kuinka paljon suunnilleen vastaaja käyttää aikaa sijoituskohteen vastuullisuuden tutkimiseen ennen sijoituspäätöksen tekemistä. Vastaajilla oli mahdollisuus vastata 0–10 h asteikolla puolen tunnin tarkkuudella. Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus vastata ”En osaa sanoa”. Taulukosta 6 ilmenee vastausten minimiarvo, maksimiarvo, keskiarvo ja mediaani.

Taulukko 6. Sijoituskohteen vastuullisuuden tutkimiseen käytetty aika, n = 43

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Moodi
0,5	5	1	1	1

Kymmenen vastaajaa ei osannut vastata kysymykseen, joten taulukossa 6 on esitetty vain kysymykseen vastanneiden vastaukset (n=43). Vastaukset jakautuivat puolen tunnin ja viiden tunnin välille seuraavasti: 0,5 h (n=17), 1 h (n=19), 1,5 h (n=1), 2 h (n=4), 3 h (n=1) ja 5 h (n=1). Tähän kysymykseen vastanneet käyttivät keskiarvolta yhden tunnin sijoituskohteen vastuullisuuden tutkimisiin ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Kyselylomakkeen viimeisessä vastuulliseen sijoittamiseen liittyvässä kysymyksessä 25 haluttiin selvittää kokevatko vastaajat, että vastuullisella sijoittamisella voi saavuttaa henkilökohtaiset tavoitteet. Kysymys oli pakollinen kaikille vastaajille. Kuten kuviosta 20 ilmenee vastaajista 82 % koki pystyvänsä vastuullisesti sijoittamalla saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteensa. Puolestaan vastaajista 18 % koki, että ei pysty vastuullisesti sijoittamalla saavuttamaan henkilökohtaisia tavoitteitaan.

Kuvio 20. Henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaminen sijoittamalla vastuullisesti, n = 83

6.4 Analyysi

Tässä analyysiosuudessa pyritään saamaan syvällisempää tietoa tutkimuksen tuloksista. Analysoinnin apuna käytetään ristiintaulukointia, jossa nähdään ja vertaillaan erityyppisten ryhmien vastauksia. Tulokset esitellään prosentuaalisina osuuksina taulukkomuodossa. Taulukoista on pyöristetty desimaalit pois, jotta niiden lukeminen olisi selkeämpää.

Vastuullisuuden huomioiminen sijoituspäätöksissä

Tähän tutkimukseen vastanneet pitävät sijoituskohteen vastuullisuutta pääosin erittäin tai melko tärkeänä. Kysymystä ”Kuinka tärkeänä pidät sijoituskohteen vastuullisuutta?” tarkastellaan eri taustatekijöiden kautta, jotta nähdään eri taustatekijöiden mahdollinen vaikutus sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeyteen. Ensimmäisessä ristiintaulukoinnissa verrataan vastuullisuuden tärkeyttä vastaajien sukupuoleen. Taulukosta on jätetty pois vastaajien vastaukset, jotka eivät halunneet kertoa sukupuoltaan. Taulukosta 7 nähdään vastausten jakautuminen näiden tekijöiden välillä.

Taulukko 7. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja sukupuoli

	Nainen n = 17	Mies n = 64	Kaikki N = 81
	%	%	%
Erittäin tärkeänä	18	11	12
Melko tärkeänä	76	59	64
Ei vaikutusta	6	22	18
Ei kovin tärkeä	0	3	2
Ei lainkaan tärkeä	0	5	4
Yhteensä	100	100	100

Naisista lähes kaikki (94 %) piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tai melko tärkeänä ja vain kuusi prosenttia vastanneista koki, että sijoituskohteen vastuullisuudella ei ole vaikutusta. Huomion arvoista on, että miesten vastaukset jakoutuivat huomattavasti laajemmin. Miehistä 70 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tai melko tärkeänä ja jopa noin viidesosa (22 %) koki, että sijoituskohteen vastuullisuudella ei ole vaikutusta. Loput kahdeksan prosenttia miehistä ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta kovin tärkeänä tai lainkaan tärkeänä.

Tarkastellaan seuraavaksi, miten vastaajien ikä vaikuttaa sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeyteen. Ristiintaulukoinnissa on käytetty taustamuuttujina alle 20-vuotias, 20–25-vuotias ja 26–30-vuotias. Vastausten jakautuminen näiden tekijöiden välillä voidaan nähdä taulukosta 8.

Taulukko 8. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja ikä

	alle 20 v n = 8 %	20–25 v n = 32 %	26–30 v n = 43 %	Kaikki N = 83 %
Erittäin tärkeänä	13	13	12	12
Melko tärkeänä	75	63	63	64
Ei vaikutusta	12	12	23	18
Ei kovin tärkeä	0	6	0	2
Ei lainkaan tärkeä	0	6	2	4
Yhteensä	100	100	100	100

Kyselyyn vastanneista alle 20-vuotiaista 88 % pitivät sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja vain 12 % vastasi, että sijoituskohteen vastuullisuudella ei ole vaikutusta. 20–25-vuotiaiden ikäryhmästä 76 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja 12 % vastasi ei vaikutusta. Loput 12 % ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta kovin tärkeänä tai lainkaan tärkeänä. 26–30-vuotiaiden ikäryhmästä kolme neljästä (75 %) piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja 23 % vastasi ei vaikutusta. Loput kaksi prosenttia ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta lainkaan tärkeänä. Huomion arvoista taulukossa on, että mitä nuorempi vastaaja on, sitä tärkeämpänä sijoituskohteen vastuullisuutta pidetään.

Tarkastellaan vielä vaikuttaako tähän tutkimukseen vastanneiden sijoituskokemus siihen, kuinka tärkeänä sijoituskohteen vastuullisuutta pidetään. Sijoituskokemus on jaettu eri ryhmiin, jotka ovat alle 2 vuotta, 2–5 vuotta, 6–10 vuotta ja yli 10 vuotta. Taulukossa 9 on esitelty tulosten jakautuminen näiden tekijöiden välillä.

Taulukko 9. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja sijoituskokemus

	alle 2 v n = 13 %	2-5 v n = 50 %	6-10 v n = 16 %	yli 10 v n = 5 %	Kaikki N = 83 %
Erittäin tärkeänä	15	10	20	0	12
Melko tärkeänä	70	68	47	60	64
Ei vaikutusta	15	18	20	20	18
Ei kovin tärkeä	0	4	0	0	2
Ei lainkaan tärkeä	0	0	13	20	4
Yhteensä	100	100	100	100	100

Tähän kyselyyn vastanneista alle 2 vuotta sijoittaneista 85 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja loput 15 % ei kokenut sijoituskohteen vastuullisuudella olevan vaikutusta. Huomioitavaa on, että alle 2 vuoden sijoituskokemuksen omaavat vastaajat eivät lainkaan vastanneet vaihtoehtoihin ”Ei kovin tärkeä” tai ”Ei lainkaan tärkeä”. 2–5 vuotta sijoittaneista vastaajista 77 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja 18 % vastasi ei vaikutusta. Loput neljä prosenttia vastaajista ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta kovin tärkeänä. 6–10 vuoden sijoituskokemuksen omaavista 67 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä ja 20 % vastasi ei vaikutusta. Loput 13 % vastanneista ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta lainkaan tärkeänä. Yli 10 vuotta sijoittaneista vastaajista 60 % piti sijoituskohteen vastuullisuutta melko tärkeänä ja 20 % koki, että sillä ei ole vaikutusta. Loput 20 % vastanneista ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta lainkaan tärkeänä. Mielenkiintoisena havaintona taulukosta nousee esille se, että pidemmän sijoituskokemuksen omaavat vastaajat pitävät sijoituskohteen vastuullisuutta vähemmän tärkeänä kuin sellaiset vastaajat, joilla on vähemmän kokemusta.

Riippumatta taustatekijästä niin sukupuolesta, iästä kuin sijoituskokemuksesta sijoituskohteen vastuullisuutta pidettiin lähtökohtaisesti erittäin tai melko tärkeänä. Tutkimuksen tuloksista löytyi kuitenkin joitakin mielenkiintoisia poikkeuksia. Nämä ristiriitaiset tulokset esitellään seuraavassa kahdessa ristiintaulukoinnissa. Kyselylomakkeessa kysyttiin ottavatko vastaajat sijoituskohteen vastuullisuuskriteerit huomioon ennen sijoituspäätöstä. Edellä mainittua kysymystä ja sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeyttä tarkastellaan taulukossa 10.

Taulukko 10. Sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeys ja vastuullisuuskriteerien huomioon ottaminen

	Otan huomioon n = 53 %	En ota huomioon n = 30 %	Kaikki N = 83 %
Erittäin tärkeänä	17	3	12
Melko tärkeänä	72	50	64
Ei vaikutusta	7	37	18
Ei kovin tärkeä	2	3	2
Ei lainkaan tärkeä	2	7	4
Yhteensä	100	100	100

Vastaajista 53 otti sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon ennen sijoituspäätöstä ja loput 30 eivät ottaneet. Suurin osa (89 %) vastaajista, jotka ottivat sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon pitivät myös sijoituskohteen vastuullisuutta tärkeänä. Kuitenkin on mielenkiintoista huomata, että seitsemän prosenttia vastuullisuuskriteerit huomioon ottavista vastaajista koki, että sijoituskohteen vastuullisuudella ei ole vaikutusta. Loput neljä prosenttia ei pitänyt sijoituskohteen vastuullisuutta kovin tai lainkaan tärkeänä. Yli puolet (53 %) vastaajista, jotka eivät ottaneet sijoituskohteiden vastuullisuuskriteereitä huomioon olivat kuitenkin sitä mieltä, että sijoituskohteen vastuullisuus on erittäin tai melko tärkeää. Huomion arvoista taulukossa on se, että osa vastaajista koki sijoituskohteen vastuullisuuden tärkeäksi, mutta ei kuitenkaan ottanut vastuullisuuskriteereitä huomioon ennen sijoituspäätöstä.

Tätä huomion arvoista asiaa vahvistaa myös seuraava ristiintaulukointi, jossa vertaillaan arvostavatko vastaajat enemmän vastuullista yhtiötä kuin ei-vastuullista sekä sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerien huomioon ottamista. Vastaajista 60 %, jotka eivät ottaneet sijoituskohteiden vastuullisuuskriteereitä huomioon kuitenkin arvostivat enemmän vastuullista yhtiötä kuin ei-vastuullista. Tulos ilmenee taulukosta 11.

Taulukko 11. Vastuullisen yhtiön arvostaminen ja vastuullisuuskriteerien huomioon ottaminen

	Otan huomioon n = 53 %	En ota huomioon n = 30 %	Kaikki N = 83 %
Arvostan	87	60	77
En arvosta	5	20	11
En osaa sanoa	8	20	12
	100	100	100

Seuraavissa ristiintaulukoinneissa käsitellään miksi vastaajat sijoittavat tai haluaisivat sijoittaa vastuullisesti. Taulukoissa ei tulla esittämään vastauksia vaihtoehtoihin ”Jokin muu” ja ”En sijoita tai halua sijoittaa vastuullisesti”. Tämä siitä syystä, koska kysymyksessä haluttiin selvittää syitä sille miksi sijoittaa tai haluaisi sijoittaa vastuullisesti. Edellä mainittu kysymys ja sukupuoli ilmenee taulukosta 12.

Taulukko 12. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti ja sukupuoli

	Mies n = 135 %	Nainen n = 39 %	Kaikki N = 174 %
Tuotto-odotuksen parantaminen	23	13	21
Riskien vähentäminen	24	8	20
Kestävän kehityksen edistäminen	27	33	29
Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää	7	10	8
Vastuullisuus vastaa arvojeni	19	36	22
Yhteensä	100	100	100

Tähän kyselyyn vastanneet miehet pitivät tärkeimpänä (27 %) syynä vastuulliselle sijoittamiselle kestävän kehityksen edistämistä. Miesten valitsemista vastauksista seuraavaksi tärkeimmät olivat riskien vähentäminen (24 %) ja tuotto-odotuksen parantaminen (23 %). Toiseksi vähiten valittiin vaihtoehto ”Vastuullisuus vastaa arvojeni” (19 %) ja vain seitsemän prosenttia valituista vastauksista oli ”Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää”. Tähän kyselyyn vastanneet naiset sijoittavat tai haluaisi sijoittaa vastuullisesti, koska se vastaa heidän arvojaan (36 %). Toiseksi eniten (33 %) vastauksia sai kestävän kehityksen edistäminen. Tähän kyselyyn vastanneiden naisten vastauksista kymmenen prosenttia oli ”Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää”. Naisten valituista vastauksista vain noin viidennes (21 %) koski tuotto-odotusta ja riskien vähentä-

mistä. Huomion arvoista on, että tähän kyselyyn vastanneet naiset eivät välittäneet riskien vähentämisestä niin paljon kuin miehet. Suurimpana syynä naisten vastuulliselle sijoittamiselle on se, että se vastaa heidän arvojaan. Puolestaan miehet arvostavat enemmän tuottoja ja riskien vähentämistä.

Taulukossa 13 selvitetään miksi vastaajat sijoittavat tai haluaisivat sijoittaa vastuullisesti vertaamalla eri ikäryhmiä. Alle 20-vuotiaiden valitsemista vastauksista tärkeimpänä nousi kestävän kehityksen edistäminen (41 %) ja toiseksi eniten valittuja vastauksia sai tuotto-odotuksen parantaminen. Loput valituista vastauksista jakautuivat riskien vähentämisen (12 %), vastuullisten arvojen vastaamiseen (12 %) ja yhteiskunnallisen hyväksynnän (6 %) kesken. 20–25-vuotiaiden ikäryhmän vastauksista tärkein oli vaihtoehto ”vastuullisuus vastaa arvojani” (25 %). Seuraavaksi tärkeimmät olivat riskien vähentäminen (23 %) ja kestävän kehityksen edistäminen (23 %). Valituista vastauksista viidennes (20 %) koski tuotto-odotuksen parantamista ja vähiten valittuja vastauksia tuli vaihtoehdolle ”Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää”. Vanhin ikäryhmä 26–30-vuotiaat valitsivat tärkeimmäksi syyksi vastuulliselle sijoittamiselle kestävän kehityksen edistämisen (30 %). Toiseksi eniten (22 %) valittuja vastauksia sai vaihtoehto ”vastuullisuus vastaa arvojani”. Viidennes valituista vastauksista koski tuotto-odotuksen parantamista (20 %) ja riskien vähentämistä (20 %). Vähiten (8 %) valittuja vastauksia sai myös 26–30-vuotiailta vaihtoehto ”Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää”. Taulukosta 13 voidaan huomata, miten kyselyyn vastanneet alle 20-vuotiaat nuoret pitävät tuotto-odotusta tärkeämpänä kuin vanhemmat ikäryhmät.

Taulukko 13. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa ja ikä

	alle 20 v n = 17 %	20-25 v n = 69 %	26-30 v n = 92 %	Kaikki N = 178 %
Tuotto-odotuksen parantaminen	29	20	20	21
Riskien vähentäminen	12	23	20	20
Kestävän kehityksen edistäminen	41	23	30	29
Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää	6	9	8	8
Vastuullisuus vastaa arvojani	12	25	22	22
	100	100	100	100

Tarkastellaan vielä vaikuttaako sijoituskokemus siihen, miksi vastaajat sijoittavat tai haluaisivat sijoittaa vastuullisesti (ks. taulukko 14). Tähän kyselyyn vastanneista alle 2 vuotta sijoittaneet pitä-

vät tärkeimpinä syinä vastuulliselle sijoittamiselle tuotto-odotuksen parantamista (26 %) ja kestävä kehityksen edistämistä (26 %). Noin viidennes (22 %) valituista vastauksista oli ”Vastuullisuus vastaa arvojeni” ja lähes viidennes (19 %) valituista vastauksista oli puolestaan ”Riskien vähentäminen”. Vähiten valittuja vastauksia alle 2 vuoden sijoituskokemuksen omaavista sai yhteiskunnallinen hyväksyntä (7 %). Tähän kyselyyn vastanneet 2–5 vuoden sijoituskokemuksen omaavat pitivät tärkeimpänä syynä vastuulliselle sijoittamiselle kestävä kehityksen edistämistä (30 %) ja toiseksi tärkeimpänä vaihtoehtoa ”Vastuullisuus vastaa arvojeni” (23 %). Seuraavaksi tärkeimmät olivat tuotto-odotuksen parantaminen (20 %) ja riskien vähentäminen (19 %). Vähiten valittuja vastauksia sai yhteiskunnallinen hyväksyntä (8 %). 6–10 vuoden sijoituskokemuksen omaavat vastaajat pitivät myös tärkeimpänä syynä vastuulliselle sijoittamiselle kestävä kehityksen edistämistä (27 %). Toiseksi tärkeimmäksi syyksi vastuulliselle sijoittamiselle nousi riskien vähentäminen (23 %) ja vastuullisuus vastaa arvojeni (23 %). Viidennes (20 %) valituista vastauksista koski tuotto-odotusta ja selkeästi vähiten vastauksia sai yhteiskunnallinen hyväksyntä (7 %). Yli 10 vuoden sijoituskokemuksen omaavien vastauksista kolme neljästä koski riskien vähentämistä (25 %), kestävä kehityksen edistämistä (25 %) ja arvojen vastaamista (25 %). Loput vastauksista jakautuivat tuotto-odotuksen (13 %) ja yhteiskunnallisen hyväksynnän välille (12 %). Sijoituskokemus vaikuttaa selvästi tuotto-odotuksen parantamiseen ja riskien vähentämiseen. Mitä pidempi sijoituskokemus on, sitä vähemmän tuotto-odotuksen parantaminen tähän kyselyyn vastanneita vastuullisessa sijoittamisessa kiinnostaa. Puolestaan pidemmän sijoituskokemuksen omaavia vastaajia riskien vähentäminen alkaa kiinnostamaan enemmän.

Taulukko 14. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti ja sijoituskokemus

	alle 2 v n = 27 %	2-5 v n = 113 %	6-10 v n = 30 %	yli 10 v n = 8 %	Kaikki N = 178 %
Tuotto-odotuksen parantaminen	26	20	20	13	21
Riskien vähentäminen	19	19	23	25	20
Kestävä kehityksen edistäminen	26	30	27	25	29
Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää	7	8	7	12	8
Vastuullisuus vastaa arvojeni	22	23	23	25	22
Yhteensä	100	100	100	100	100

Tarkastellaan seuraavaksi vastuullisen sijoituskohteen suosimista eri taustamuuttujien avulla, koska tuloksista nousi esille, että vastuullisia sijoituskohteita suositaan. Vastaajilta kysyttiin kysymyksen 18 yhteydessä suosivatko he vastuullisia sijoituskohteita. Vastausvaihtoehdot olivat

”Kyllä”, ”En” ja ”En osaa sanoa”. Tähän tutkimukseen vastanneista miehistä yli puolet (58 %) suosi vastuullisia sijoituskohteita. Puolestaan noin viidennes (22 %) miehistä ei suosinut vastuullisia sijoituskohteita ja loput 20 % ei osannut sanoa. Huomion arvoista taulukossa on, että naisista suurin osa (94 %) suosi vastuullisia sijoituskohteita ja vain kuusi prosenttia oli vastannut, että ei suosi. Tulokset ilmenevät taulukosta 15.

Taulukko 15. Vastuullisen sijoituskohteen suosiminen ja sukupuoli

	Mies n = 64 %	Nainen n = 17 %	Kaikki N = 81 %
Kyllä	58	94	65
En	22	6	19
En osaa sanoa	20	0	16
Yhteensä	100	100	100

Taulukossa 16 esitellään tulokset samaa kysymystä käyttäen, mutta eri taustamuuttujalla. Tähän tutkimukseen osallistuneet peruskoulun korkeimpana tutkintona suorittaneista puolet (50 %) suosi vastuullisia sijoituskohteita. Noin viidennes (17 %) ei suosinut vastuullisia sijoituskohteita ja loput 33 % ei osannut sanoa. Tähän tutkimukseen osallistuneet toisen asteen koulutuksen korkeimpana tutkintona suorittaneista yli puolet (59 %) suosi vastuullisia sijoituskohteita ja lähes viidennes (19 %) ei suosinut. Loput 22 % ei osannut sanoa. Korkea asteen koulutuksen korkeimpana tutkintona suorittaneista 73 % suosi vastuullisia sijoituskohteita. Noin viidennes (18 %) ei suosinut ja loput yhdeksän prosenttia ei osannut sanoa. Tähän tutkimukseen osallistuneista yliopiston jatkotutkinnon korkeimpana tutkintona suorittaneista jopa 80 % vastasi suosivansa vastuullisia sijoituskohteita ja loput 20 % ei suosinut. Mielenkiintoisena havaintona taulukosta voidaan tehdä se, että mitä korkeampi suoritettu tutkinto, sitä suurempi osa suosi vastuullisia sijoituskohteita.

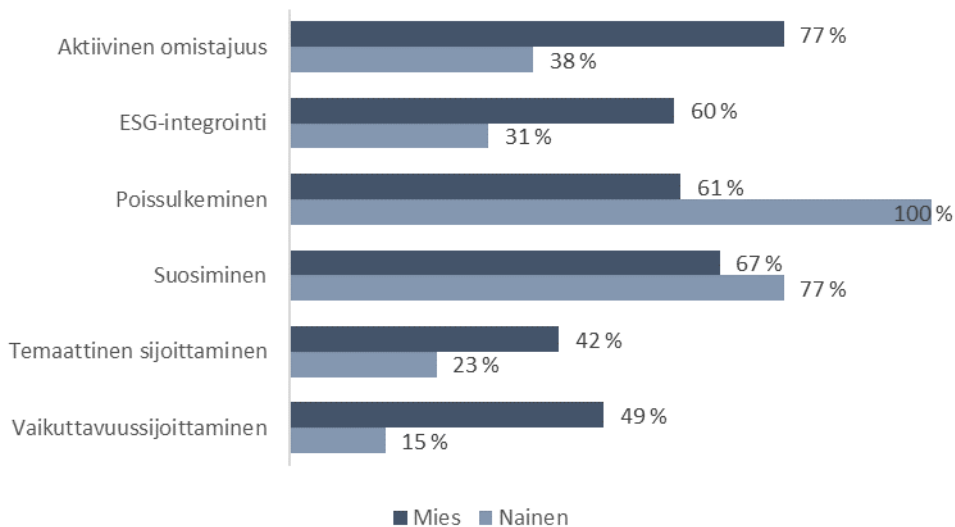

Taulukko 16. Vastuullisen sijoituskohteen suosiminen ja korkein suoritettu tutkinto

	Peruskoulu n = 6 %	Toisen asteen koulutus n = 32 %	Korkea-asteen koulutus n = 40 %	Yliopiston jatkotutkinto n = 5 %	Kaikki N = 83 %
Kyllä	50	59	73	80	66
En	17	19	18	20	18
En osaa sanoa	33	22	9	0	16
Yhteensä	100	100	100	100	100

Vastuullisen sijoittamisen tunteminen

Syvällisemmän tiedon saamiseksi selvittäään vielä muuttujien välisiä riippuvuuksia kuvioinnin avulla. Tässä osassa opinnäytetyötä analysoinnin apuna käytetään kuvioita, koska se mahdollistaa selkeän tulosten esittelyn. Kuvoista on pyöristetty desimaalit pois, jotta niiden tulkitseminen olisi selkeämpää. Kuviossa 21 on esitetty vastuullisen sijoittamisen menetelmien tuntemista sukupuolien välillä.

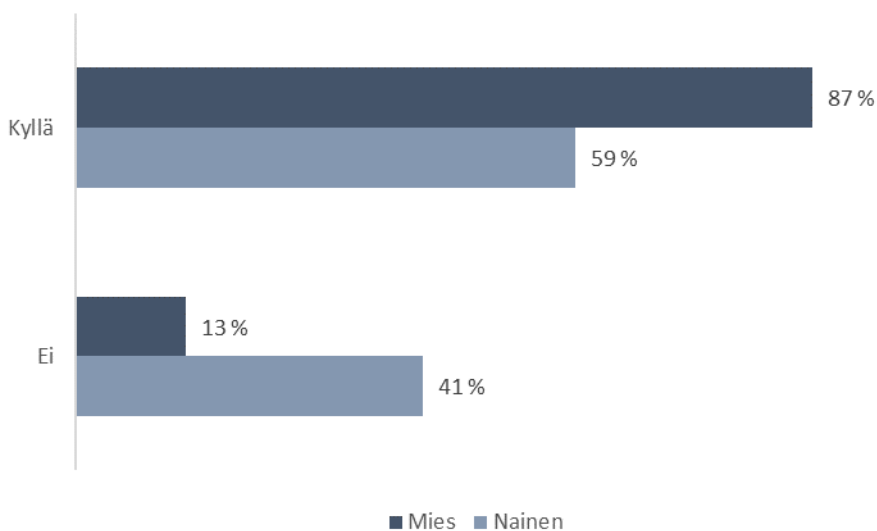

Kuvio 21. Vastuullisen sijoittamisen menetelmät ja sukupuoli

Vastuullisen sijoittamisen menetelmistä aktiivisen omistajuuden tunsivat tähän kyselyyn vastanneista miehistä 77 %. Naisista puolestaan vastaavan vastuullisen sijoittamisen menetelmän tunsivat vain 38 %, joka on prosentuaalisesti noin puolet vähemmän miehiin verrattuna. ESG-integroinnin tunsivat miehistä 60 %. Naisista 31 % tunsivat kyseisen menetelmän, joka on jälleen prosentuaalisesti noin

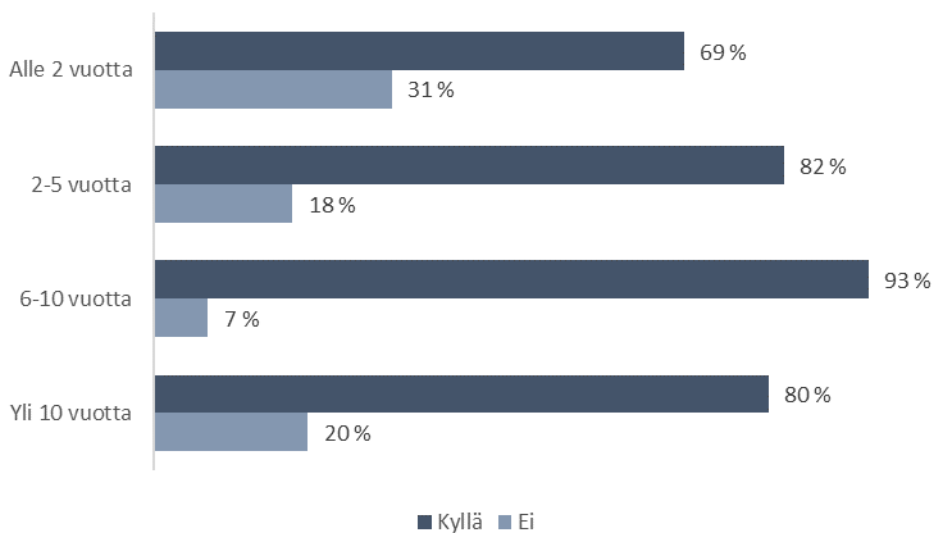
puolet vähemmän miehiin verrattuna. Poissulkemisen tunti tähän kyselyyn vastanneista miehistä 61 %. Mielenkiintoista on, että tähän kyselyyn vastanneista naisista jokainen (100 %) tunti poissulkemisen. Suosiminen tunnettiin tasaisimmin vastuullisen sijoittamisen menetelmistä, sillä sen tunti miehistä 67 % ja naisista 77 %. Temaattisen sijoittamisen tunti molemmista sukupuolista alle puolet, miehistä 42 % ja naisista 23 %. Myös vaikuttavuussijoittamisen tunti molemmista sukupuolista alle puolet, miehistä 49 % ja naisista 15 %. Huomioitavaa on, miten miehet tunsivat monen vastuullisen sijoittamisen menetelmän selvästi paremmin kuin naiset. Poikkeuksena kuitenkin nousi naisten tietämys poissulkemisestä, jonka tunti jokainen kyselyyn vastannut nainen. Lisäksi suosiminen oli naisille tutumpi kuin miehille.

Kyselomakkeessa kysyttiin vastaajilta tuntevatko he käsitteen ESG. Tarkastellaan edellä mainittua kysymystä sukupuolen kanssa, jotta saadaan käsitys siitä, onko tietämyksessä eroa sukupuolien välillä. Tähän kyselyyn vastanneista miehistä 87 % tunti käsitteen ESG ja lopuille (13 %) käsite ei ollut tuttu. Tähän kyselyyn vastanneiden naisten tietämys ei ollut aivan samaa luokkaa kuin miehillä, mutta tästä huolimatta yli puolet (59 %) tiesivät, mitä käsite ESG tarkoittaa. Naisista 41 % ei tietänyt käsitettä ESG. Tulokset näkyvät kuviosta 22.

Kuvio 22. Käsitteen ESG tunteminen ja sukupuoli

Verrataan vielä käsitteen ESG tuntemista sijoituskokemukseen. Tähän kyselyyn vastanneista alle 2 vuotta sijoittaneista 69 % ja 2–5 vuotta sijoittaneista 82 % tunsivat käsitteen ESG. Puolestaan tähän kyselyyn vastanneista 6–10 vuotta sijoittaneista jopa 93 % tunsivat käsitteen ESG. Kuten kuvista ilmenee, mitä pidempi sijoituskokemus, sitä suurempi osa käsitteen tunti. Huomioitavaa on yli 10 vuotta sijoittaneiden tietämys, joka ei mene kuvion nousevan trendin mukaan. Tämä voi selittyä tutkimukseen osallistuneiden yli 10 vuotta sijoittaneiden pienestä vastausmäärästä. Kuitenkin 80 % yli 10 vuotta sijoittaneista tunsivat käsitteen ja loput 20 % ei tunteenut.

Kuvio 23. Käsitteen ESG tunteminen ja sijoituskokemus

7 Johtopäätökset

Tässä luvussa esitellään johtopäätöksiä tutkimuksen keskeisimmistä tuloksista. Tulosten avulla saatiin vastattua opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin ja tutkimusongelmaan. Tämän tutkimuksen tutkimusongelmana oli selvittää mikä on vastuullisuuden merkitys Nuorten Osakesäästäjien sijoituspäätöksiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia, mitä vastuullisesta sijoittamisesta tiedetään, vaikuttaako vastuullisuus sijoituskäyttäytymiseen ja näkyykö se sijoituspäätöksissä. Tutkimuskysymyksinä tässä opinnäytetyössä olivat ”Miksi Nuoret Osakesäästäjät ottavat vastuullisuuden huomioon sijoituspäätöksissä?” ja ”Kuinka hyvin Nuoret Osakesäästäjät tuntevat vastuullisen sijoittamisen?”. Tämän tutkimuksen vastausprosentti jäi hyvin pieneksi, jonka takia tutkimuksesta

muodostui kuvaileva tutkimus. Myös tästä syystä tämän luvun johtopäätökset esitellään tähän tutkimukseen osallistuneiden kesken, eikä tuloksia voida yleistää koskemaan Nuoria Osakesäästäjiä.

Yhtenä merkittävänä johtopäätöksenä tutkimustuloksista voidaan pitää sitä, että tähän kyselyyn vastanneista suurin osa (76 %) piti sijoituskohteen vastuullisuutta lähtökohtaisesti tärkeänä. Kuitenkin eri taustatekijät vaikuttivat siihen, kuinka tärkeänä vastuullista sijoituskohtetta pidetään. Tuloksista nousi esille, että naiset pitivät sijoituskohteen vastuullisuutta selvästi tärkeämpänä kuin miehet. Nämä tulokset vastaavat pitkälti aikaisemmin mainittujen tutkimusten tuloksia, joita avattiin kappaleessa 1. Lisäksi tuloksista ilmeni, että nuoremmat ja vähemmän sijoituskokemusta omaavat pitivät sijoituskohteen vastuullisuutta tärkeämpänä kuin vanhemmat ja enemmän sijoituskokemusta omaavat. Tutkimuksen kannalta oli myös olennaista selvittää syitä sille, miksi kyselyyn vastanneet sijoittavat tai haluaisivat sijoittaa vastuullisesti. Miehet sijoittivat tai halusivat sijoittaa vastuullisesti parantaakseen tuottoja ja vähentääkseen riskejä. Tutkimukseen osallistuneet naiset puolestaan vastasivat sijoittavansa tai haluavansa sijoittaa vastuullisesti, koska vastuullisuus vastaa heidän arvojaan. Tuloksista nousi myös esille, että tähän tutkimukseen osallistuneet alle 20-vuotiaat pitivät tuotto-odotuksen parantamista suurempana syynä vastuulliselle sijoittamiselle kuin vanhemmat ikäryhmät. Lisäksi huomioin arvoista oli, että mitä enemmän sijoituskokemusta tähän kyselyyn vastanneilla oli, sitä enemmän vastuullisessa sijoittamisessa arvostetaan riskien vähentämistä ja vähemmän tuotto-odotuksen parantamista. Tutkimuksesta voitiin kuitenkin havaita, että kestävän kehityksen edistäminen oli suurin syy sijoittaa vastuullisesti riippumatta taustatekijöistä.

Tutkimuksella pyrittiin myös selvittämään vastaajien tietämystä vastuullisesta sijoittamisesta, johon myös toinen tutkimuskysymyksistä liittyi. Johtopäätöksenä tämän osalta voidaan todeta, että tähän tutkimukseen osallistuneista suurin osa tunsi vastuullisen sijoittamisen käsitteitä ja menetelmiä. Tuloksista ilmeni, että neljä viidestä tutkimukseen osallistuneista tunsi käsitteen ESG sekä yli puolet tiesivät neljä kuudesta yleisimmästä vastuullisen sijoittamisen menetelmästä. Tutkimuksesta nousi esille, että miehet olivat vastuullisista sijoitusmenetelmistä tietoisempia kuin naiset sekä miehillä oli parempi tuntemus käsitteestä ESG. Myös sijoituskokemus näkyi tietämyksessä. Tuloksista ilmeni, että mitä pidempi sijoituskokemus tähän tutkimukseen osallistuvalla oli, sitä suurempi osa käsitteen ESG tunsi.

Tähän tutkimukseen osallistuneista naisista lähes kaikki (94 %) suosi vastuullisia sijoituskohteita. Tulos on huomattavasti suurempi kuin tutkimukseen osallistuneilla miehillä. Tuloksista myös ilmeni, että koulutuksella oli suuri vaikutus vastuullisten sijoituskohteiden suosimiseen. Mitä korkeampi koulutus tutkimukseen osallistuneilla oli sitä, suurempi osa suosi vastuullisia sijoituskohteita. Puolestaan vastuullisuuskriteereistä ympäristöä pidettiin kaikkein tärkeimpänä ja toiseksi tärkeimmäksi koettiin yhteiskuntavastuu. Tulos noudattaa pääosin Finanssialan kyselytutkimuksen tuloksia, jotka ilmenevät kappaleessa 1. Vähiten tärkeäksi tähän tutkimukseen osallistuneet kokivat hyvän hallintotavan, joka on tuloksena hyvin yllättävä. Niin kuin kappaleessa 2.3 kerrottiin, hyvää hallintotapaa pidetään yleisesti kaikista merkittävimpänä ja tärkeimpänä tekijänä ESG:stä.

Teorian mukaan vastuullisesti sijoittavan ei tarvitse tinkiä tuotosta, jolloin se antaa vähintään samat mahdollisuudet hyvän tuoton saavuttamiselle kuin perinteinenkin sijoittaminen. Tähän tutkimukseen osallistuneista kolme neljästä koki myös, että vastuullisesti sijoittavan ei tarvitse tinkiä tuotosta. Lisäksi yli 80 % koki pystyvänsä saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteensa sijoittamalla vastuullisesti. Tulosten perusteella myös vastuullisesti toimivia yhtiöitä pidettiin luotettavina sekä niitä arvostettiin enemmän kuin ei-vastuullisia yhtiöitä. Huomioitavaa kuitenkin yhtiöiden osalta on se, että tutkimukseen osallistuneet eivät pitäneet pörssiyritysten vastuullisuusviestintää luotettavana ja selkeänä.

Näiden tulosten perusteella voidaan sanoa, että vastuullisuus huomioidaan sijoituspäätöksissä osin siitä syystä, että se koetaan tärkeäksi. Lisäksi vastuullisuus vastaa tutkimukseen osallistuneiden sijoittajien arvoja ja sen avulla on mahdollista parantaa tuottoja sekä vähentää riskejä. Erityisesti vastuullisesti halutaan sijoittaa, jotta se edistäisi kestävästä kehitystä. Huomioitavaa on, että vaikka vastuullisuutta pidetään tärkeänä, oma toiminta ei välttämättä vastaa mielipidettä. Tutkimuksesta ilmeni, että yli puolet (53 %) vastaajista, jotka eivät ottaneet vastuullisuuskriteereitä huomioon sijoituspäätöksissään pitivät sijoituskohteen vastuullisuutta kuitenkin tärkeänä. Jopa 60 % niistä vastaajista, jotka eivät ota vastuullisuuskriteereitä huomioon sijoituspäätöksissään arvostivat enemmän vastuullista yhtiötä kuin ei-vastuullista. Tulos on ristiriidassa sanojen ja tekojen kanssa, mutta kuitenkin osin ymmärrettävä, koska vastuullisuus ei suinkaan ole ainut asia mitä sijoittamisessa tulee huomioida. Lisäksi sijoittamisen perimmäisenä tarkoituksena on saada tuottoja sijoitetulle pääomalle ja sijoituskohteen eli yrityksen tulee olla kannattava ja toimiva kokonaisuus, eikä näin ollen vastuullisuus välttämättä tule ensimmäisenä mieleen sijoituspäätöstä tehdessä.

Jatkotutkimusaiheet

Jatkotutkimusaiheena voisi olla esimerkiksi vastuulliseen sijoittamiseen liittyvä ajankäyttö. Tutkimus olisi hyödyllinen esimerkiksi Suomen Osakesäästäjät ry:lle tai muille sijoitusyhteisöille. Tutkimuksen avulla työn mahdollinen toimeksiantaja saisi arvokasta tietoa sijoituskäyttäytymisestä ja siihen liittyvästä ajankäytöstä. Tutkimuksesta saisi selville muun muassa kuinka paljon sijoittajat näkevät vaivaa vastuullisuuden eteen. Olisi myös mielenkiintoista saada tietää tarkemmin, mitä sijoittajat arvostavat vastuullisessa yhtiössä. Tämän tutkimuksen avulla saataisiin tarkempi käsitys siitä, mihin yritysten tulisi panostaa vastuullisuuden osalta.

Lisäksi tutkimukseen osallistuneilta kysyttiin kyselylomakkeen lopussa mitä heidän mielestään vastuullisesta sijoittamisesta pitäisi tutkia tai mitä siitä haluttaisiin tietää. Vastauksista nousi kaksi jatkotutkimusaihetta, josta toinen käsittelisi mikä on yrityksen näkökulmasta optimitaso investoida vastuullisuuteen. Tutkimus voisi olla joko vertaileva tutkimus tai esimerkiksi kehittämistutkimus. Toinen vastauksista noussut jatkotutkimusaihe liittyi vastuullisuusjärjestelmiin ja rankingeihin sekä niiden kriteereihin. Tästä aiheesta voisi tehdä esimerkiksi vertailevan tutkimuksen, jossa vertailaan eri palvelutarjoajien tarjoamia vastuullisuusrankingeja.

8 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mikä on vastuullisuuden merkitys Nuorten Osakesäästäjien sijoituspäätöksiin. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksissä oli laadullisia piirteitä, mutta tästä huolimatta kysymyksiin saatiin vastaukset ja tulosten perusteella voidaan sanoa, että vastuullisuus koettiin tutkimukseen osallistuneiden keskuudessa tärkeäksi. Kuitenkin osa tutkimukseen osallistuneista koki vastuullisuuden tärkeäksi, vaikka se ei näkynyt heidän sijoituspäätöksissään. Suurin osa (82 %) tutkimukseen osallistuneista koki, että henkilökohtaiset tavoitteet voi saavuttaa sijoittamalla vastuullisesti. Suurimalle osalle tutkimukseen osallistuneista vastuullisuudella on siis merkitystä sijoituspäätöksiin.

Tutkimusprosessi onnistui ilman ongelmia suunnitelman mukaisesti. Tutkimuksen tietoperusta oli laaja ja käsitteli vastuullista sijoittamista ajankohtaisten lähteiden avulla. Tutkimusaiheesta oli saatavilla suuri määrä lähdeaineistoa, joista pyrittiin valitsemaan luotettavimmat ja laadukkaimmat lähteet. Lähdeaineistoissa oli kuitenkin käytetty joitakin sekundäärlähteitä, koska esimerkiksi

osasta aikaisemmista Suomessa suoritetuista vastuullisen sijoittamisen tutkimuksista ei ollut saatavilla alkuperäistä tutkimusta. Näiden lähteiden luotettavuutta arvioitiin sillä perusteella, että niiden julkaisija oli luotettava alan suuri toimija. Tällä pystyttiin varmistumaan, ettei viitattu lähde ole väärennös.

Tutkimuksen aineistonkeruu suoritettiin suunnitellulla tavalla ja tutkimukseen osallistuneita suojasi anonymiteetti. Tutkimuksen vastausprosentti oli vain 1,6 %, joten vastausmäärä jäi huomattavasti odotettua pienemmäksi. Tutkimuksen validiteettiin vaikutti olennaisesti pieni vastausmäärä, koska tutkimustuloksia ei voitu yleistää koskemaan tutkimuksen kohderyhmää eli Nuoria Osakesäästäjiä. Tutkimuksen kyselylomake oli toimiva ja se testattiin ennen lopullista lomakkeen lähettämistä. Tutkimuksessa onnistuttiin mittaamaan asioita, joita oli tarkoitus mitata, joten tältä osin tutkimuksen validiteetti toteutui. Tästä huolimatta kyselylomake olisi voinut sisältää vähemmän kysymyksiä. Kyselomakkeen ensimmäisellä sivulla kysytyt demografiset tekijät eivät kaikki osoittautuneet tarpeelliseksi tämän tutkimuksen kannalta. Lisäksi kysymykset 19 ja 20 olisi pitänyt tehdä samalla tavalla vastausvaihtoehtojen osalta. Nämä kysymykset kysyttiin, jotta niitä olisi voitu vertailla keskenään, mutta valituilla vastausvaihtoehdoilla se ei ollut mahdollista. Tutkimuksessa käytetyt teorian käsitteet pystyttiin siirtämään kyselylomakkeeseen. Lomake pyrittiin rakentamaan selkeäksi, mutta tästä huolimatta lomake olisi voinut sisältää myös enemmän vastausohjeita validiteetin parantamiseksi.

Mitä suurempi osa tutkimuksen perusjoukosta eli Nuorista Osakesäästäjistä olisi vastannut kyselyyn, sen paremmaksi tutkimuksen reliabiliteetti olisi muodostunut. Mikäli kysely toistettaisiin, voidaan olettaa, että kyselyn perusjoukosta vastanneet vastaisivat jatkossa myös samalla tavalla, mutta vastausmäärän ollessa hyvin pieni tutkimuksen reliabiliteetti kuitenkin laski. Erityisesti taustamuuttujien osalta kaikki tutkimustulokset eivät välttämättä olisi samanlaiset kuin tässä tutkimuksessa, jos tutkimus suoritettaisiin uudelleen siten, että vastausmäärä olisi huomattavasti suurempi. On kuitenkin huomioitavaa, että uusintamittaus ei takaa parempaa reliabiliteettia, koska tutkimuksen ilmiö eli vastuullinen sijoittaminen voi muuttua ajan kuluessa.

Tämän opinnäytetyön kautta työn toimeksiantaja saa arvokasta ja laadukasta tietoa sekä dataa jäseniensä sijoituskäyttäytymisestä ja vastuullisesta sijoittamisesta. Näitä tuloksia toimeksiantaja voi

hyödyntää omassa toiminnassaan, kuten esimerkiksi jäsenilleen suunnatuissa koulutuksissa tai uutisoinnissa. Lisäksi toimeksiantaja saa tutkimuksesta ajankohtaista tietoa ja dataa, jota he voivat käyttää tulevaisuudessa mahdollisissa jatkotutkimuksissa. Opinnäytetyöllä on myös yhteiskuntaa kehittävä vaikutus. Tutkimuksesta ja sen tuloksista hyötyy pörssiyhtiöt, palveluntarjoajat sekä sijoittajat. Pörssiyhtiöillä on mahdollisuus tämän tutkimuksen avulla saada ajankohtaista tietoa nuorten alle 30-vuotiaiden arvomaailmasta vastuullista sijoittamista kohtaan. Lisäksi yhtiöillä on mahdollisuus tämän tutkimuksen avulla kehittää vastuullisuustyötään esimerkiksi raportoinnin osalta. Myös palveluntarjoajilla on mahdollisuus saada tästä tutkimuksesta ajankohtaista tietoa nuorista sijoittajista, jota käyttää markkinoinnissaan. Sijoittajat hyötyisivät edellä mainittujen esimerkkien toteutumisesta.

Lähteet

2020 Progress Report. 2020. Climate Action 100+ raportti. Viitattu 8.3.2022. <https://www.climateaction100.org/wp-content/uploads/2020/12/CA100-Progress-Report.pdf>.

A Short Introduction to the GRI Standards. N.d. Esite Globalreporting verkkosivustolla. Viitattu 4.4.2022. <https://www.globalreporting.org/media/wtaf14tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf>.

Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet. N.d. Ulkoministeriö verkkosivusto. Viitattu 20.2.2022. <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>.

Amel-Zadeh, A., & Serafeim, G. 2018. Why and how investors use ESG information: Evidence from a global survey. Financial Analysts Journal, 74, 3, 87–103. Viitattu 7.3.2022. <https://janet.finna.fi/ProQuestCentral>.

Asetukset. 2019. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2019/2088. Annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla. Viitattu 27.3.2022. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R2088&from=FI>.

Edelman Trust Barometer. 2022. Edelman tutkimuslaitoksen vuosittain julkaistava luottamusbarometri. Viitattu 2.3.2022. https://www.edelman.com/sites/g/files/aatuss191/files/2022-01/2022%20Edelman%20Trust%20Barometer%20FINAL_Jan25.pdf.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. 2021. Ehdotus. Direktiivin 2013/34/EU, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja asetuksen (EU) N:o 537/2014 muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta. Viitattu 21.2.2022. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0189&from=EN>.

Friedman, M. 1970. A Friedman doctrine. The Social Responsibility Of Business Is to Increase Its Profits. The New York Times. Julkaistu 13.9.1970. Viitattu 2.3.2022. <https://www.nytimes.com/1970/09/13/archives/a-friedman-doctrine-the-social-responsibility-of-business-is-to.html>.

Future of sustainability in investment management: From ideas to reality. 2020. CFA Institute. Viitattu 16.2.2022. <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/survey/future-of-sustainability.ashx>.

Global Risks 2013. 2013. Insight Report. World Economic Forum. Viitattu 21.2.2022. https://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalRisks_Report_2013.pdf.

Hallinnointikoodi. 2020. Arvopaperimarkkinayhdistys ry. Viitattu 23.2.2022. <https://cgfinland2017.kauppakamari.fi/wp-content/uploads/sites/39/2019/11/hallinnointikoodi-2020.pdf>.

Hallipelto, A. 2021. Talousosaaminen 2020-luvulla. Helsinki: Tietosanoma.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hyrskke, A., Lönnroth, M., Savilaakso, A. & Sievänen, R. 2012. Vastuullinen sijoittaminen. Helsinki: Finanssi- ja vakuutuskustannus.

Hyrskke, A., Lönnroth, M., Savilaakso, A. & Sievänen, R. 2020. Vastuullinen sijoittaja. Helsinki: Kaupakamari.

Joutsenmerkki edistää kokonaisvaltaisesti vastuullista sijoittamista. 2021. Julkaisu Joutsenmerkki verkkosivustolla. Viitattu 5.4.2022. <https://joutsenmerkki.fi/joutsenmerkki-edistaa-kokonaisvaltaisesti-vastuullista-sijoittamista/>.

Kananen, J. 2008. Kvantti. Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kauppila, K., Puttonen, V. & Repo, E. 2020. Miten sijoitan rahastoihin. Helsinki: Alma Talent.

Kestävä kehitys 2020. 2020. Fortum kestävän kehityksen raportti. Viitattu 23.2.2022. <https://www.fortum.fi/files/kestava-kehitys-2020/download>.

Kestävä kehitys. 2021. Keskon vuosiraportti. Viitattu 15.3.2022. https://www.kesko.fi/globalassets/03-sijoittaja/raporttikeskus/2022/q1/kesko_vuosiraportti_2021_kestava_kehitys.pdf.

Kilpinen, P. 2022. Inhimillinen strategia. Helsinki: Alma Talent.

Koipijärvi, K. & Kuvaja, S. 2020. Yritysvastuu 2.0. Johtamisen uusi normaali. E-kirja. 2. uud. p. Helsinki: Kaupakamari. Viitattu 24.2.2022. <https://janet.finna.fi>, KaupakamariTieto: Ammattikirjasto.

Komission yksiköiden valmisteluasiakirja. 2021. Tiivistelmä vaikutustenarvioinnista. Viitattu 21.2.2022. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021SC0151&from=EN>.

Kurittu, K. 2021. Sijoita rahasi vastuullisesti. Helsinki: Alma Talent.

Kymmenen periaatetta. N.d. Mitkä kymmenen periaatetta? (The Ten Principles). Global Compact verkkosivusto. Viitattu 22.2.2022. <https://www.globalcompact.fi/kymmenen-periaatetta>.

Liappis, H., Pentikäinen, M. & Vanhala, A. 2019. Menesty yritysvastuulla. Käsikirja kokonaisuuteen. Helsinki: Edita.

Luomme biotalouteen perustuvaa tulevaisuutta. 2020. UPM vuosikertomus 2020. Viitattu 23.2.2022. <https://user-fudicvo.cld.bz/UPM-Vuosikertomus-2020>.

Miten tulla houkuttelevaksi työnantajaksi?. 2021. YPAI-raportti 2/2. Viitattu 2.3.2022. https://publications.academicwork.fi/YPAI_2021_Miten_tulla_houkuttelevaksi_tyonantajaksi/#page=1.

Mitä vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa?. N.d. Finsif verkkosivusto. Viitattu 20.2.2022. <https://www.finsif.fi/mita-se-on/>.

MSCI ESG Enhanced focus Indexes Methodology. 2019. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 23.3.2022. https://www.msci.com/eqb/methodology/meth_docs/MSCI_ESG_Enhanced_Focus_Indexes_Methodology_Jan19.pdf.

MSCI ESG Indexes. 2021. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 24.3.2022. <https://www.msci.com/documents/1296102/17835852/MSCI-ESG-Indexes-Factsheet.pdf/3b449b87-d470-977a-3b56-77095b8d8fc7>.

MSCI ESG Investing. 2022. Better investments for a better world. Esite MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 28.3.2022. <https://www.msci.com/documents/1296102/23188071/MSCI-ESG-Investing-Brochure.pdf>.

MSCI ESG Leaders Indexes. 2019. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 23.3.2022. https://www.msci.com/documents/1296102/1362201/MSCI_ESGLeaders_Factsheet-May-2018.pdf/6d0c8724-105c-60d0-7c57-67a09ba0a3ce.

MSCI ESG Universal Indexes Methodology. 2018. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 23.3.2022. https://www.msci.com/eqb/methodology/meth_docs/MSCI_ESG_Universal_Indexes_Methodology_Aug2018.pdf.

MSCI Europe ESG Screened Index (EUR). 2022. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 24.3.2022. <https://www.msci.com/documents/10199/139bc6a5-fbdd-e6f0-f841-fcd0555e2e81>.

MSCI SRI Indexes Methodology. 2021. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 24.3.2022. https://www.msci.com/eqb/methodology/meth_docs/MSCI_SRI_Methodology_Feb2021.pdf.

MSCI World Index (EUR). 2022. Tietosivu MSCI:n verkkosivustolla. Viitattu 23.3.2022. <https://www.msci.com/www/fact-sheet/msci-world-index/05830501>.

Mäkinen, O. 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Nordea kysely: Vastuullisuus ei ole kaikille sijoittajille kynnyskysymys. 2021. Nordea. Lehdistötiedote. Viitattu 20.3.2022. <https://www.nordea.com/fi/media/2021-08-31/nordean-kysely-vastuullisuus-ei-ole-kaikille-sijoittajille-kynnyskysymys>.

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen omistajaohjauksen periaatteet. 2019. Dokumentti OP:n verkkosivustolta. Viitattu 9.3.2022. <https://www.op.fi/documents/20556/63974/OP-Rahastoyhtion-Omistajaohjauksen-periaatteet-2019/d654cc1b-6de9-3d2f-258c-401a80af6cd1>.

Pariisin ilmastopöytäkirja. N.d. Ympäristöministeriö verkkosivusto. Viitattu 15.3.2022. <https://ym.fi/pariisin-ilmastopöytäkirja>.

Porter, M. & Kramer, M. 2011. The Big Idea. Creating Shared Value. How to reinvent capitalism and unleash a wave of innovation and growth. Harvard Business Review. Viitattu 2.3.2022. <http://ressources.auneg.fr/nuxeo/site/esupversions/c9c186ba-f7d5-4ebe-bd74-d375387f45e8/res/res.pdf>.

Principles for Responsible Investment. 2021. UNPRI. Viitattu 22.2.2022. <https://www.unpri.org/download?ac=10948>.

Rahastot vai osakkeet?. N.d. Nordean verkkosivusto. Viitattu 15.2.2022. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot-vai-osakkeet.html>.

Rahastot. N.d. Rahastolista Nordnetin verkkosivustolla. Viitattu 1.2.2022. https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/rahastolistat?sortBy=yield_1y&sortOrder=descending.

Scott, M. 2022. Global 100 companies prove sustainability is good for business. Julkaisu Corporate Knights verkkosivuilla. Viitattu 25.3.2022. <https://www.corporateknights.com/rankings/global-100-rankings/2022-global-100-rankings/global-100-companies-prove-sustainability-is-good-for-business/>.

See who's involved. N.d. Our Participants. United Nations-Global Compact verkkosivusto. Viitattu 22.2.2022. <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants>.

Sijoita kestävään tulevaisuuteen. 2020. Danske Invest Global Sustainable Future -osakerahasto-esitys. Viitattu 17.3.2022. https://www.danskeinvest.fi/docs/esite_sijoita_kestavaan_tulevaisuuteen.pdf.

Silvola, H. & Landau, T. 2019. Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Helsinki: Alma Talent.

Suomen Osakesäästäjät. N.d. Toiminta. Osakeliitto verkkosivusto. Viitattu 20.1.2022. <https://www.osakeliitto.fi/osakesaastajat/>.

Taitopelin aika. 2022. OP:n suuryritystutkimus. Viitattu 2.3.2022. <https://mb.cision.com/Public/13697/3484246/beb2e969ce4309c7.pdf>.

The Global Risks Report 2022. 2022. Insight Report. World Economic Forum. Viitattu 21.2.2022. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2022.pdf.

The Guide to Sustainable Investing. 2020. Nordean vastuullisen sijoittamisen julkaisu. Viitattu 20.3.2020. <https://www.nordea.com/en/doc/sustainable-investments-publication-issue-1.pdf>.

The Sustainability Yearbook – 2022 Rankings. 2022. Listaus S&P Global verkkosivustolla. Viitattu 4.4.2022. <https://www.spglobal.com/esg/csa/yearbook/2022/ranking/>.

TRV Risk Monitor. 2022. ESMA Report on Trends, Risks and Vulnerabilities. Viitattu 27.3.2022. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-165-2058_trv_1-22_risk_monitor.pdf.

Tuppurainen, S. 2021. Nordnetiltä ensimmäisenä rahastoalustana Suomessa uusi suodatin vastuullisten sijoituskohteiden löytämiseen. Artikkelit Nordnet -verkkosivustolla. Viitattu 29.3.2022. <https://www.nordnet.fi/blogi/nordnetilta-ensimmaisena-rahastoalustana-suomessa-uusi-suodatin-vastuullisten-sijoituskohteiden-loytamiseen/>.

Tutkittua tietoa sijoittajalle. N.d. Tutkittua. Osakeliitto verkkosivusto. Viitattu 20.1.2022. <https://www.osakeliitto.fi/tutkittua/>.

Vaikuttavuusrahasto - OP Finnfund Global Impact Fund I Ky. N.d. Viitattu 21.3.2022. <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen/vaikuttavuusrahasto-op-finnfund-global-impact-fund-i-ky>.

Varma tutki: Suomalaiset haluavat sijoittaa vastuullisesti, mutta harva valitsee sijoituskohteen vastuullisuuden perusteella. 2021. Tutkimustulokset Varman verkkosivustolla. Viitattu 28.4.22. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/varma-tutki-suomalaiset-haluavat-sijoittaa-vastuullisesti-mutta-harva-valitsee-sijoituskohteen-vastuullisuuden-perusteella?publisherId=1794&releaseId=69907266>.

Vastuullinen sijoittaminen kasvaa ja kehittyy – uudet kriteerit Joutsenmerkityille rahastoille. 2022. Julkaisu Joutsenmerkki verkkosivustolla. Viitattu 29.3.2022. <https://joutsenmerkki.fi/vastuullinen-sijoittaminen-kasvaa-ja-kehittyy-uudet-kriteerit-joutsenmerkityille-rahastoille/>.

Vastuullinen sijoittaminen. 2020. Norstatin kyselytutkimus tuhannelle suomalaiselle. Powerpoint esitys Finanssiala verkkosivustolta. Viitattu 20.3.2022. <https://www.finanssiala.fi/wp-content/uploads/2020/02/Norstat-kyselytutkimus-14022020-vastuullinen-sijoittaminen-LIITE-TIEDOTTEESEEN.pdf>.

Vastuullisen sijoittamisen markkinaselvitys 2019. 2020. Finsif. Viitattu 17.3.2022. <https://www.finsif.fi/download/11649/>.

Vastuullisen sijoittamisen opas. 2021. FINSIF. Opas FINSIF verkkosivustolla. Julkaistu 10.6.2021. Viitattu 5.2.2022. <https://www.finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas/>.

Vastuullisuus sijoittamisessa. N.d. Tietoa vastuullisesta sijoittamisesta Osuuspankin verkkosivustolla. Viitattu 16.2.2022. <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>.

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Visram, T. 2021. ESG investing continued to soar in 2021. The government could boost it even more. Uutinen Fastcompany -verkkosivustolla. Viitattu 29.3.2022. https://www.fastcompany.com/90706552/esg-investing-continued-to-soar-in-2021-the-government-could-boost-it-even-more?partner=rss&utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=rss+fastcompany&utm_content=rss.

Vuosikertomus. 2021. Talenom. Viitattu 16.3.2022. [https://inderes-ir-pages-prod-assets.storage.googleapis.com/talenom/documents/Talenom_vuosikertomus_2021%20\(1\).pdf](https://inderes-ir-pages-prod-assets.storage.googleapis.com/talenom/documents/Talenom_vuosikertomus_2021%20(1).pdf).

Vähämaa, E. & Silvola, H. 2021. Vastuullisuus kiinnostaa suomalaissijoittajia. Tutkimustulokset Finsif verkkosivustolla. Viitattu 20.3.2022. <https://www.finsif.fi/vastuullisuus-kiinnostaa-suomalaissijoittajia/>.

What's the difference between CSR and ESG?. 2020. Blogi Alva-group verkkosivustolla. Viitattu 20.2.2022. <https://www.alva-group.com/blog/whats-the-difference-between-csr-and-esg/>.

Wärtsilä included in the Sustainability Yearbook for the ninth time in a row. 2022. Julkaisu Wärtsilän verkkosivustolla. Viitattu 4.4.2022. <https://www.wartsila.com/media/news/08-02-2022-wartsila-included-in-the-sustainability-yearbook-for-the-ninth-time-in-a-row-3047197>.

Liitteet

Liite 1. Saateteksti

Vastaa kyselyyn vastuullisesta sijoittamisesta

Kyselyn tavoitteena on selvittää mitä Nuoret Osakesäästäjät tietävät vastuullisesta sijoittamisesta, vaikuttaako vastuullisuus sijoituskäyttäytymiseen ja näkykö se sijoituspäätöksissä. Toimeksiantajana kyselytutkimuksessa toimii Suomen Osakesäästäjät ry. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 5–10 minuuttia ja kysely on täysin anonymi. Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan Pauli Komsin kirja: ”Miten teen rahaa osakesäästämällä – 40 osakevinkkiä”.

Vastausaikaa on 3.4.2022 saakka. Kiitos osallistumisesta!

[VASTAA KYSELYYN »](#)

Liite 2. Kyselylomake

Vastuullinen sijoittaminen

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei nuori osakesäästäjä!

Olemme kaksi liiketalouden opiskelijaa Jyväskylän ammattikorkeakoulusta. Suoritamme tällä hetkellä opintoihin liittyvää opinnäytetyötä vastuullisesta sijoittamisesta. Tutkimuksen onnistumisen kannalta on erityisen tärkeää, että vastaat huolellisesti kaikkiin kysymyksiin. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymisti.

1. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- En halua vastata

2. Ikäryhmä *

- Alle 20-vuotias
- 20–25-vuotias
- 26–30-vuotias

3. Asuinalue *

- Pääkaupunkiseutu
- Muu Etelä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Keski-Suomi
- Pohjois-Suomi

4. Korkein suorittamasi tutkinto *

- Peruskoulu
- Toisen asteen koulutus (ammattikoulu tai lukio)
- Korkea-asteen koulutus (AMK tai yliopisto)
- Yliopiston jatkotutkinto (tohtori tai lisensiaatti)

5. Elämäntilanne *

Valitse päätoiminen

- Opiskelija
- Työelämässä
- Työtön/työnhakija
- Jokin muu

7. Sijoituskokemus *

- Alle 2 vuotta
- 2-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- Yli 10 vuotta

8. Tulot vuodessa *

- Alle 10 000 euroa
- 10 000-19 999 euroa
- 20 000-29 999 euroa
- 30 000-49 999 euroa
- 50 000-100 000 euroa
- Yli 100 000 euroa

9. Sijoitusten arvo *

- Alle 10 000 euroa

- 10 000-19 999 euroa
- 20 000-29 999 euroa
- 30 000-49 999 euroa
- 50 000-100 000 euroa
- Yli 100 000 euroa

10. Mikä sinua motivoi sijoittamaan? *

Valitse itsellesi tärkein vaihtoehto

- Taloudellinen riippumattomuus
- Sijoitan eläkettä varten
- Sijoittamalla pyrin turvaamaan oman tulevaisuuteni
- Sijoitan investointia varten
- Vapaa-ajan lisääminen
- Jokin muu

12. Kuinka tärkeänä pidät sijoituskohteen vastuullisuutta? *

- Erittäin tärkeänä
- Melko tärkeänä
- Ei vaikutusta
- Ei kovin tärkeä
- Ei lainkaan tärkeä

13. Miksi sijoitat tai haluaisit sijoittaa vastuullisesti? *

Valitse itsellesi 1-3 tärkeintä

- Tuotto-odotuksen parantaminen
- Riskien vähentäminen
- Kestävän kehityksen edistäminen
- Haluan sijoituksilleni yhteiskunnallista hyväksyntää
- Vastuullisuus vastaa arvojeni
- Jokin muu

En sijoita tai halua sijoittaa vastuullisesti

15. Onko käsite ESG sinulle tuttu? *

Environmental, Social ja Governance

Kyllä

Ei

16. Mitä seuraavista pidät tärkeimpänä sijoituspäätöstä tehdessä? *

Laita tärkeysjärjestykseen 1-3 (1 = tärkein jne.)

	☐ 1
Ympäristö (esim. ilmastonmuutoksen estäminen, energiatehokkuus, kiertotalous)	☐ 2
	☐ 3
	☐ 1
Yhteiskuntavastuu (esim. ihmisoikeudet, tasa-arvo, tuotevastuu)	☐ 2
	☐ 3
	☐ 1
Hyvä hallintotapa (esim. korruption estäminen, johdon riippumattomuus ja avoimuus)	☐ 2
	☐ 3

17. Mitkä seuraavista vastuullisen sijoittamisen menetelmistä tiedät?

Voit valita useita

Aktiivinen omistajuus

ESG-integrointi

Poissulkeminen

Suosiminen

Teemaattinen sijoittaminen

Vaikuttavuussijoittaminen

18. Vastuullisen sijoittamisen menetelmien käyttäminen sijoituspäätöksissä *

	Kyllä	En	En osaa sanoa
Haluatko vaikuttaa omistajana sijoituskohteen vastuullisuuteen?	☐	☐	☐
Selvitätkö ennen sijoituspäätöstäsi miten ESG-tekijät vaikuttavat sijoituskohteeseen?	☐	☐	☐
Poissuljetko tietyt sijoituskohteet, koska koet ne vastuuttomiksi? (esim. aseteollisuus)	☐	☐	☐
Suosittko vastuullisia sijoituskohteita?	☐	☐	☐
Pyritkö kestäviin sijoituksiin, jolla edistetään jotain tiettyä teemaa? (esim. ympäristötavoitteita)	☐	☐	☐

19. Vastaa seuraaviin väittämiin vastuullisuudesta ja sijoittamisesta *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Vastuullisuuden edistämiseksi on sijoittajan tingittävä tuotosta	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuullinen sijoituskohde sisältää vähemmän riskiä	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuulliset sijoituskohteet lisääntyvät tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
Pörssiyritysten vastuullisuusviestintä on luotettavaa ja selkeää	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuullisesti toimivaa yhtiötä arvostetaan enemmän	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuullisille yhtiöille ollaan lojaalimpia	☐	☐	☐	☐	☐

20. Vastaa seuraaviin kysymyksiin rehellisesti omasta näkökulmasta *

	Kyllä	En	En osaa sanoa
Koetko, että joudut tinkimään tuotosta vastuullisuuden edistämiseksi?	☐	☐	☐
Koetko, että vastuullinen sijoituskohde sisältää vähemmän riskiä?	☐	☐	☐
Uskotko vastuullisten sijoituskohteiden lisääntyvän tulevaisuudessa?	☐	☐	☐
Koetko pörssiyritysten vastuullisuusviestinnän olevan luotettavaa ja selkeää?	☐	☐	☐
Arvostatko enemmän vastuullista yhtiötä kuin ei-vastuullista?	☐	☐	☐

	Kyllä	En	En osaa sanoa
Luotatko enemmän vastuulliseen yhtiöön kuin ei-vastuulliseen?	☐	☐	☐

21. Otatko sijoituskohteiden vastuullisuuskriteerit huomioon ennen sijoituspäätöstä? *

- Kyllä
- En

22. Mistä ja miten hankit tietoa sijoituskohteen vastuullisuudesta? *

Voit valita useita

- Tutustun yhtiöiden vastuullisuuteen (esim. vastuullisuusraportteihin)
- Tutustun vastuullisuusluokituksiin (esim. morningstar)
- Tutustun vastuullisuusindekseihin
- Tutustun rahastoyhtiöiden vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin
- Vertailen eri sijoituskohteiden vastuullisuutta keskenään
- Jokin muu

24. Kuinka paljon suunnilleen käytät aikaa sijoituskohteen vastuullisuuden tutkimiseen ennen kuin teet sijoituspäätöksen? *

Vastaa puolen tunnin (0.5h) tarkkuudella

min   max En osaa sanoa

25. Koetko, että pystyt saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteesi sijoittamalla vastuullisesti? *

- Kyllä
- En

26. Vapaa sana!

Kerro meille, mitä pitäisi tutkia tai mitä haluaisit tietää vastuullisesta sijoittamisesta

---

---

27. Osallistu arvontaan täyttämällä yhteystiedot

Voit voittaa Pauli Komsin kirjan: "Miten teen rahaa osakesäästötillillä - 40 osakevinkkiä"

Etunimi	<input type="text"/>
Sukunimi	<input type="text"/>
Matkapuhelin	<input type="text"/>
Sähköposti	<input type="text"/>
Katuosoite	<input type="text"/>
Postinumero	<input type="text"/>
Postitoimipaikka	<input type="text"/>